

ÅRSREDOVISNING 2018

Innehåll

ELANDERS 2018

Det här är Elanders	3
Elanders i världen	4
Året i korthet	6
VD-ord	8

VERKSAMHETEN

Affärsidé, mål och strategier	10
Omvärldstrender	12
Vårt integrerade erbjudande	14
Våra kunder	16
Kundcase	18
Fem år i sammandrag	30

AKTIEN

Aktiefakta och ägarstruktur	34
-----------------------------	----

FORMELL ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse	38
Risker och osäkerhetsfaktorer	42
Bolagsstyrningsrapport	44
Hållbarhetsrapport	50
Koncernen	60
Finansiella rapporter	60
Noter	64
Moderbolaget	92
Finansiella rapporter	92
Noter	97
Förslag till vinstdisposition	105
Revisionsberättelse	106

ÖVRIG INFORMATION

Avstämning alternativa nyckeltal	110
Ekonomiska definitioner	112
Specifika termer	113
Styrelse	114
Koncernledning, revisorer och valberedning	116
Kontakta Elanders	118
Årsstämma och kalendarium	120

18-29

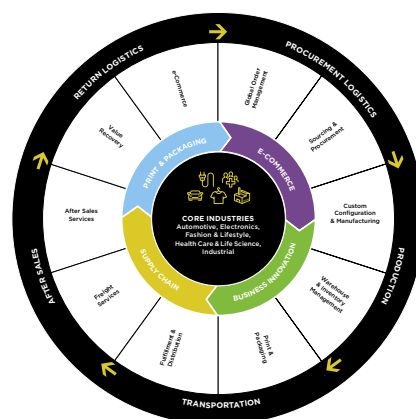
KUNDCASE

Vi erbjuder våra tjänster till olika kunder inom framför allt fem stora kundsegment som alla visar positiv tillväxt: Automotive, Electronics, Fashion & Lifestyle, Health Care & Life Science och Industrial.

14

VÅRT INTEGRERADE ERBJUDANDE

Elanders är ett ledande företag inom globala helhetslösningar för hela försörjningskedjan och vi finns idag etablerade i fyra världsdelar.

10

EN GLOBAL STRATEGISK PARTNER

Koncernens övergripande mål är att vara ledande på globala lösningar inom områdena supply chain management och print & packaging.

8

VD-ORD: STARK ÅTERHÄMTNING UNDER 2018

2018 bjöd på en fortsatt kraftig organisk tillväxt som hänförde sig både från nya kunder och en ökad efterfrågan från befintliga kunder.

Det här är Elanders

Vi låter våra kunder fokusera på sin kärnverksamhet

Elanders är en global leverantör med ett brett tjänsteutbud av integrerade lösningar inom supply chain management. Verksamheten bedrivs huvudsakligen genom två affärsområden, Supply Chain Solutions och Print & Packaging Solutions. Koncernen har nästan 7 000 anställda och verksamhet i ett 20-tal länder på fyra kontinenter. De viktigaste marknaderna utgörs av Kina, Singapore, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA.

10 742

Omsättning, Mkr

17

Antal länder

84

Totalt antal anläggningar

>1 000 000

Totalt antal m² produktions- och lageryta

6 652

Totalt antal anställda

”

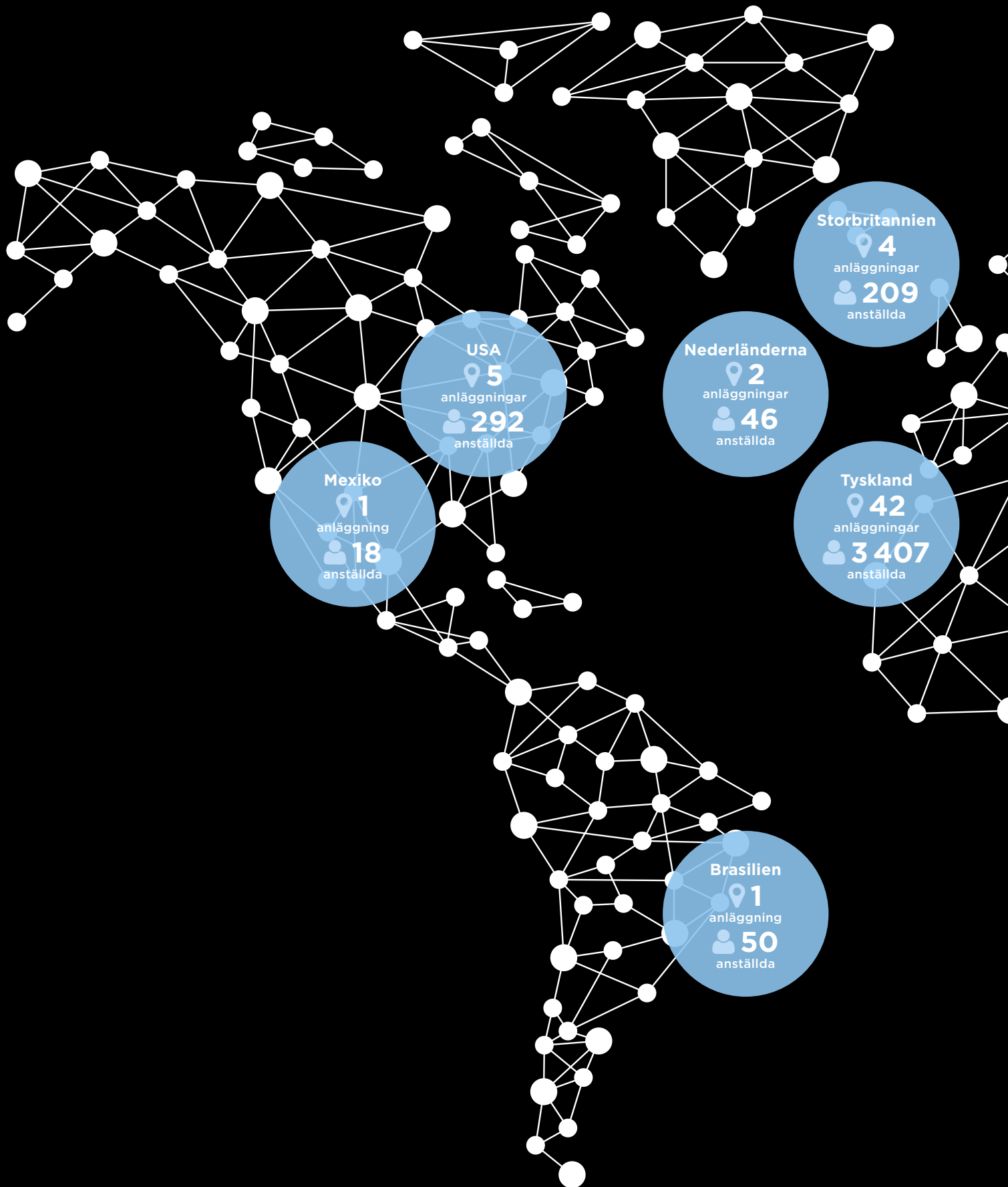
Trots initiala problem under året med ett antal kundprojekt med uppstartskostnader över det förväntade lyckades Elanders prestera sitt bästa år någonsin.

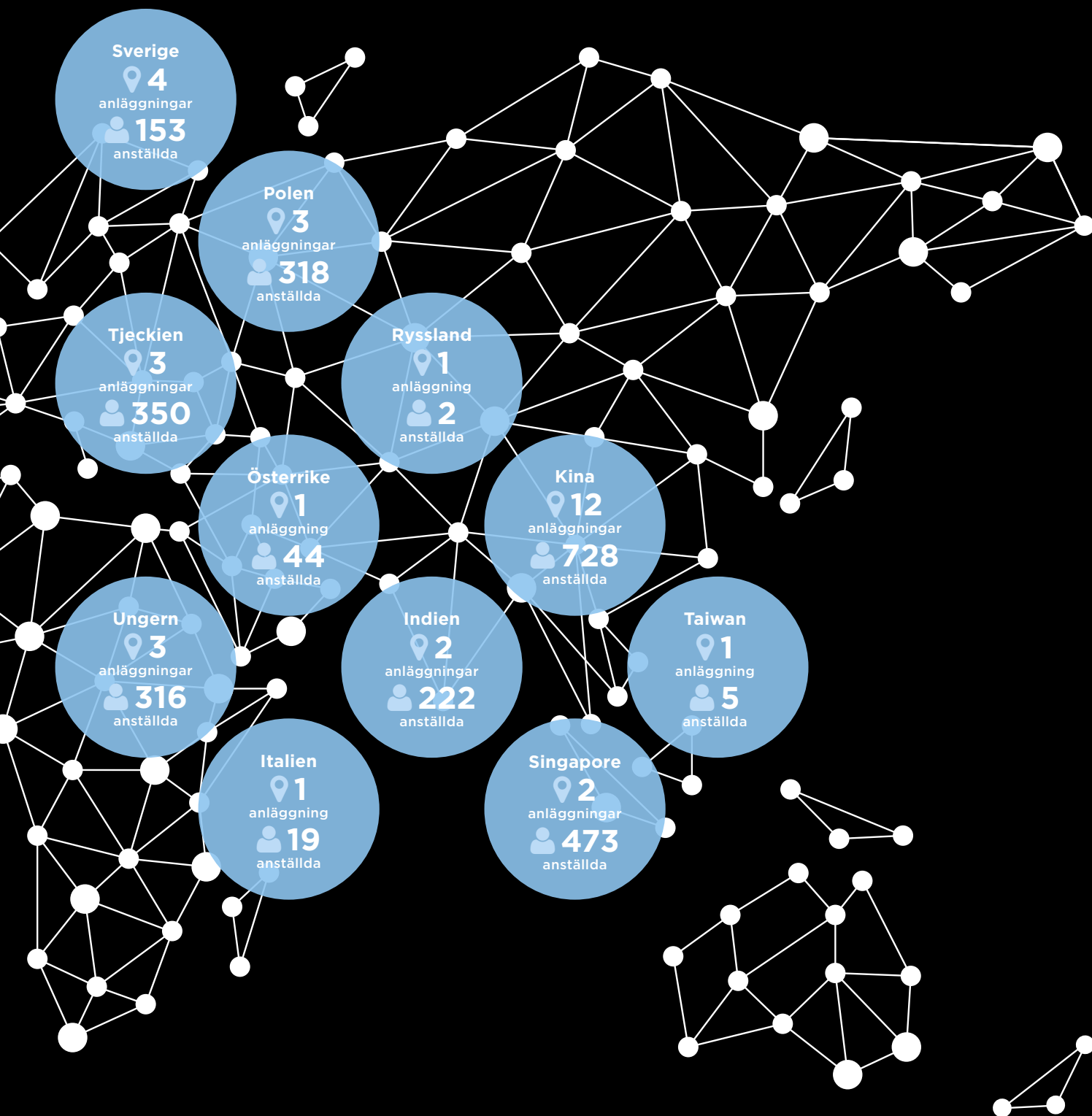
Magnus Nilsson, vd

VÅRA AFFÄRSOMRÅDEN

● Supply Chain Solutions
● Print & Packaging Solutions

2018 i korthet

I och med förvärvet av LGI under 2016 skapade Elanders en stabil plattform för fortsatt tillväxt inom supply chain management samtidigt som kundbasen breddades väsentligt. Den starka organiska tillväxten de senaste två åren är ett resultat av detta.

Jämfört med föregående år ökade omsättningen med 1 400 Mkr till 10 742 (9 342) Mkr, det vill säga 15 procent. Ökningen var främst hänförlig till Supply Chain Solutions som växte på nästan alla marknader. Rensat för valutakursförändringar samt förvärv och avyttringar av verksamhet ökade omsättningen med nio procent.

Supply Chain Solutions är sedan några år Elanders största affärsområde och utgör i dag tre fjärdedelar av koncernen. Omsättningen fortsatte att växa kraftigt under året samtidigt som resultatet i inledningen av året liksom i slutet av år 2017 tyngdes av högre uppstarts-kostnader än väntat för några av de nya kundprojekten. För att komma till rätta med dessa projekt vidtogs det effektiviseringsåtgärder samtidigt som förhandlingar fördes med kunderna om prishöjningar. Detta gav resultat och från och med andra kvartalet var dessa projekt återigen i balans. Flera nya affärer har säkrats under året, vilket bådär gott inför framtiden, och implementeringen av dessa har gått enligt plan.

Om den nya verksamheten i USA för prenumerationsboxar exkluderas minskade försäljningen för affärsområdet Print & Packaging Solutions med närmare tre procent. Den nya verksamheten för prenumerationsboxar är en kombination av supply chain managementtjänster och en traditionell tryckaffär och på ett par år ökat sin försäljning från närmare noll till 45 miljoner US dollar.

Affärsområdet e-Commerce Solutions avslutade året med ett starkt fjärde kvartal och uppvisade en klar resultatförbättring mot föregående år.

15 %

Nettoomsättningen ökade med 15 % under 2018.

TREÅRSÖVERSIKT

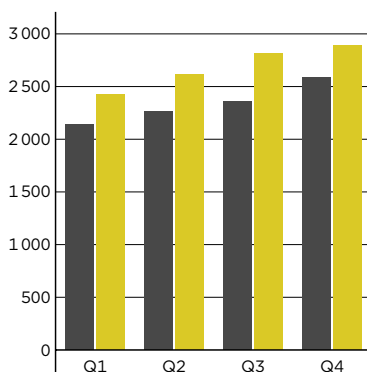
	2018	2017	2016
Nettoomsättning, Mkr	10 742	9 342	6 285
EBITDA, Mkr	725	563	516
EBITA, Mkr	523	371	384
Resultat efter finansiella poster, Mkr	366	230	300
Resultat efter skatt, Mkr	259	165	217
Resultat per aktie, kr ¹⁾	7,18	4,65	7,35
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, kr	12,88	-1,81	11,19
Eget kapital per aktie, kr	76,28	69,21	81,58
Utdelning per aktie, kr	2,90 ²⁾	2,60	2,60
EBITA-marginal, %	4,9	4,0	6,1
Avkastning på totalt kapital, %	6,6	4,3	6,7
Avkastning på eget kapital, %	9,8	6,8	12,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,5	6,2	10,0
Nettoskuld/EBITDA, ggr	3,5	4,7	4,3
Skuldsättningsgrad, ggr	0,9	1,1	0,9
Soliditet, %	35,0	33,1	35,6
Genomsnittligt antal aktier, tusental	35 358	35 358	29 555

¹⁾ Någon utspädningseffekt förekommer ej.

²⁾ Förslag från styrelsen.

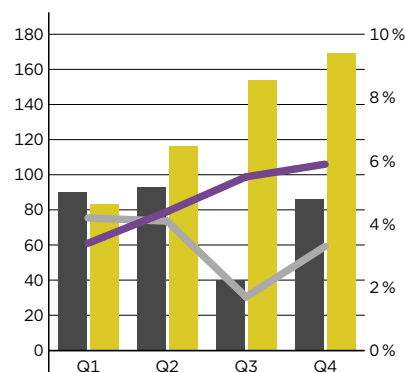
För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 110-112.

OMSÄTTNING PER KVARTAL

● 2017 Omsättning, Mkr
● 2018 Omsättning, Mkr

RÖRELSERESULTAT SAMT RÖRELSEMARGINAL PER KVARTAL

● 2017 Rörelseresultat, Mkr
● 2018 Rörelseresultat, Mkr
— 2017 Rörelsemarginal, %
— 2018 Rörelsemarginal, %

Affärsområdenas utveckling under 2018

Verksamheten har under året huvudsakligen bedrivits genom tre affärsområden, Supply Chain Solutions, Print & Packaging Solutions och e-Commerce Solutions, som var för sig utgör en mer eller mindre självständig verksamhet. Från och med 1 januari 2019 har Elanders endast två affärsområden, Supply Chain Solutions och Print & Packaging Solutions, då e-Commerce Solutions har integrerats i Print & Packaging Solutions.

SUPPLY CHAIN SOLUTIONS

För affärsområdet Supply Chain Solutions, som består av LGI och Mentor Media har den positiva trenden fortsatt. I verksamheten är det ett tydligt fokus på att utveckla befintliga kunder och skapa nya affärer, med nya och existerande kunder, i största möjliga mån med en stor andel värdeadderande tjänster i affären. Detta har skapat en kraftig organisk tillväxt de sista två åren och lett till flera nya affärer. Problemen med uppstarten av vissa av de nya kundprojekten, som påbörjades under 2017, hade även en negativ effekt under första kvartalet och inledningen av det andra, men efter att ett flertal åtgärder vidtagits under året är projekten numera i balans. I slutet av året avyttrades en majoritet av aktierna LOGworks, Elanders bemanningsverksamhet i Tyskland, till Adecco.

Varumärken: LGI, Mentor Media och ITG

PRINT & PACKAGING SOLUTIONS

Marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions har liksom tidigare år fortsatt att präglas av en hård prispress, minskande totalvolym och en överkapacitet. De totala tryckvolymerna minskar på Elanders samtliga marknader och det sker en tydlig förskjutning mot digitaltryck och mer mottagaranpassade produkter, i stället för traditionellt offsettryck med stora upplagor. Inom affärsområdet pågår kontinuerligt en konsolidering av produktionskapaciteten för att anpassa sig till marknadsläget. Trots de negativa förutsättningarna skedde det en klar resultatförbättring mot föregående år. Som ett led i den pågående konsolideringen avyttrades verksamheten i Kina samtidigt som offsetverksamheten utvecklades i Sverige.

Varumärke: Elanders

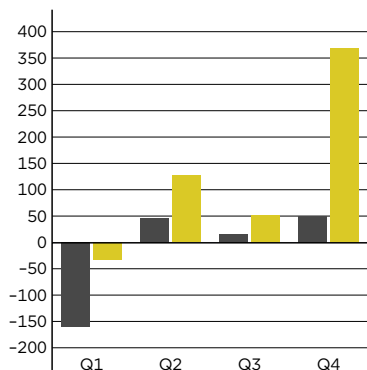
E-COMMERCE SOLUTIONS

Affärsområdet har stora säsongsvariationer i sin försäljning, och det fjärde kvartalet är vanligtvis det överlägset starkaste. I detta kvartal ligger normalt sett hela intjäningen för året, vilket det även gjorde i år. De åtgärder som gjorts på kostnadssidan kunde ses i den klara resultatförbättringen under året.

Sedan 1 januari 2019 är affärsområdet numera en del av Print & Packaging Solutions.

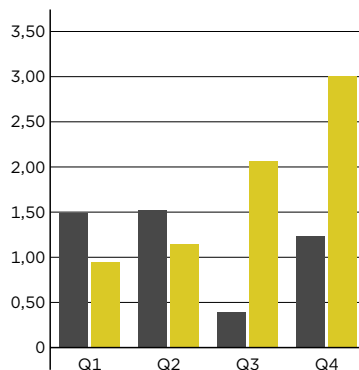
Varumärken: d|o|m, fotokasten och myphotobook

OPERATIVT KASSAFLÖDE EXKLUSIVE FÖRVÄRV PER KVARTAL

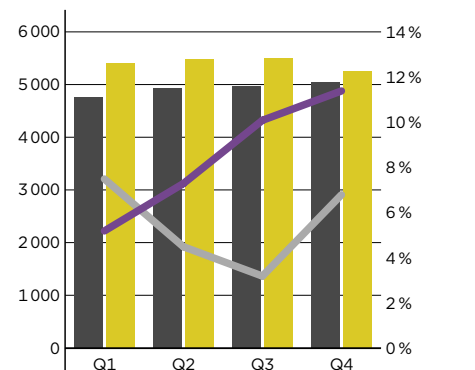
● 2017 Operativt kassaflöde, Mkr
● 2018 Operativt kassaflöde, Mkr

RESULTAT PER AKTIE PER KVARTAL

● 2017 Resultat per aktie, kr
● 2018 Resultat per aktie, kr

SYSSELSATT KAPITAL SAMT AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL PER KVARTAL

● 2017 Sysselsatt kapital, Mkr
● 2018 Sysselsatt kapital, Mkr
— 2017 Avkastning på sysselsatt kapital, %
— 2018 Avkastning på sysselsatt kapital, %

Stark återhämtning under 2018

2018 bjöd på en fortsatt kraftig organisk tillväxt som kom från både nya kunder och en ökad efterfrågan från befintliga kunder. Trots initiala problem under året med ett antal kundprojekt med uppstartskostnader över det förväntade lyckades Elanders prestera sitt bästa år någonsin.

Under första delen av året hade vi stort fokus på att få ordning på tre stora kundprojekt inom Supply Chain Solutions. Uppstartskostnaderna låg klart över plan och projekten krävde mycket extra resurser, både internt och externt. Vi valde att avsluta ett projekt, samtidigt som vi lyckades öka produktiviteten och förhandla till oss framtida prispförändringar i de övriga två. De två senare projekten hade en kraftigt minskad negativ resultatpåverkan under andra halvan av året jämfört med samma period föregående år och beräknas börja visa positiva resultat under 2019.

Fortsatt organisk tillväxt och klart förbättrat resultat

Koncernens starka organiska tillväxt växlade upp under året med ett förbättrat resultat jämfört med föregående år. Omsättningen under året ökade med 1 400 Mkr till 10 742 (9 342) Mkr. Ökningen var huvudsakligen en konsekvens av att verksamheten inom Supply Chain Solutions vuxit kraftigt organiskt. Rensat för valutakursförändringar samt förvärv och avyttringar ökade omsättningen med nio procent. Sammantaget blev rörelseresultatet exklusive engångsposter 459 (336) Mkr. Föregående år belastades resultatet med engångskostnader om 28 Mkr.

Vi ser en alltjämt växande efterfrågan på våra tjänster inom affärsområdet Supply Chain Solutions från både befintliga och nya kunder. Tillväxten under året kom framför allt från segmenten Automotive, Electronics och Fashion & Lifestyle. Marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions fortsätter att präglas av prispres. Samtidigt ser vi en minskad efterfrågan på traditionella trycksaker och för att parera den minskande efterfrågan skiftar vi successivt verksamheten mot en högre andel digitaltryck och ökad andel värdeadderande kringtjänster. Under året stängde vi ned vår sista offsetverksamhet i

Sverige med cirka 70 tjänster, som ett led i vår fortsatta konsolidering av produktionskapaciteten i Europa. Vi har under året även överlätit verksamheten i Beijing, Kina, ett bolag jag själv startade upp för 14 år sedan. Även om det känns tråkigt insåg vi att den bästa lösningen för våra anställda var en ny ägare som kan bidra med större volymer. Prenumerationsboxaffären i USA fortsätter att ha en stark tillväxt, under 2018 omsatte boxkunderna närmare 45 miljoner US dollar, en fördubbling jämfört med 2017. Den övriga verksamheten i USA visar också på tydliga resultatförbättringar.

Vårt minsta affärsområde e-Commerce Solutions har från och med 1 januari 2019 integrerats i Print & Packaging Solutions, med vilket det har vissa synergier. Den positiva trenden för affärsområdet fortsatte, med en försäljning i linje med föregående år och förbättrat resultat.

Exempel på nya kunder under året

Under sommaren 2018 genomförde vi en mycket lyckad implementering av ett projekt för en ny kund, med ett välkänt varumärke, inom kundsegmentet Electronics, där vi ansvarar för lagring och distribution av en stor del av kundens produkter för den europeiska marknaden. I slutet på året startade vi upp verksamheten för en känd europeisk fotbollsklubb, en omnikanallösning med en årlig omsättning om cirka 65 Mkr. Med ett näst intill helautomatiserat lager hanterar vi hela varuflödet av profilartiklar till konsumenter, återförsäljare och supporterbutiker i Europa. Investeringarna i kundprojektet har uppgått till närmare 50 Mkr. Affären med fotbollsklubben är ett viktigt genombrott för Elanders inom området omnikanallösningar och ligger helt i linje med vår strategi att jobba direkt med starka varumärken.

Under året implementerade vi även ett projekt för en marknadsledande motor-

sågstillverkare där Elanders åtagit sig helhetsansvaret för e-handeln av profilartiklar mot konsumenter med en fullskalig lösning för hela försörjningskedjan.

Multisajter för ökad lönsamhet

Vårt koncept att konvertera tryckerianläggningar till kombinerade multisajter för både print- och supply chain management-tjänster har visat sig vara ett framgångskoncept för att stärka verksamheten och skapa en stabil plattform för tillväxt. Den nya multianläggningen i Atlanta hade under året fortsatt hög tillväxt och är ett utmärkt exempel på hur en kombinerad tryck- och supply chain-enhet kan fungera. Vi hjälper våra prenumerationsboxkunder med allt från plock- och packtjänster till tryck, förpackningar och frakthantering. Trycktjänsterna inkluderat förpackningarna representerar endast en mindre andel av försäljningen, men utgör ett bra komplement i erbjudandet.

I samband med omstruktureringen av den svenska verksamheten har vi även startat en logistikenhet i Borås i Sverige som kommer att tillhandahålla både tryck- och supply chain-tjänster på den nordiska marknaden.

Hållbar, lönsam verksamhet

Att kunna erbjuda en hållbar försörjningskedja i så stor utsträckning som möjligt blir allt mer en förutsättning för att kunna konkurrera, inte minst när det gäller de globala uppdragen.

Elanders har under året genomfört en rad initiativ på miljöområdet i våra bolag. Tillsammans med kunden Porsche har vi investerat i en helt ny elektrisk lastbil för transporter av komponenter, en milstolpe på vägen mot än mer miljövänlig logistik för Elanders.

I vår roll som leverantör måste vi vanligtvis anpassa oss till våra kunders krav på kostnads kontroll och tjänstenivå, men inom området Life Cycle Services har vi

däremot möjlighet att ta initiativet själva. Här satsar vi stora resurser och investerar i att utveckla en global plattform för hållbara tjänster. Genom att vi adderar tjänster som till exempel kvalitetskontroll, montering, eftermarknad, reparationer och återvinning/återanvändning bidrar vårt Life Cycle-koncept till effektivare transporter. Det finns en avsevärd hållbarhetsfaktor i att återvinna utrustning och låta den få ett nytt liv på en andrahandsmarknad. Med vårt Value Recovery-erbjudande minskar vi våra kunders klimatpåverkan genom att vi hanterar deras uttjänta IT-utrustning. Elanders arbetar också kontinuerligt med att minska bolagets energiförbrukning, vatten och växthusgasutsläpp för att generera mindre mängder farligt avfall.

Partnerskap för globala kundlösningar

Vi ser en stor möjlighet att utveckla våra affärer och vårt kunderbjudande med konkurrenskraftiga tjänster genom partnersamarbeten. Det gäller framför allt tryckeriverksamheten där det idag finns ett överskott på kapacitet på marknaden. Vi diskuterar bland annat ett samarbete med det tyska bolag som förvärvade vår tryckeriverksamhet i Beijing. Vi kommer att bidra med supply chain management-lösningar, som t ex lagerhållning samt plock- och packtjänster, och de tillhandahåller förpackningar. Målsättningen med samarbetet är att skapa en gemensam plattform för unika globala kundlösningar inom supply chain management.

Ökade marginaler och fokus på tjänsteutveckling

2018 innebar att vi fick många stora kundprojekt på plats och vi kan därmed se fram emot minskade investeringsnivåer och en förhoppningsvis fortsatt organisk tillväxt under nästa år. Mycket är beroende av den allmänna konjunkturen. Under 2019 kommer vi lägga stor kraft på att utveckla vår affär med en större andel tjänsteförsäljning, där vi tar ett ökat ansvar för våra kunders hela värdekedja. Det har visat sig vara en strategi som generellt sett innebär förbättrade marginaler.

Med ett bolag i balans och ett stort

antal kundförfrågningar har vi förmånen att kunna vara selektiva i vilka affärer vi väljer, med ett större fokus på ökade marginaler för att successivt förbättra vårt kassaflöde och minska vår kapitalbindning.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla medarbetare för den kraftsamling som gjorts under året för att ro våra stora projekt i hamn och få dem lönsamma.

Jag vill också passa på att tacka våra kunder för det förtroende som visats oss, med många utökade och nya affärer under året.

Detta är vår 110:e årsredovisning i ordningen, ett inte oansenligt antal i vår snabbväxande och föränderliga omvärld. Jag hoppas att den kommer att ge dig som läsare en god förståelse för vad vi gör, vilka utmaningarna är på den marknad vi verkar inom och hur vi möter dem för att fortsätta bygga Elanders till en ledande global supply chain management-leverantör.

MAGNUS NILSSON
Verkställande direktör
och koncernchef

Trots initiala problem under året med ett antal kundprojekt med uppstartskostnader över det förväntade lyckades Elanders prestera sitt bästa år någonsin.

Affärsidé, mål och strategier

En global strategisk partner

Vi bidrar till att utveckla våra kunders affär och stärka deras konkurrenskraft. Koncernens övergripande mål är att vara ledande på globala lösningar inom områdena supply chain management och print & packaging.

Affärsidé

Elanders ska vara en global, strategisk och långsiktig partner för kunderna i deras arbete att effektivisera och utveckla sina affärskritiska processer.

Strategier

Elanders övergripande mål är att vara ledande på globala lösningar inom supply chain management och print & packaging med ett integrerat erbjudande i världsklass.

För att uppnå våra långsiktiga finansiella mål och leverera ökad avkastning för aktieägarna utvecklar vi kontinuerligt vårt erbjudande mot kunderna. Med nya och förbättrade tjänster, integrerade helhetslösningar och implementering av innovativ teknik skapar vi goda förutsättningar för fortsatt tillväxt och utveckling samt ett ökat aktieägarvärde.

Utveckla lokala kunder till globala kunder

Elanders expanderar och utvecklas med sina kunder. De globala uppdragen växer ofta fram genom att goda relationer skapas när lokala behov tillgodoses genom

bra lösningar, som därefter implementeras globalt hos kunderna. För att öka försäljningen av sådana lösningar ska Elanders arbeta systematiskt med att utveckla den befintliga kundbasen inom varje segment och fånga upp lokala kunder med globala behov. Koncernens kunder kan även ha lokala behov som ska identifieras och utvecklas för att öka den lokala leveransen.

Verksamhetsoptimering

Elanders har verksamhet och kontor i många delar av världen. En viktig framgångsfaktor är att optimera kapacitetsutnyttjandet i koncernens olika enheter. Detta uppnås genom kontinuerlig mätning av tillgänglig kapacitet, uppföljning av faktiskt utfall, en flexibel prissättning och att kontinuerligt genomföra organisatoriska anpassningar.

Förvärv som leder till expansion

Utöver arbetet med att utveckla den befintliga affären ska Elanders fortsätta att förvärva nya verksamheter som har potential att öka merförsäljningen, bredda kundbasen och komplettera det integrerade

erbjudandet. Förvärv är framför allt prioriterat inom supply chain för att bredda eller komplettera erbjudandet, och om möjligt tillföra Elanders ytterligare nischkompetenser. Det är även av intresse att få tillgång till nya geografiska marknader eller kundsegment.

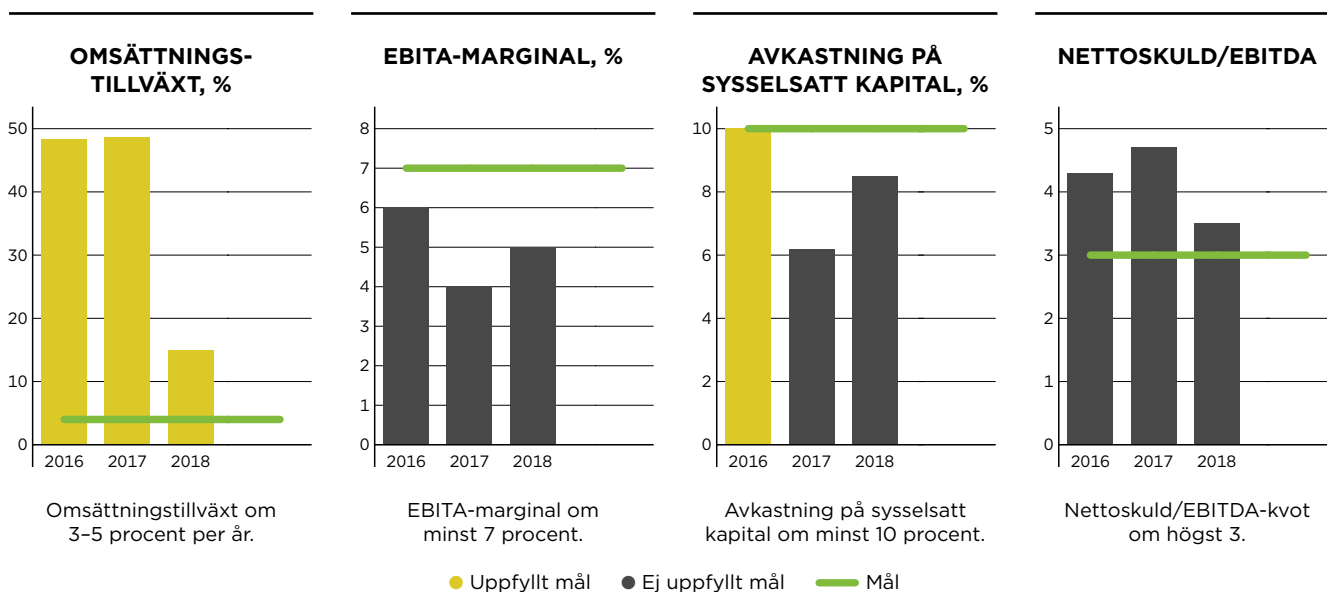
FÖRVÄRVSOBJEKT

Förvärvsobjekt ska uppfylla ett eller flera kriterier:

- Tillföra nya kundsegment och/eller komplettera kundbasen med värdefulla unika kunder.
- Komplettera och stärka befintliga affärer och/eller ge tillgång till nya geografiska marknader.
- Tillföra nya produkter och/eller tjänster.
- Långsiktigt vara en god affär på egen hand eller tillföra tydliga synergier.
- Öka vinst per aktie pro forma.

Finansiella mål

Elanders tog under 2017 fram nya långsiktiga finansiella mål. Dessa mål ska vara möjliga att uppfylla inom ett antal år, men något eller några av dessa måste sannolikt revideras under 2019 med anledning av införandet av IFRS 16 Leasing.

En bransch i ständig förändring

Hållbarhet

Utmaningarna för att skapa ett hållbart samhälle är enorma, inte minst när det gäller de globala flödena av varor som ständigt växer. Dagens krav på minskade utsläpp, lägre energikonsumtion och återvinning kommer att ställa nuvarande strukturer på sin spets, och framtidens varuförsörjningsflöden kommer att behöva förändras i grunden för att vara hållbara. Det innebär i sin tur att komplexiteten i försörjningsflödet ökar kraftigt, vilket ställer ännu högre krav på intelligenta IT-lösningar, automatisering och kontroll.

Det här gör Elanders

Hållbarhetsaspekter genomsyrar vårt arbete i alla led. Som ett exempel så har vi genom en kontinuerlig uppgradering av transportflottan minskat de egna koldioxidutsläppen avsevärt. Våra lösningar för att effektivisera och konsolidera både materialflödet och själva leveransen bidrar i stor utsträckning till våra kunders minskade påverkan på miljön. Life Cycle Services är en viktig del av vårt erbjudande, där vi hjälper våra kunder i alla delar av livscykeln. Som ett exempel hanterar vi returerna av gammal teknisk utrustning hos kunden vid leveransen av nya produkter, vi återvinner datorer, datorskärmar och skrivare och vi återställer produkter för återanvändning för kundernas räkning.

Globalisering och urbanisering

Genom ökad globalisering sprids nya trender snabbt över världen och efterfrågan på internationella varor ökar. I takt med att städerna blir större ökar deras ekonomiska betydelse på handeln med transportbegränsande lagar, regler och avgifter. Samtidigt bidrar urbaniseringen till smidigare leveranser när fler människor bor på samma ställe.

Utvecklingen ökar också behovet av effektiva transportlösningar. För regionala och internationella transporter går trenden alltmer mot nätverkslösningar med stora logistikterminaler och konsoliderade ompackningslager med automatiserad hantering av godset.

Det här gör Elanders

Elanders starka position i Europa, Asien och Americas skapar goda förutsättningar att möta en ökad internationell handel och konkurrens och de behov av globala lösningar som kunderna har. Elanders följer med sina kunder ut i världen när behov uppstår på nya platser och vi ökar ständigt vår geografiska närvaro genom förvärv, utökade nätverk, nya former av samarbeten och uppstart av nya anläggningar. Genom unika logistiklösningar med nätverk och konsolideringspunkter minskar vi andelen tung trafik i innerstäder och effektiviserar distributionen.

Vi belyser några av de globala megatrender som vi ser skulle kunna påverka verksamheten framöver. Genom att förstå dem kan vi utveckla vårt erbjudande och skapa förutsättningar för att behålla och stärka den ledande position som Elanders har på valda marknader, och därigenom skapa en långsiktig och lönsam tillväxt.

Automatisering och digitalisering

Kunderna ställer allt högre krav på att lösningar för försörjningskedjan ska vara hållbara, automatiserade och tillhandahålla informationsflöde i realtid för att minska miljöpåverkan, kostnader, korta leveranstiderna och öka kvaliteten. Det ställer extremt höga krav på tredjepartsleverantörer vad gäller teknik och utveckling, som ofta sker i samarbete med kunderna. Automatisering ställer också krav på djup integration i kundernas system och verksamhet. Med nya blockchain-lösningar skapas ökad spårbarhet av komponenter, produkter och varor och garanterar säkra transaktioner och transparens kring hållbarhetsaspekter i varje led. Genom intåget av den fjärde industriella revolutionen automatiseras lagerhantering och produktion med kortare omställnings- och ledtider, färre fel, ökad flexibilitet och färre monotona arbeten.

Det här gör Elanders

Elanders har de senaste åren gjort omfattande investeringar i automatiserade flöden och anläggningar, bland annat i ett avancerat automatiserat lagerhanteringssystem för en känd europeisk fotbollsklubb och ett virtuellt lager som innefattar hela försörjningskedjan för ett välkänt sportmodedeföretag. Ett virtuellt varulager är ett varulager som omfattar produkter i alla led, dvs förutom det egna varulagret omfattar det även produkter på väg ut till återförsäljarna och dessutom den beredskap som finns hos underleverantörerna. Kontinuerligt fördjupar vi integrationen in i våra kunders affärssystem för att bli en starkare partner som tar ett helhetsansvar för att effektivisera flödena och säkra transaktioner och transparens i hela försörjningskedjan.

Ökad outsourcing

Genom att outsourca hela eller delar av sin försörjningskedja ökar företag sin leveranssäkerhet samtidigt som de kan minska sina fasta kostnader för anläggningar, personal och system. Tack vare att de skjuter över investeringar och risker på en logistikpartner får de kraft att helt och fullt koncentrera sig på sin kärnaffär. Efterfrågan på utökade supply chain management-tjänster har ökat i takt med att allt fler företag väljer att även outsourca verksamhet som ligger nära kärnaffären, till exempel genom att bjuda in leverantören i de egna anläggningarna i syfte att minska de fasta kostnaderna och ersätta dessa med variabla kostnader för högre flexibilitet.

Det här gör Elanders

Behovet av ökad outsourcing hos företag skapar efterfrågan på effektiva supply chain-tjänster. Genom att vi samlar kunder och närbesläktade verksamheter i multisajter kan vi jämna ut fluktuationer i volymer och skapa stordriftsfördelar. Koncernen har även spetskompetens inom kontraktslogistik och erbjuder avancerade end-to-end-lösningar där vi tar hand om produkten direkt från kundens leverantör, adderar värde och levererar till slutdestinationen.

För att ha en effektiv försörjningskedja krävs ofta en global partner

Elanders är ett ledande företag inom globala helhetslösningar för hela försörjningskedjan och vi finns idag etablerade i fyra världsdelar.

En effektiv hantering av försörjningskedjan, så kallad supply chain management, ger stora konkurrensfördelar och är affärskritisk för producerande företag, inte minst i vår globala ekonomi. Med ett ökat krav på ett hållbart samhälle kommer efterfrågan att öka på effektiva externa supply chain management-lösningar som leder till lägre resursförbrukning, både för transporter, tillverkning och lagerhållning.

Elanders hanterar och optimerar flöden av råvaror, komponenter, färdiga produkter, pengar och information för kundernas räkning genom alla steg i produktionen, från leverantörer och tillverkare fram till slutkonsumenten. Vi förser våra kunder med helhetslösningar inom hela försörjningskedjan med en enda kontaktyta. I vårt erbjudande ingår allt från ordermottagning, upphandling, inköp av komponenter och lagerhantering till produktionslogistik, tillverkning, konfiguration, kvalitetskontroll och leverans. Koncernen hanterar också betalningsflöden, synkronisering av inköp och lager med efterfrågan och eftermarknadsservice, liksom hantering av returnerade eller uttjänade produkter för återvinning eller vidareförsäljning.

Värdeadderade tjänster

Vi erbjuder även värdeadderande tjänster i anslutning till försörjningskedjan som kundanpassas utifrån behov och önskemål. Det kan till exempel handla om installationer vid leveransen, tester, reparationer och certifieringar av elektronisk utrustning, av- och omlastning samt

ompaketering av produkter på cross dock-ing-centraler liksom hantering av tomma emballage.

Komplex försörjningskedja kräver specialister

Varje bransch har sina fastställda normer och regler som måste uppfyllas vid hantering och transport av produkterna, samtidigt som uppdragen ofta har tuffa tidsramar. Allt hårdare miljökrav ökar också komplexiteten i försörjningskedjan och därmed behovet av specialistkunskaper. Tack vare att Elanders har utvecklat avancerade och anpassningsbara IT-system kan vi erbjuda individuella kundlösningar. Vi integrerar våra system med kundernas affärssystem och kan koppla ihop dem med e-handelstjänster för effektiv hantering av beställningar, kundtjänst och eftermarknadsservice.

Multisajter för högre flexibilitet

Ett av de viktigaste skälen för våra kunder att outsourca sin verksamhet är att minska kapitalbindningen i anläggningar, personal och serviceåtaganden och omvandla fasta kostnader till rörliga för att därmed uppnå högre flexibilitet och kostnadseffektivitet. Vi har så kallade multisajter i Europa, Asien och USA, anläggningar där vi samlar flera kunders verksamhet under ett tak för att skapa synergier i form av högre nyttjandegrad och flexibilitet.

När kunder från branscher med olika volymönsken kombinerar i samma sajt kan vi möta säsongsvariationer och andra

arbetstoppar bättre genom att flytta medarbetare och resurser mellan verksamheterna från en dag till en annan utifrån arbetsbelastning.

Vi investerar även i system för automatiserade lager. Med flexibla lösningar höjer vi effektiviteten i våra anläggningar, samtidigt som kunden kan fokusera på sin kärnaffär.

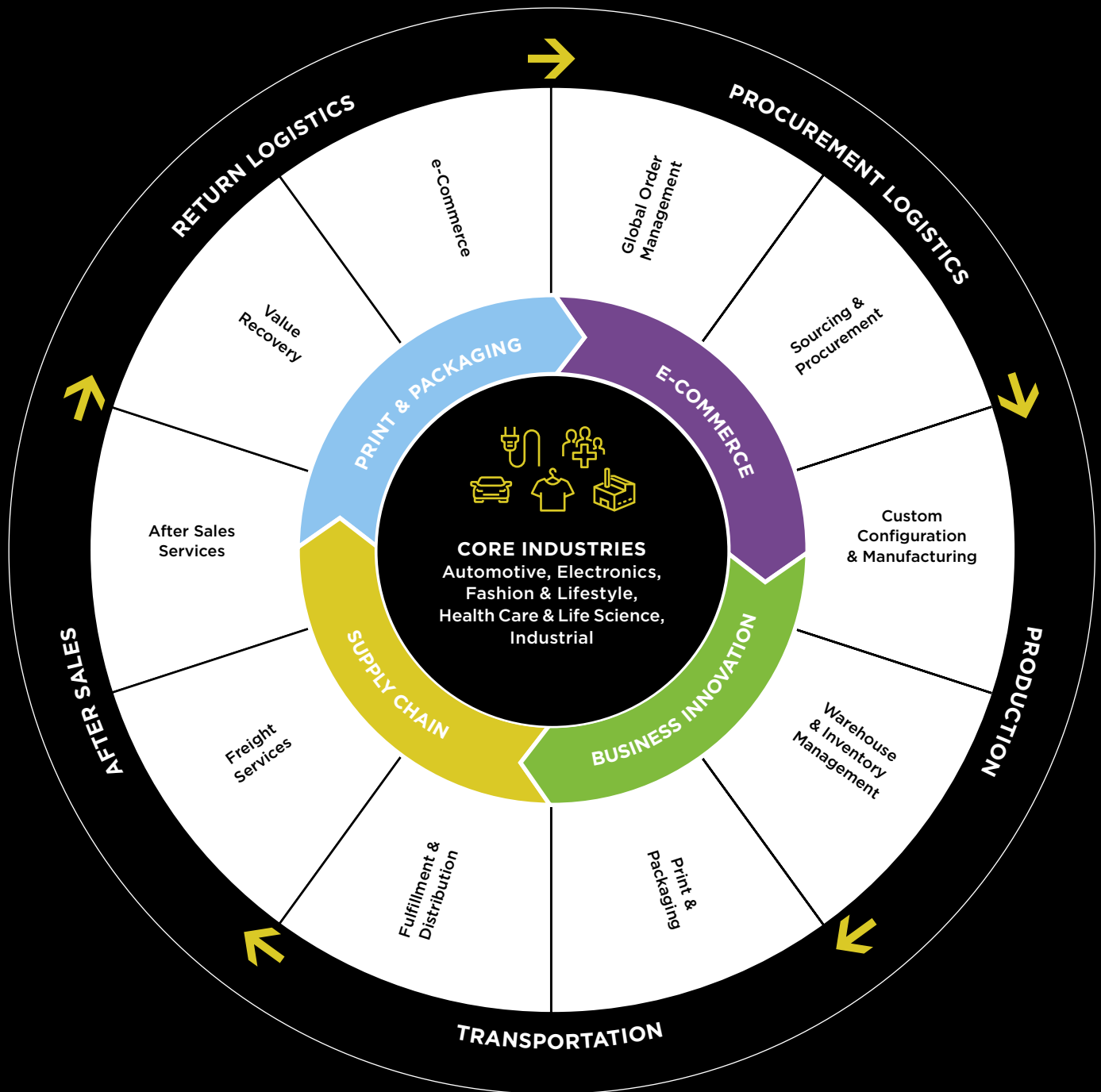
Innovativa trycktjänster

En viktig beståndsdel i vårt integrerade erbjudande är grafiska tjänster som tryck av manualer, etiketter och förpackningar till kundernas produkter och komponenter. Elanders har över 100 års erfarenhet av tryckverksamhet och erbjuder i dag renodlade, kostnadseffektiva och innovativa lösningar som tillgodoser kundernas behov, både lokalt och globalt.

Vi har utvecklat avancerade, användarvänliga och internetbaserade beställningsplattformar som effektiviserar processen från order till leverans och möjliggör skräddarsydda sekvens- eller just-in-time-leveranser till kunderna. De senaste åren har koncernen investerat i konkurrenskraftig digitaltrycksteknologi för att möta kundernas behov av flexibel trycksaksproduktion med kortare och mindre serier av hög kvalitet till konkurrenskraftiga priser.

Elanders är idag ett av få företag som kan erbjuda globala helhetslösningar som innehåller allt från trycksaker och förpackningar till kringtjänster som till exempel kittning och packning för just-in-time- eller sekvensleveranser.

Helhetslösningar för globala kunder

Långsiktig tillväxt i prioriterade kundsegment

Oavsett om det handlar om enstaka tjänster eller skräddarsydda helhetslösningar bidrar Elanders till att öka kundernas produktivitet, lönsamhet och hållbarhet. Vi erbjuder våra tjänster till olika kunder inom framför allt fem stora kundsegment som alla visar positiv tillväxt: Automotive, Electronics, Fashion & Lifestyle, Health Care & Life Science och Industrial.

Automotive

Bilindustrin går fortsatt bra, men står inför stora utmaningar i framtiden. Omställningen till elbilar, självkörande teknik och krav på klimatneutrala fordon kommer att påverka den automatiserade tillverkningen i grunden och industrin måste ta stora strategiska beslut för att nå framgång under det närmaste decenniet.

Elanders är väl positionerade i branschen, mycket tack vare att kunderna framför allt är premiummärken som sannolikt kommer att klara branschens omställning och utveckling väl. Vi har stor kunskap inom området produktionslogistik och hjälper fordonstillverkare att fokusera på sin kärnaffär utan att tumma på vare sig kvalitet eller säkerhet.

Electronics

Marknaden för elektronik växer kraftigt, konsumtionen ökar tack vare en växande medelklass och att priserna på hemelektronik har sjunkit de senaste åren. Elektronikbranschen karaktäriseras generellt av känslig teknik som kräver särskild hantering och infrastruktur för att skydda ömtåliga enheter och instrument. En allt viktigare del i försörjningskedjan är returerna, återvinning och återanvändning av produkter.

Electronics är ett av våra största kundsegment. Vi har kontinuerligt utvecklat vårt erbjudande de senaste åren till att även omfatta tjänster för bland annat kva-

litetskontroll, montering, installationer, eftermarknad, reparationer och återvinning/återanvändning av elektronik i form av våra Value Recovery-tjänster.

Fashion & Lifestyle

Fashion & Lifestyle omfattar produkter inom mode och sportkläder, och här finns några av världens största och mest kända varumärken. Explosionen av digital, social och mobil teknik har på kort tid förändrat konsumentbeteendet och nedgången i traditionell försäljning av snabbbrörliga konsumentprodukter kompenseras av en stor tillväxt i digitala kanaler. Kunderna vill ofta ha en partner som ansvarar för allt ifrån kvalitetskontroll i produktionen och hela försörjningskedjan fram till leverans till återförsäljare eller slutkonsument.

Elanders erbjuder inköp, distribution via omnikanaler, virtuella lager och returhantering såväl som automatiserade lager med tjänster som kvalitetskontroll, tvättning, lagning, produktion och etikettering. Vi bygger partnerskap direkt med stora varumärken med en omfattande integration i kundernas e-handel och affärsverksamhet. Det finns fortfarande stor potential att växa inom kundsegmentet, i synnerhet med den ökande grad av outsourcing som pågår i branschen.

Health Care & Life Science

Faktorer som en åldrande befolkning, livsstilssjukdomar, stora tillväxtmarknader och den teknikutveckling som pågår

förväntas bidra till hälsovårdssektorns tillväxt de närmaste åren. Branschen är kraftigt reglerad och det ställs oerhört höga kvalitetskrav på processer och hantering inom områden där fel inte får ske.

Health Care & Life Science är ett relativt litet kundsegment för Elanders, men vi har ett starkt kvalitetssäkrat erbjudande som innefattar allt från leveranser av förbrukningsmaterial till leverans, underhåll samt reparation av medicinsk utrustning. Det finns goda möjligheter att bredda kundbasen.

Industrial

Krav på låga tillverkningskostnader, hög produktkvalitet, korta ledtider och hög leveransprecision ställer ökade krav på industriella tillverkningsföretag. Kontroll och effektivitet i alla led är en förutsättning för att verksamheten ska kunna vara konkurrenskraftig och vinstgenererande.

Elanders har en god position inom kundsegmentet Industrials, där vi idag hanterar allt från små produkter till stora logistiskt komplexa konstruktioner och lösningar. I erbjudandet ingår hantering av produktions- och fabrikslogistik samt logistik mot eftermarknaden. Inom Industrial finns det potential att utveckla befintlig kundstock, men även att attrahera nya kunder.

Elanders är väl positionerade i branschen, mycket tack vare att kunderna framför allt är premiummärken.

Största kundsegmentens ungefärliga andel av koncernens omsättning

25%

Automotive

35%

Electronics

15%

Fashion & Lifestyle

5%

Health Care & Life Science

15%

Industrial

Multikanalslösning

Elanders dotterföretag ITG har utvecklat en webbshop och logistiklösning från grunden åt en känd motorsågstillverkare, som nu drivs i ett nära partnerskap med kunden.

Kunden är marknadsledande inom högkvalitativa motorsågar, trimmers och borrarverktyg. Företaget har en stor grupp lojala kunder som gillar deras varumärke. För dem har kunden tagit fram ett stort sortiment produkter av hög kvalitet som kläder, powerbanks, klockor och leksaker. Som traditionell tillverkare har företaget lång erfarenhet av B2B-handel med etablerade säljkanaler mot återförsäljare.

Någon större erfarenhet av försäljning direkt mot konsumenter har de tyvärr inte, men det är något de gärna vill utforska. De sökte en partner som kunde ta på sig ett helhetsansvar för e-handeln mot konsumenter och erbjuda en fullskalig lösning för hela försörjningskedjan. Uppdraget gick till Elanders dotterföretag ITG, och efter knappt två års intensiv affärsutveckling stod projektet klart för lansering. Elanders står idag för hela försörjningskedjans infrastruktur, från varuförsörjning och lagerhantering till

ordermottagning, kvalitetskontroll, fakturering och leverans till slutkund. Med hjälp av partners har en flexibel och utbyggbar e-handelsplattform byggts upp åt kunden.

Elanders står även bakom den dagliga driften av e-butiken, liksom finansiella tjänster, statistik och rapportering. Genom att Elanders köper varorna av sin uppdragsgivare och agerar som ansvariga för e-handeln behöver uppdragsgivaren inte själva hantera försäljningen till konsumenter. Varumärkesägaren koncentrerar sig på sin kärnkompetens för inköp och marknadsföring och tar ansvar för produkterna gentemot sina kunder.

Infrastrukturen byggdes för den tyska marknaden inklusive Schweiz och Österrike med kapacitet för att kunna lansera försäljningen i flera länder framöver, bland annat i Europa och Sydamerika. Tack vare Elanders stora globala nätverk av bolag kan lansering initialt möjliggöras även i mindre skala.

Elanders utvecklade tillsammans med partners sin kunds webbshop där alla deras varor erbjuds. Elanders ansvarar även för den dagliga driften av e-handelsbutiken inklusive innehåll, alla finansiella tjänster och att tillhandahålla logistiklösningar.

”

Vi förser kunden med ett partnerskap som möjliggör förflyttningen från en tillverkare med återförsäljare till ett digitalt multikanalsföretag som kommunicerar med sina slutkunder.

Anna Agatha Swiatkowska,
Shipping Assistant, ITG

Vårt erbjudande

EN KONTAKT

Med en kontaktpunkt mot kunden hanterar Elanders effektivt och sömlöst distributionslogistiken genom hela försörjningskedjan.

E-HANDEL

Elanders står bakom den tekniska lösningen för kundens e-handelssajter och ansvarar för content.

FINANSIELLA TJÄNSTER

Elanders agerar som ansvariga för e-handeln och tillhörande finansiella tjänster.

LAGERHANTERING

Elanders distributionscenter lagerhåller kundens alla produkter innan de packas och skickas till kunder i flera länder.

Unika månadsboxar – en växande bransch

Elanders tar ett helhetsansvar för plock, pack och distribution av Bespoke Posts individanpassade prenumerationsboxar.

Amerikanska Bespoke Post har specialiserat sig på månadsboxar som kunden kan prenumerera på. Boxarna innehåller unika produkter av hög kvalitet tillverkade i liten skala. Varje box har ett eget tema och kunderna kan anpassa innehållet genom att till exempel välja tilläggs-komponenter, färg eller storlek. Förutom abonnemangs-verksamheten erbjuder Bespoke Post kunderna möjligheten att komplettera boxarna med ytterligare produkter, beställa enstaka boxar eller skicka dem som gåvor.

Elanders tar emot och kvalitetskontrollerar inkommande komponenter från tillverkare i hela världen. Att arbeta med mindre kända varumärken och små tillverkare skapar ofta stora utmaningar i leverantörskedjan. Ledtiderna för tillverkningen och transporterna kan vara långa och produkterna anländer ibland mycket nära utskeppningsdatumet för boxen, något som kräver stor flexibilitet hos Elanders.

Elanders har en djup integration in i kundens e-handels-plattform för att hantera ordergodkännande, samma-dag-leveranser av onlineorder samt hantering av returer. Tack vare lång erfarenhet inom både förpacknings- och transportbranschen kan Elanders bidra med kunskap om hur Bespoke Posts olika produkter lämpar sig för frakt. Elanders testar och identifierar potentiella problemområden som kan skada varorna eller påverka kostnaden för logistiken, och kan även föreslå mer kostnadseffektiva alternativ.

Månadsboxarna är utformade för att passa de aktuella produkterna, som packas i enlighet med kundens order, ofta i nära anslutning till fraktdatum för maximal flexibilitet. I dagsläget skickas boxar till kunder i USA och Kanada. Partnerskapet innebär att Elanders löpande genomför investeringar i utrustning, medarbetare och service för att stödja Bespoke Post allt eftersom deras verksamhet växer och utvecklas.

Elanders producerar och skickar i dagsläget Bespoke Posts boxar till kunder i USA och Kanada. Boxarnas innehåll är i hög grad individanpassade genom att kunden kan välja till exempel komponenter, storlek, färg och produkttyp.

Elanders erbjuder Bespoke Post en helhetslösning för sina månadsboxar, från tryck och tillverkning till lagerhantering av produkter, packning och distribution – med en enda kontaktyta.

Erika Griffin, HR,
ElandersUSA, LLC

Vårt erbjudande

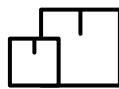
MOTTAGNING

Elanders tar emot och inspekterar inkommande komponenter och varor från leverantörer i hela världen.

TESTNING

Elanders utför tester på den fysiska produkten för att säkerställa att produkten kan transporteras på ett säkert sätt till slutkund. Risk för skador identifieras och vid behov rekommenderas alternativa lösningar.

PAKETERING

Innehållet i månadsboxarna plockas ihop i enlighet med kundens order.

E-HANDEL

Djup integration med kundens e-handelsplattform för orderbesked och samma-dag-leveranser av onlineorder.

LEVERANS

Månadsboxarna skickas direkt till konsumenter i USA och Kanada. Elanders hanterar dessutom returerna.

Stort och smått i samma logistiklösning

Elanders har genom sitt dotterföretag LGI ytterligare förstärkt sin position inom kundsegmentet Electronics med en stark och internationellt växande kund.

Elanders hanterar distributionslogistiken för kundens elektronikprodukter mot framför allt konsumenter i östra och västra Europa. Distributionslogistiken övertogs från en tidigare leverantör och Elanders tog även över anställningarna för de 130 medarbetarna. Kontraktet löper på fem år med möjlighet till tre års förlängning.

Med utgångspunkt från ett lager beläget i Erfurt i östra Tyskland hanterar Elanders ett produktsortiment som omfattar drygt 4 000 artiklar. Här hanteras allt från småelektronik som hörlurar och kamerainser till otympliga produkter som TV-apparater, musikanläggningar, luftkonditioneringsapparater och värmepumpar för hemmarknad och hotellbranschen.

Distributionen av både små och skrymmande produkter i samma logistiklösning är en utmaning då stora produkter måste hanteras med truck medan de mindre plockas manuellt. Verksamheten präglas också av stora fluktuationer i volym från dag till dag, ibland från en timme till en

annan. Stora svängningar i beläggning kräver processer med hög flexibilitet för att hålla en jämn och tillförlitlig produktion oavsett dagsvolym.

Vid övertagandet minskade Elanders lagerytorna från 60 000 m² till 50 000 m² med bibehållen kapacitet. Kvaliteten har även höjts, processerna har förbättrats och ny teknik och innovationer har implementerats som redan visar goda resultat.

Ansvar för kundens alla transportflöden i Tyskland, Österrike och Schweiz ligger hos Elanders kontor i Hamburg där tolv medarbetare arbetar dedikerat mot kunden. Härifrån hanteras också tullimport och export i Europa för kundens räkning. Läget i Hamburg är en fördel då många av kundens produkter kommer via fraktfartyg från Asien.

Förutom ren lagerhantering och distribution hanterar Elanders också sampaketering, etikettering, returhantering och kvalitetskontroll av nya och returnerade varor för kundens räkning.

Elanders erbjuder en sammanhållen distributionslogistik från en enda leverantör som är särskilt utformad för kundens verksamhet. Det gör det möjligt för dem att i sin tur erbjuda sina kunder en tillförlitlig tjänst av hög kvalitet.

Elanders förser kunden med en helhetslösning från en enda leverantör som är särskilt utformad för kundens specifika verksamhet.

Katharina Janson, Team leader Small-Parts-Picking Area, LGI
Katharina och hennes team säkerställer att små produkter såsom kameror, telefoner och radioapparater plockas för att smpackas med de andra produkterna till respektive kund innan de lastas på lastbilar.

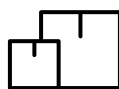
Vårt erbjudande

TILLVERKNING
Produkter levereras från kundens anläggningar.

CUSTOMS AND CONTROL TOWER
Elanders kontor i Hamburg hanterar alla transportflöden samt import- och exporttullar.

DISTRIBUTIONS-LAGER
I lagret i Erfurt hanteras över 4 000 artiklar, allt från små till stora otympliga produkter.

TJÄNSTER
Sampaketering, etikettering, retur och kvalitetskontroll av nya och returnerade varor.

LEVERANS
Drygt 95 procent av leveranserna utgörs av B2B-handel, där Elanders kontrollerar och organiserar transporten av produkter till stora återförsäljare som till exempel elektronikvaruhus i Europa.

Automatiserat lager för fotbollsklubben

Elanders dotterföretag ITG driver en multikanalverksamhet åt en känd europeisk fotbollsklubb och förser marknaden med supporterprodukter globalt.

Elanders dotterföretag ITG driver en multikanalverksamhet åt en känd europeisk fotbollsklubb. Med ett nytt automatiserat lagersystem där robotar gör en stor del av jobbet har effektiviteten ökat drastiskt.

Fotbollsklubben klassas som en av Europas mäktigaste klubbar. De har också en enorm skara fans som gärna köper deras supporterprodukter. Klubben valde Elanders när de sökte en partner som kunde hantera multikanalslösningar och hade kunskap och resurser för en global lösning. De allra flesta supportervaror som beställs på nätet eller köps i någon av klubbens supporterbutiker skickas direkt från Elanders 120 000 m² stora lager utanför München, av vilket klubben utnyttjar cirka 6 000 m². Här hanteras dagligen drygt 5 000 artiklar som plockas och packas enligt ordrar innan de skickas vidare till privatkunden eller butiken.

Det är inte vilket lager som helst. Tack vare långtidskontraktet med fotbollsklubben fick Elanders möjlighet

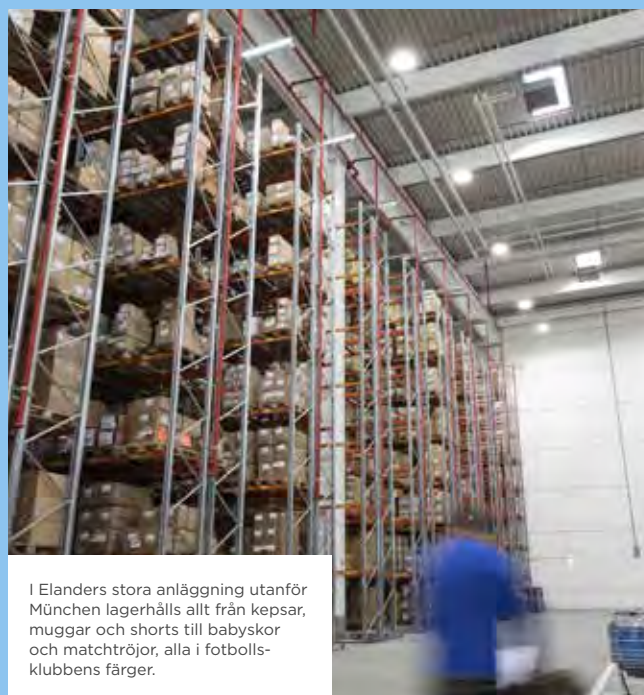
att investera i en Auto Store-lösning, där 42 robotar dygnet runt plockar varor bland 20 000 backar. (Läs mer om Auto Store-lösningen på sidan 26.)

Systemet är mycket effektivt när det gäller lagerutnyttjande samt plockning och bidrar därmed till att uppfylla de stora kundkraven avseende leveranstider och kvalitet. Auto Store-lösningen innebär också en rejäl kapacitetsexpansion för Elanders, liksom en mer flexibel hantering vid stora volymsvängningar. Efter en bra match kan ordergången till exempel flerdubblas på bara några timmar.

På daglig basis levereras produkter till de lokala supporterbutikerna. Elanders medarbetare förser produkterna med larm och prismärkning, de packar upp på hyllor och hänger kläder på galgar. Elanders utför också produktion i form av termoprintning och brodering av till exempel matchtröjor.

Både standardtryck och individanpassade tryck sker on demand för maximal flexibilitet och minimering av lagret.

I Elanders stora anläggning utanför München lagerhålls allt från kepsar, muggar och shorts till babyskor och matchtröjor, alla i fotbollsklubbens färger.

Vi gör det möjligt för den kända europeiska fotbollsklubben att nå ut till sina fans genom en multikanalslösning på ett effektivt och flexibelt sätt. Genom vårt befintliga globala nätverk tar vi fotbollsklubben ut i resten av världen.

Ali Badawee, Shipping
Assistant Outbound, ITG

Vårt erbjudande

EN KONTAKT
Centraliserad logistikhantering för fotbollsklubbens supportermaterial.

OMNIKANAL
Elanders förser webbhandeln, återförsäljare och supporterbutiker med produkter.

LAGERHANTERING
Elanders helautomatiserade lager innehåller mer än 5 000 olika artiklar.

PLOCKNING
Robotarna kan plocka upp till 20 000 varor per dag.

DISTRIBUTION
Produkter packas och distribueras till privatkunder i hela världen samt till återförsäljare och supporterbutiker i Tyskland. Elanders sköter även eftermarknad med returer.

Kundcase: Auto Store

Robotarna som aldrig tröttnar

Genom investeringen i en avancerad Auto Store-lösning har Elanders tagit ytterligare ett steg på vägen till att bli en ledande leverantör av globala supply chain management-lösningar. I ett lager utanför München plockar 42 robotar varor bland 20 000 backar.

Varje back kan innehålla upp till fem olika unika produkter. Systemet fungerar som så att robotarna rör sig ovanpå lagret och plockar upp backar som de sedan tar med till en operatör vid en av systemets arbetsstationer. Operatören plockar ihop varje order efter hand som robotarna levererar de produkterna. De varor som är populära sorteras och placeras i backarna högst upp. De 20 000 backarna är staplade i upp till 14 lager ovanpå varandra och det går naturligtvis snabbare för robotarna att komma åt de backar som är högre upp.

Robotarna arbetar 18 timmar utan laddning. När batterinivån sjunker

återvänder de per automatik till en laddningsstation innan de åter är redo att plocka nya varor, dygnet runt, sju dagar i veckan. Tillsammans kan robotarna plocka upp emot 20 000 varor under en enda arbetsdag.

Tack vare systemet kunde den tidigare lagerytan minskas avsevärt, samtidigt som plock- och packprocessen visar på en enorm effektivisering efter implementeringen. Med denna lösning kan det nödvändiga lagerutrymmet och antal anställda minskas avsevärt. Detta är en mycket bra anledning till automatisering – särskilt i tider när det är väldigt svårt att få tag på kvalificerad arbetskraft.

Systemet hanterar lagersaldo och uppdaterar systemet löpande i realtid. Produktiviteten ökar dessutom, eftersom maskinen levererar varorna till operatörens arbetsstation och inte tvärtom som i manuell lagerverksamhet.

Denna årsredovisning är ett resultat av ett samarbete mellan Elanders AB, Narva och Schmid Druck. Narva ansvarade för design och merparten av texterna. Elanders AB har tagit fram underlaget för den formella årsredovisningen. Omslaget är ett resultat av en idé från Narva som omsattes i praktiken av Schmid Druck. Årsredovisningen är tryckt i Kaisheim, Tyskland i mars 2019 av Schmid Druck.

Schmid Druck

Högt tryck i specialtryckeriet

Elanders specialtryckeri Schmid Druck i Kaisheim i Tyskland är något av en tomteverkstad. Här skapar de 65 medarbetarna allt från poppbooks, lyxiga presentkartonger och broschyrer med skrapdofter till säsonginspirerat skyltmaterial i form av adventskalendrar och snögubbar i papper.

Claudia Forster och Martin Dippner är förpackningsdesigner och arbetar heltid med att utveckla nya produkter på Schmid Drucks kreativa avdelning. Kunderna består till stor del av reklambyråer och stora företags marknadsavdelningar.

- Vi tar fram en idé utifrån kundens kravspecifikation som kan vara mer eller mindre utvecklad. Vanligtvis skickar vi kunden en dummy i papper och en film på hur den fungerar inom 24 timmar, berättar Martin Dippner.

Små kvantiteter produceras sedan här i Kaisheim, medan större upplagor tillverkas av en underleverantör i Tjeckien.

Trots att traditionellt tryck har minskat avsevärt i både volymer och intäkter de senaste åren kan ett tryckeri vara lönsamt, något som bevisas av Schmid Druck. Unika produkter av hög kvalitet är fortfarande högt intressanta för många kunder som vill sticka ut i mediabruset.

Martin Dippner tillverkar en dummy på en idé till en trycksak på Schmid Drucks kreativa avdelning.

Elanders tillhandahåller en komplett lösning för en av världens ledande tillverkare av medicintekniska produkter.

Health Care & Life Science

Försörjningskedja för sjukvårdsprodukter

Att tillhandahålla en säker försörjningskedja för medicinska produkter är utmanande och kräver full spårbarhet och kontroll hela vägen från tillverkning till leverans.

Med hjärtsjukdomar som möjligtvis är det dödligaste tillståndet i världen, och en viktig orsak till allvarliga funktionshinder, är det avgörande att rätt medicinteknisk utrustning finns tillgänglig i nödlägen.

Elanders tillhandahåller en unik lösning för en av världens ledande tillverkare av medicintekniska produkter. Deras produkter används inom många olika medicinska specialområden, bland annat radiologi, kardiologi, onkologi och gynekologi.

Tack vare välutvecklade processer kan produkterna spåras från att de inkommer till varumottagningen via mellanlagring och sedan till där de ska användas. Elanders förser kunden med resurser, lagerhållning med rätt miljökontroll och ett lagerstyrningssystem med RFID-spårning – allt enligt ISO-standard ISO 13485 för medicintekniska produkter.

Elanders tar på sig ansvaret för att vårdgivarna alltid har nödvändiga produkter i lager och har tillgång till rätt utrustning.

Elanders kör ellastbil till Porsches fabrik

Utsläppsfria och nästan ljudlösa transporter sker numera till Porsches produktionsanläggning för elbilar i Tyskland. Den nya ellastbilen är ett viktigt steg mot mer miljövänlig logistik för Elanders dotterföretag LGI.

Elanders hanterar sedan början av 2018 leveranser av komponenter till Porsches produktionsanläggning i Stuttgart-Zuffenhausen. De levereras dagligen via lastbilar från Elanders lager i Freiberg.

Under året har Elanders tillsammans med kunden Porsche investerat i en helt ny elektrisk lastbil från tillverkaren MAN. Den elektriska lastbilen kommer inledningsvis att köra mellan Elanders lager och Porsches anläggning 5-6 gånger per dag. Sträckan på ca 19 kilometer går mestadels på motorväg. Sammantaget innebär bytet till en ellastbil ett minskat utsläpp på mer än 30 ton koldioxid per år. Lastbilen är den första i sitt slag att användas i daglig drift på allmänna vägar i Tyskland.

Ellastbilen har 360 hästkrafter och kan fullt lastad väga upp till 32 ton. Energi-lagringen sker i litium-jonbatterier med en lagringskapacitet på 149 kWh, vilket ger en räckvidd på 13 mil för varje uppladdning. En laddningsstation har installerats vid Elanders anläggning i Freiberg och drivs med miljövänlig, förnybar el. Det är en första modell av den nya snabb-laddningsinfrastrukturen som Porsche Engineering har utvecklat. På 45 minuter laddar lastbilen upp tillräckligt med energi för 10 mils körning.

Förutom att den elektriska lastbilen är tyst och CO₂-neutral kräver den mindre underhåll. Vid en inbromsning återvinns energi genom att generatorer laddar lastbilens batterier och samtidigt sänker hastigheten, utan att

mekaniska bromsar används, vilket minskar slitaget. Genom att inbromsningen sker genom att generatorerna laddar batteriet kan partikelutsläppen reduceras avsevärt. Sotpartiklar från diesel och bromsnötning är huvudorsakerna i en vanlig lastbil. Ellastbilen är nästan fri från fint damm.

Elanders hyr ellastbilen på långtidsbasis och sköter underhåll och reparation av fordonet. Med den elektriska lastbilen har Elanders tagit ett viktigt steg mot mer miljövänlig logistik.

Tillväxten fortsätter

De senaste åren har varit händelserika och inneburit stor omställning för Elanders. Från att ha varit ett lokalt svenskt tryckeri har bolaget blivit en global leverantör av integrerade helhetslösningar inom supply chain management.

2018

Även år 2018 präglades av en stark organisk tillväxt om nio procent och omsättningen för koncernen nådde för första gången över 10 miljarder kronor. De kundprojekt som hade ställt till problem under andra halvåret 2017 fortsatte att vara utmanande under inledningen av året, men med effektiviseringsåtgärder och prishöjningar mot kund kom dessa i balans. Under året avyttrades majoriteten av andelarna inom LOGworks, Elanders bemanningsverksamhet i Tyskland, till Adecco. Som ett led i konsolideringen av produktionskapaciteten inom Print & Packaging Solutions avyttrades enheten i Beijing, Kina, samtidigt som offsetverksamheten i Sverige avvecklades och 70 personer varslades. Året avslutades med Elanders bästa kvartal någonsin.

2017

Året präglades av en stark organisk tillväxt, huvudsakligen inom affärsområdet Supply Chain Solutions, där tillväxten kom från både Asien och Europa. Fler-talet nya affärer säkrades under året. För koncernen som helhet uppgick den organiska tillväxten till sex procent, men ökade till 12 procent i fjärde kvartalet. Omsättningen nådde 9,3 miljarder kronor och antalet anställda närmade sig 7 000 vid årets slut. Den starka tillväxten medförde viss växtvärk för organisationen, vilket speglades i resultatet i form av extra uppstartskostnader för flera av de nya stora kundprojekten inom Supply Chain Solutions.

Prispressen och överkapaciteten på marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions fortsatte, vilket ledde till ett varsel om 50 personer i den svenska verksamheten.

2016

Under sommaren 2016 genomförde Elanders sitt största förvärv någonsin när den tyska kontraktstlogistikkoncernen LGI förvärvades. LGI hade vid ingången av året närmare 4 000 anställda inklusive konstant inhyrd personal och omsatte 2015 cirka 430 MEUR. Tillsammans med LGI fick Elanders en mycket bredare kundbas och samtidigt skapades en stabil plattform för fortsatt organisk tillväxt, både med befintliga och nya kunder. Elanderskoncernen blev större än någonsin med drygt 6 400 anställda och en årlig omsättning överstigande 8 miljarder kronor.

Under 2016 redovisade Elanders sitt bästa resultat någonsin med ett rörelse-resultat om 383 Mkr exklusive engångs-poster.

2015

År 2015 gick till historien som ett av Elanders mest lönsamma år någonsin. Affärsområdet Supply Chain Solutions fortsatte att växa och affärsområdet Print & Packaging Solutions uppvisade trots ökad lönsamhet en negativ tillväxt, då totalvolymerna inom tryck fortsatte att minska. I december förvärvades verksamheten i det tyska företaget Schmid Druck, som konsoliderades från och med den 1 januari 2016.

Fokus under året var på att hitta nya affärer, öka korsförsäljningen mellan affärsområdena, optimera investeringar och konsolidera produktionskapacitet.

För helåret blev rörelseresultatet 292 (175) Mkr, varav poster av engångs-karaktär utgjorde -16 (-42) Mkr.

2014

2014 års höjdpunkt blev den lyckade integrationen av det Singaporebaserade bolaget Mentor Media. Detta förvärv innebar en kraftig ökning av omsättning, rörelseresultat och antal medarbetare i koncernen. I och med detta nåddes det viktiga målet att bygga ett Elanders med en ökad global närvaro och ett bredare erbjudande. Koncernen står nu stabilt med tre affärsområden som både balanserar och kompletterar varandra. Rörelse-resultatet för helåret blev 175 (131) Mkr, varav poster av engångskaraktär uppgick till -42 (-1) Mkr.

RESULTATRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

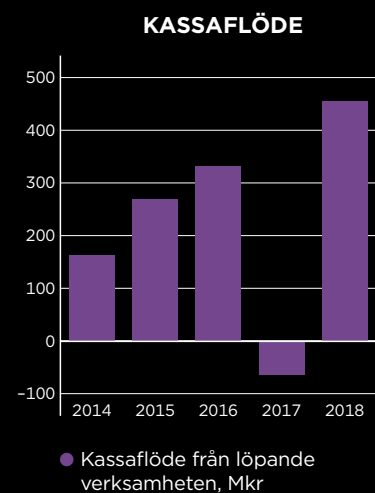
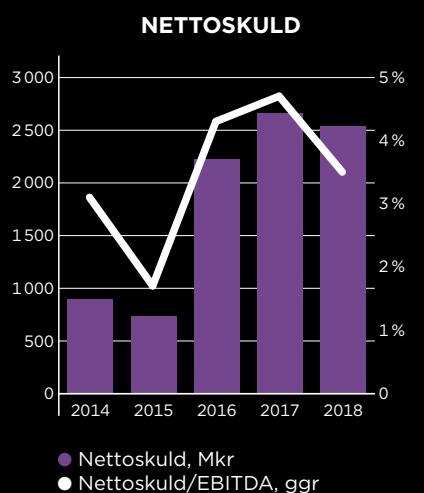
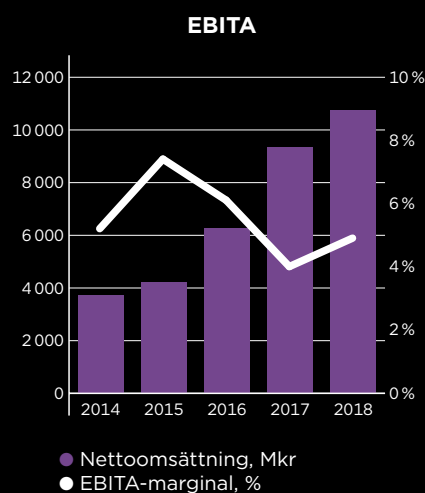
Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	10 742	9 342	6 285	4 236	3 730
Rörelsens kostnader	-10 283	-9 034	-5 941	-3 944	-3 555
Rörelseresultat (EBIT)	459	308	344	292	175
Finansnetto	-93	-78	-44	-33	-35
Resultat efter finansnetto	366	230	300	259	140
Årets resultat	259	165	217	175	88
EBITDA	725	563	516	428	292
EBITA	523	371	384	313	194

KASSAFLÖDE I SAMMANDRAG

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Kassaflöde från den löpande verksamheten	455	-64	331	269	162
Betald skatt	-127	-134	-104	-85	-61
Nettoinvesteringar	-137	-262	-1 907	-42	-296
Operativt kassaflöde	538	-115	-1 428	344	-38
Förändring i nettoskuld	-288	438	983	-198	174

BALANSRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Goodwill	2 439	2 337	2 273	1 200	1 205
Övriga anläggningstillgångar	1 835	1 874	1 855	602	675
Varulager	468	390	295	266	253
Kundfordringar	1 762	1 571	1 396	825	844
Övriga kortfristiga fordringar	511	557	312	139	136
Likvida medel	722	679	651	529	457
Eget kapital	2 707	2 453	2 411	1 488	1 348
Räntebärande skulder	3 261	3 344	2 875	1 267	1 352
Icke räntebärande skulder	1 768	1 612	1 496	805	870
Balansomslutning	7 737	7 409	6 782	3 560	3 570

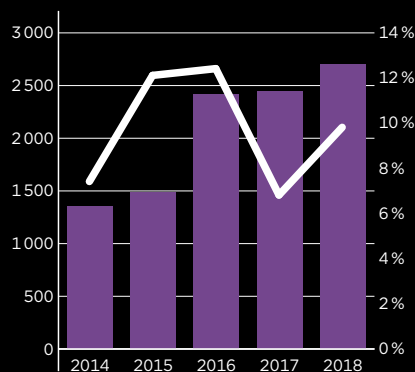

NYCKELTAL

	2018	2017	2016	2015	2014
EBITA-marginal, %	4,9	4,0	6,1	7,4	5,2
Rörelsemarginal, %	4,3	3,3	5,5	6,9	4,7
Vinstmarginal, %	3,4	2,5	4,8	6,1	3,8
Soliditet, %	35,0	33,1	35,6	42,0	37,8
Andel riskbärande kapital, %	37,5	35,7	38,7	44,1	40,1
Räntetäckningsgrad, ggr	5,3	4,1	7,8	12,7	5,0
Skuldsättningsgrad, ggr	0,9	1,1	0,9	0,5	0,7
Avkastning på eget kapital, %	9,8	6,8	12,4	12,1	7,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,5	6,2	10,0	12,6	8,7
Avkastning på totalt kapital, %	6,6	4,3	6,7	8,2	5,9
Medelantal anställda	7 153	6 658	4 536	3 182	3 360
Antal anställda vid årets utgång	6 652	6 997	6 444	3 177	3 320
Nettoskuld/EBITDA, ggr	3,5	4,7	4,3	1,7	3,1
Rörelsens värde (Enterprise Value), Mkr	5 633	5 570	5 981	2 555	1 919
Riskbärande kapital, Mkr	2 898	2 645	2 625	1 568	1 431
Sysselsatt kapital, Mkr	5 246	5 118	4 635	2 226	2 243
Nettoskuld, Mkr	2 539	2 665	2 224	738	895

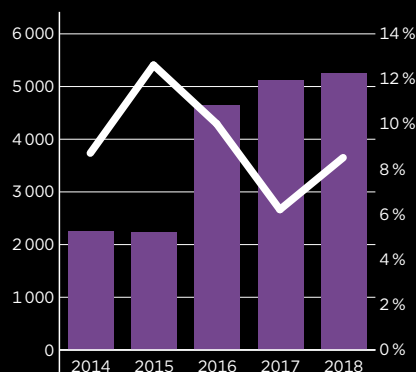
För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 110-112.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

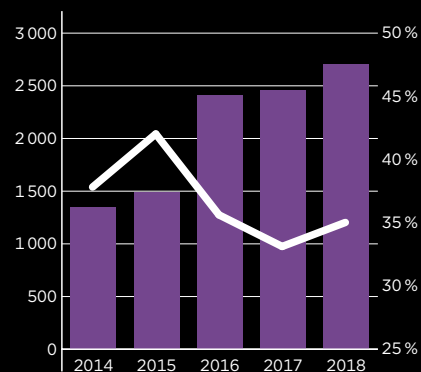
● Eget kapital, Mkr
● Avkastning, %

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

● Sysselsatt kapital, Mkr
● Avkastning, %

SOLIDITET

● Eget kapital, Mkr
● Soliditet, %

”

*Omsättningen
för koncernen
nådde för första
gången över
10 miljarder
kronor.*

Mot strömmen

Aktiekursen hade en negativ utveckling under första halvåret. I takt med en positiv resultatutveckling så ökade kursen och slutade året på 87,20 kronor vilket innebar en ökning med 6 procent jämfört med föregående år.

Historik

Elanders B-aktie introducerades på Stockholms Fondbörs den 9 januari 1989. Den 31 december 2018 hade bolaget 33 542 938 (33 542 938) B-aktier noterade på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap, under symbolen ELAN B.

Utveckling under året

Kursen på B-aktien steg under 2018 med 6 (-23) procent medan Stockholmsbörsens index OMX Stockholm PI sjönk med 8 (+6) procent under samma period. Under 2018 omsattes över börsen totalt 3 829 346 (8 591 669) Elandersaktier, vilket motsvarar en omsättningshastighet om 0,11 (0,24) gånger.

Aktien betalades som lägst under året den 12 juli med 63,00 kronor och som högst den 22 oktober med 97,50 kronor. Sista betalkurs för 2018 var 87,20 (82,00) kronor, vilket innebar att Elanders börs-

värde vid årsskiftet uppgick till cirka 3 083 (2 899) Mkr.

Aktiekapital, aktieslag och likviditetsgaranti

Vid utgången av 2018 fanns det totalt 35 357 751 (35 357 751) utgivna aktier i bolaget, varav 1 814 813 (1 814 813) A-aktier och 33 542 938 (33 542 938) B-aktier.

Varje A-aktie har tio röster och varje B-aktie en röst. Kvotvärdet är 10 kronor per aktie och varje aktie berättigar till lika utdelning. Aktiekapitalets och rösternas fördelning framgår av tabellerna på nästa uppslag. Elanders B-aktie omfattas av likviditetsgaranti med ABG Sundal Collier som garant.

Aktiens spridning

Vid årsskiftet hade Elanders 3 008 (3 457) ägare. Andelen utländska aktieägare

uppgick till 9 (8) procent av kapitalet. Sett till aktieägartyp och andel av kapitalet i bolaget så äger privatpersoner 8 (9) procent och institutionella ägare 32 (30) procent. Vid årsskiftet kontrollerade Carl Bennet AB 66 (66) procent av rösterna och 50 (50) procent av kapitalet och är den enda ägare som kontrollerar mer än 10 procent av kapitalet eller 10 procent av rösterna.

Utdelningspolitik

I utdelningen för kommande år beaktar styrelsen såväl koncernens utvecklingsmöjligheter som dess finansiella ställning samt de finansiella mål som är fastställda avseende skuldsättningsgrad, soliditet och lönsamhet. Målet är att utdelningen ska följa den långsiktiga resultatutvecklingen och i genomsnitt motsvara cirka 30–50 procent av resultatet efter skatt.

DATA PER AKTIE

	2018	2017	2016	2015	2014
Resultat, kr	7,18	4,65	7,35	6,18	3,27
Börskurs vid årets utgång, kr	87,20	82,00	106,25	64,36	36,27
P/E-tal, ggr	12,1	17,6	14,5	10,4	11,1
P/S-tal, ggr	0,3	0,3	0,5	0,4	0,3
Utdelning, kr	2,90 ¹⁾	2,60	2,60	2,07	1,03
Direktavkastning, %	3,6	2,6	3,1	4,5	2,9
Börskurs/eget kapital, ggr	1,1	1,2	1,6	1,2	0,8
Eget kapital, kr	76,28	69,21	68,19	52,72	47,75
Riskbärande kapital, kr	81,96	74,80	74,24	55,57	50,70
EBITDA, kr	20,50	15,92	17,47	15,16	10,89
Operativt kassaflöde, kr	15,22	-3,24	-48,32	12,19	-1,42
Kassaflöde från den löpande verksamheten, kr	12,88	-1,81	11,19	9,52	6,03
Genomsnittligt utestående antal aktier, tusental	35 358	35 358	29 555	28 224	26 825
Omsättningshastighet, ggr	0,11	0,24	0,44	0,20	0,27

¹⁾ Styrelsens förslag.

Historiskt antal aktier samt historiska nyckeltal har räknats om med hänsyn till fondemissionselementet i nyemissionen 2016. För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 110-112.

Övrig information

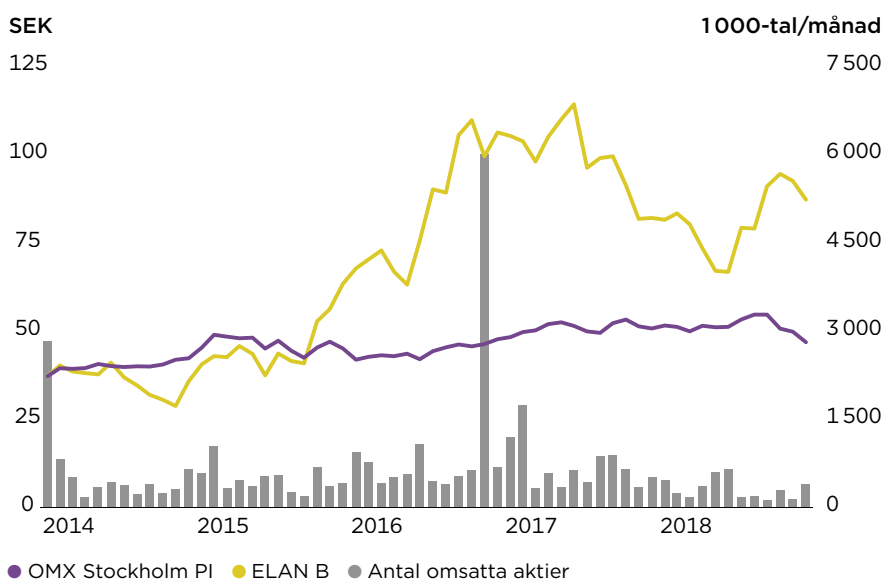
Finansiell information om Elanders finns på koncernens webbplats, www.elanders.com, under rubriken Investera.

Frågor kan även ställas direkt till bolaget via e-post info@elanders.com. Det går bra att rekvidera årsredovisningar, delårsrapporter och annan information från koncernens huvudkontor på telefon 031-750 00 00, från webbplatsen eller via e-postadressen ovan.

Vi lämnar också gärna information om Elanders vid aktiviteter som anordnas av aktiespararföreningar, svenska och utländska fondkommissionärer och banker.

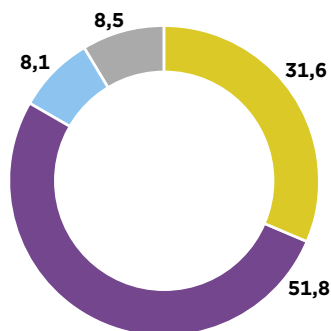
Nordea och ABG Sundal Collier följer kontinuerligt vår utveckling och publicerar regelbundet analyser av Elanders.

ELANDERS KURSUTVECKLING

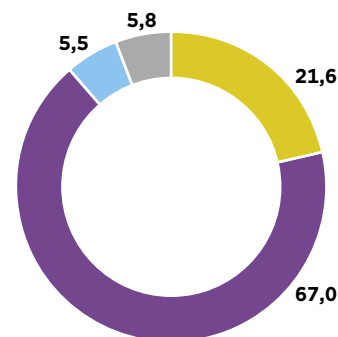

ÄGARE PER KATEGORI DEN 31 DECEMBER 2018

ANDEL AV AKTIEKAPITAL, %

ANDEL AV RÖSTER, %

- Svenska institutioner och investmentbolag
- Svenska företag
- Svenska privatpersoner
- Utländska ägare

Källa: Euroclear Sweden AB.

3 083

Elanders börsvärde uppgick vid årsskiftet till cirka 3 083 (2 899) Mkr.

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Akkumulerat antal aktier	Akkumulerat aktiekapital, kr
Vid börsintroduktionen 1989	200 000	1 380 000	1 580 000	15 800 000
1991 Riktad nyemission för förvärvet av Fabritius A/S i Norge	-	252 000	1 832 000	18 320 000
1993 Fondemission 1:1	200 000	1 632 000	3 664 000	36 640 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Graphic Systems-koncernen	-	650 000	4 314 000	43 140 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Skandinaviska Lithorex	-	250 000	4 564 000	45 640 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Gummessons	-	350 000	4 914 000	49 140 000
1997 Nyemission 1:4 i samband med förvärvet av Minab-koncernen	100 000	1 128 000	6 142 500	61 425 000
1998 Riktad nyemission för förvärvet av Skogs-koncernen	-	1 287 500	7 430 000	74 300 000
2000 Riktad nyemission för förvärv av aktierna i KåPe-koncernen	-	450 000	7 880 000	78 800 000
2000 Riktad nyemission för förvärv av aktierna i Novum-koncernen	-	490 000	8 370 000	83 700 000
2007 Nyemission 1:6 i samband med förvärvet av Sommer Corporate Media	83 333	1 311 666	9 764 999	97 649 990
2010 Nyemission 1:1	583 333	9 181 666	19 529 998	195 299 980
2012 Riktad nyemission för förvärvet av d o m och fotokasten	-	3 200 000	22 729 998	227 299 980
2014 Nyemission 1:6 i samband med förvärvet av Mentor Media	194 444	3 593 872	26 518 314	265 183 140
2016 Nyemission 1:3 i samband med förvärvet av LGI	453 703	8 385 734	35 357 751	353 577 510
Utstående aktier och aktiekapital 31 december 2018	1 814 813	33 542 438	35 357 751	353 577 510

DE STÖRSTA ÄGARNA DEN 31 DECEMBER 2018

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av röster, %	Andel av kapital, %
Carl Bennet AB	1 814 813	15 903 596	65,9	50,1
Carnegie Fonder	-	2 967 600	5,7	8,4
Didner & Gerge Fonder	-	2 708 035	5,2	7,7
Lannebo Fonder	-	2 542 084	4,9	7,2
Fjärde AP-Fonden	-	1 154 737	2,2	3,3
Protector Forsikring ASA	-	634 573	1,2	1,8
Tredje AP-Fonden	-	447 404	0,9	1,3
The Bank of New York Mellon SA/NV	-	439 366	0,8	1,2
HSBS Bank PLC	-	314 032	0,6	0,9
Dan Olsson	-	297 352	0,6	0,8
Övriga aktieägare	-	6 134 159	11,9	17,3
Summa	1 814 813	33 542 938	100,0	100,0

Källa: Euroclear Sweden AB.

ÄGARE PER STORLEKSKATEGORI DEN 31 DECEMBER 2018

Antal aktier	Antal ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av aktiekapital, %	Andel av röster, %
1-500	2 115	-	311 841	0,9	0,6
501-5 000	733	-	1 056 725	3,0	2,0
5 001-50 000	123	-	1 752 646	5,0	3,4
50 001-500 000	31	-	4 511 101	12,8	8,7
500 001-	6	1 814 813	25 910 625	78,4	85,2
Summa	3 008	1 814 813	33 542 938	100,0	100,0

Källa: Euroclear Sweden AB.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Elanders AB (publ), organisationsnummer 556008-1621, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2018.

Elanders AB (publ) är moderbolag i Elanderskoncernen och bolagets B-aktier är noterade på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap. Elanders AB (publ) är ett dotterföretag till Carl Bennet AB, organisationsnummer 556379-0715, med säte i Göteborg. Carl Bennet AB upprättar koncernredovisning som omfattar Elanderskoncernen.

Verksamheten

Elanderskoncernen har närmare 7 000 anställda och verksamhet i ett 20-tal länder på fyra kontinenter. De viktigaste marknaderna utgörs av Kina, Singapore, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. De största kunderna är verksamma inom branscherna Automotive, Electronics, Fashion & Lifestyle, Industrial och Health Care & Life Science.

Verksamheten har under året huvudsakligen bedrivits genom tre affärsområden, Supply Chain Solutions, Print & Packaging Solutions och e-Commerce Solutions, som var för sig utgör en mer eller mindre självständig verksamhet. Från och med 1 januari 2019 har Elanders endast två affärsområden, Supply Chain Solutions och Print & Packaging Solutions, då e-Commerce Solutions integrerats in i Print & Packaging Solutions.

Erbjudandet

Elanders hjälper sina kunder att mer effektivt kunna hantera hela sin försörjningskedja, allt från råvara till slutprodukt. Elanders kan ta ett globalt helhetsansvar för försörjningskedjan som innefattar hantering av inköp, lager, konfigurering, produktion och distribution. I erbjudandet ingår även hantering av beställningslösningar, betalningsflöden och eftermarknadstjänster för kundernas räkning.

Tjänsterna tillhandahålls av affärsdrivna medarbetare, som med sin expertis och med hjälp av intelligenta IT-lösningar bidrar till utvecklingen av kundernas erbjudande som ofta är helt beroende av effektiva produkt-, komponent- och serviceflöden samt spårbarhet och information.

Utöver erbjudandet till B2B-marknaden säljer även koncernen fotoprodukter direkt till konsument via de egna varumärkena fotokasten och myphotobook.

Omsättning och resultat

Omsättningen ökade under året med 1 400 Mkr till 10 742 (9 342) Mkr. Rensat för effekter från valutakursförändringar samt förvärv och avyttringar av verksamhet ökade omsättningen med nio procent.

EBITA, dvs rörelseresultatet ökat med avskrivningar på tillgångar identifierade vid förvärv, uppgick till 523 (371) Mkr inklusive engångsposter netto om cirka 0 (-28) Mkr. Rörelseresultatet

uppgick till 459 (308) Mkr. Engångsposterna under föregående år var huvudsakligen hänförliga till strukturåtgärder genomförda i Print & Packaging Solutions svenska verksamhet. Förbättringen i resultatet i övrigt beror till stor del på att de kundprojekt inom Supply Chain Solutions där uppstartskostnaderna varit betydligt högre än väntat, nu är under kontroll. Alla affärsområden uppvisade en klar resultatförbättring mot föregående år.

Supply Chain Solutions

För koncernens största affärsområde, Supply Chain Solutions, fortsatte den starka organiska tillväxten och under året uppgick den till nio procent, där tillväxten både kom från Asien och Europa. Detta kan jämföras med en organisk tillväxt om sju procent under föregående år. Kundbasen har under året även utökats med ett flertal nya större kunder inom både Electronics och Fashion & Lifestyle. Den organiska tillväxten visar också att det finns en stabil underliggande tillväxt i hela supply chain-marknaden. Tillväxten, som främst kom från nya kundprojekt och affärer, satte under inledningen av året hård press på organisationen och bolaget, både resursmässigt och finansiellt, vilket också visade sig i resultatet för första halvåret. Implementationen av vissa av de nya kundprojekten som påbörjades redan under 2017 var mer omfattande än beräknat, vilket ledde till extra uppstartskostnader, som i sin tur påverkade resultatet negativt under andra halvåret 2017 och första halvåret 2018. Kostnaderna hänförde sig bland annat till inhyrd extra personal, samt extra transporter och inhyrda konsulter. Dessa projekt är nu under kontroll, efter att effektiviseringsåtgärder vidtagits samtidigt som prisjusteringar kunnat göras mot kund. I övrigt har fokus varit på att utveckla befintliga kunder och skapa nya affärer, med nya och existerande kunder, som omfattar tjänster från alla affärsområden.

Under fjärde kvartalet sålde Elanders 51 procent av aktierna i LOGworks till bemanningsföretaget Adecco. LOGworks är Elanders bemanningsverksamhet i Tyskland som på helårsbasis sysselsätter cirka 500 personer. Efter försäljningen, som slutfördes vid årsskiftet, redovisas LOGworks som ett intresseföretag. Endast en mindre del av LOGworks omsättning var extern, varmed avyttringen inte får någon större påverkan på koncernens finansiella rapporter framöver.

Print & Packaging Solutions

Marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions har liksom tidigare år fortsatt att präglas av en hård prispess, minskande totalvolym och en överkapacitet. De totala tryckvolymerna minskar på nästan samtliga marknader och det sker en tydlig förskjutning mot digitaltryck och mer mottagaranpassade produkter, istället för traditionellt offsettryck med stora upplagor.

Det är framför allt tjänsteområdet i USA som hanterar prenumerationsboxar och som kombinerar tryck-, fraktförmedlings- och packtjänster som en helhetstjänst, som växer inom affärsområdet. Detta område har under de senaste åren vuxit från noll till närmare 45 miljoner US dollar i årlig försäljning. Om denna del exkluderas från affärsområdet så har omsättningen minskat organiskt med cirka tre procent det senaste året.

Som ett svar på de minskande totalvolymerna och den medföljande prispressen fortsätter koncernens konsolidering av produktionskapacitet gällande traditionellt tryck. Som ett exempel på detta så lades ett varsel inom den svenska verksamheten under andra kvartalet där 70 personer berördes i samband med att offsetverksamheten avvecklades i Mölnlycke, Sverige. Avyttringen av verksamheten i Beijing, Kina, till Edelman Group, ett globalt tyskt förpackningsföretag med verksamhet i bland annat Indien, Kina, Tyskland och USA, var också ett led i denna konsolidering. Verksamheten i Beijing hade närmare 170 anställda och omsatte cirka 80 Mkr på helårsbasis.

Arbete pågår även med att omvandla en del av de existerande tryckeriverksamheterna till att även kunna erbjuda supply chain management-tjänster, vilket tidigare har skett framgångsrikt både i Brasilien och USA. Fokus har på sistone varit på den svenska verksamheten inom Print & Packaging Solutions som under 2018 avvecklat sitt offsettryckeri och parallellt med detta startat en logistikverksamhet i Borås, Sverige. En gång i tiden hade Elanders 18 offsettryckerier i Sverige, men under 2018 avvecklades det sista. I och med den transformation som den svenska verksamheten genomgått och att verksamhetsinriktningen har förändrats har denna fråga och med den 1 januari 2019 integrerats in i affärsområdet Supply Chain Solutions, istället för Print & Packaging Solutions.

e-Commerce Solutions

Affärsområdet e-Commerce Solutions har stora säsongsvariationer i sin försäljning, och det fjärde kvartalet är vanligtvis det överlägset starkaste. I detta kvartal ligger normalt sett hela intjäningen för året, vilket det även gjorde i år. Flera åtgärder har vidtagits på kostnadssidan, vilket också kan ses i den klara resultatförbättringen mot föregående år.

Från och med 1 januari 2019 har affärsområdet e-Commerce Solutions integrerats in i Print & Packaging Solutions. Framöver kommer Elanders endast att ha två affärsområden, Supply Chain Solutions och Print & Packaging Solutions.

Investeringar och avskrivningar

Årets nettoinvesteringar uppgick till 137 (262) Mkr, varav köpeskillingar från förvärv och avyttringar av verksamhet utgjorde –24 (67) Mkr. Investeringar har huvudsakligen skett i produktionsutrustning samt ett helautomatiserat lager. Avskrivningarna uppgick till 266 (255) Mkr.

Finansiell ställning, kassaflöde och finansiering

Elanders har bestämt sig för att införa factoring, dvs försäljning av kundfordringar, som en del av den långsiktiga finansieringen. Factoringen, som sker i samarbete med en av koncernens huvudbanker, är utan regressrätt och innefattar delar av verksamheten i Tyskland. Den totala faciliteten som uppgår till 50 MEUR kommer sannolikt att utnyttjas med minst 70 procent, dvs 35 MEUR. De finansiella villkoren för factoringen är bättre än för den övriga finansieringen. När factoringen införs, vilket delvis skedde under fjärde kvartalet 2018 och delvis kommer att ske under första kvartalet 2019, kommer detta att påverka koncernens finansiella nyckeltal väsentligt. I takt med att faciliteten tas i bruk uppstår en positiv engångseffekt på kassaflödet från den löpande verksamheten med motsvarande belopp. Samtidigt reduceras kundfordringarna och nettoskulden samt kvoten nettoskuld / EBITDA förbättras. Under fjärde kvartalet har 8 MEUR tagits i anspråk av den totala faciliteten.

Nettoskulden minskade till 2 539 Mkr jämfört med 2 665 Mkr vid förra årsskiftet. I förändringen av nettoskulden ingår en ökning med 121 Mkr med anledning av förändrade valutakurser, då en stor andel av upplåningen är i euro och en mindre del i USD, som båda stärkts mot den svenska kronan. I förändringen ingår även en minskning om cirka 85 Mkr hänförlig till införandet av factoringen. Leverage, dvs nettoskuld / EBITDA rullande 12 månader, är vid årsskiftet nere på 3,50 efter att ha varit uppe i 5,23 vid halvårsskiftet.

Det operativa kassaflödet uppgick för året till 538 (–115) Mkr. I föregående års kassaflöde ingick en negativ engångseffekt om –262 Mkr hänförligt till en engångsinlösen av factoringsskuld som ökade kundfordringarna med motsvarande belopp. I årets siffror ingår en positiv engångseffekt om 85 Mkr hänförligt till försäljning av kundfordringar i samband med övergång till factoring. I kassaflödet ingår också en post om 24 (–67) Mkr hänförligt till förvärv och avyttringar av verksamhet.

Ett nytt kreditavtal har tecknats med koncernens två huvudbanker. Det nya avtalet löper över tre år med en option om förlängning med ytterligare ett år.

Väsentliga händelser under året

Utöver vad som har angivits ovan har inga andra väsentliga händelser inträffat under året.

Forskning och utveckling

Koncernen utvecklar kontinuerligt olika erbjudanden och utvecklingen är huvudsakligen sammanhängande med specifika kundprojekt. Inom e-handelsföretagen sker en kontinuerlig utveckling av beställningsplattformar, där mycket av arbetet kostnadsförs löpande.

Medarbetare

Medelantalet anställda under året var 7 153 (6 658), varav 180 (241) i Sverige. Vid slutet av året hade koncernen 6 652 (6 997) anställda, varav 153 (224) i Sverige. Övriga upplysningar rörande antalet anställda samt löner, ersättningar och anställningsvillkor lämnas i not 5 till koncernens finansiella rapporter.

Moderbolaget

Moderbolaget har under året utfört koncerngemensamma tjänster. Någon extern försäljning har inte förekommit. Årets investeringar uppgick till 1 (0) Mkr. Medelantalet anställda var under året 11 (11) och vid årsskiftet hade bolaget 10 (10) anställda. Beträffande antal anställda, löner, ersättningar och anställningsvillkor hänvisas till not 5 till koncernens finansiella rapporter.

Upplysning avseende bolagets aktier

Per 31 december 2018 var 1 814 813 A-aktier och 33 542 938 B-aktier utgivna; totalt 35 357 751 aktier. B-aktierna är noterade under symbolen ELAN B på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap. Varje A-aktie medför tio röster och varje B-aktie en röst. Aktieägare får rösta för samtliga de aktier han eller hon äger eller företräder. Alla aktier berättigar till lika utdelning. Bolagsstämman har inte lämnat styrelsen några bemyndiganden att förvärva aktier eller utge nya aktier. Några belöningsprogram med utspädningsseffekt finns inte.

Överlåtbarhet

Några begränsningar i B-aktiernas överlåtbarhet finns inte enligt bolagsordningen eller gällande lagstiftning. Bolagsordningen innehåller en hembudsklausul avseende bolagets A-aktier.

I övrigt känner inte bolaget till några avtal mellan aktieägare som begränsar aktiernas överlåtbarhet.

Aktieinnehav

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2018 endast Carl Bennet AB med 66 (66) procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Avtal med klausuler om ägarförändring

Koncernen har vissa kundavtal och bankavtal som kan sägas upp vid en ägarförändring.

Inga avtal finns mellan bolaget och styrelseledamöter eller anställda som föreskriver ersättningar om dessa säger upp sig, sägs upp utan skälig grund eller om deras anställning eller uppdrag upphör som följd av ett offentligt uppköpserbudande.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Bolagets riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare antogs av årsstämman den 27 april 2018. Styrelsen föreslår att årsstämman 2019 beslutar om riktlinjer som är oförändrade jämfört med 2018. Riktlinjerna lyder enligt följande:

Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen. Riktlinjerna ska gälla för anställningsavtal som ingås efter stämmans beslut om riktlinjer liksom för det fall ändringar görs i befintliga villkor efter stämmans beslut.

Elanders ska erbjuda en marknadsmässig totalkompensation som möjliggör att kvalificerade ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. Ersättningen till de ledande befattningshavarna ska bestå av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension.

Grundlön

Grundlönen ska beakta den enskildes ansvarsområden och erfarenhet.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. Den rörliga ersättningen ska baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål. För verkställande direktören och ekonomidirektören ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 60 respektive 50 procent av grundlönen. För övriga ledande befattningshavare ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 40 procent av grundlönen.

Övriga förmåner

De ledande befattningshavarna får tillerkännas sedvanliga förmåner i övrigt, såsom tjänstebil, företagshälsovård m. m.

Pension

Pensionsavsättningar får motsvara högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande. Styrelsen ska ha rätt att utan hinder av riktlinjerna förnya redan träffade pensionsöverenskommelser på väsentligen oförändrade villkor. Pensionsgrundande lön ska utgöras av grundlönen.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören ska gälla en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida ska gälla en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare ska normalt vara 3–18 månader. Under uppsägningstiden ska normal lön utgå. Avgångsvederlag utgår ej.

Frångående av riktlinjerna

Styrelsen har rätt att frånga ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.

Utsikter för framtiden

Elanders har en fortsatt stark ställning hos sina globala kunder och här finns de största möjligheterna till expansion både på kort och på lång sikt. Trenden är tydlig att en allt större andel av de globala företagen centraliserar sina inköpsprocesser i kombination med önskemål om lokala leveranser. Elanders marknadsposition och globala avtryck ligger därmed rätt i tiden.

Händelser efter balansdagen

I ett pressmeddelande den 15 januari 2019 meddelade Elanders att koncernledningen utökats med Bernd Schwenger från LGI. Bernd Schwenger kommer att ta över som ansvarig för LGI-koncernen senare under 2019, då Andreas Bunz meddelat att han kommer att dra sig tillbaka.

Bernd Schwenger, som är ansvarig för affärsområdena Automotive och Electronics inom LGI, kommer senast från Amazon Logistics i Tyskland, där han var ansvarig för att bygga upp denna verksamhet. Han har också arbetat i ett flertal ledande positioner inom HP.

Kevin Rogers, som var en representanterna i koncernledningen för affärsområdet Print & Packaging Solutions, kommer tillfälligt att utgå ur koncernledningen, då han under en övergångsperiod kommer att leda Elanders Beijing efter försäljningen av detta bolag till Edelmann GmbH.

Efter dessa förändringar utgörs koncernledningen av följande personer:

- Magnus Nilsson, vd och koncernchef
- Andréas Wikner, ekonomidirektör
- Andreas Bunz, ansvarig för Supply Chain Solutions (LGI)
- Eckhard Busch, representant för Supply Chain Solutions (LGI)
- Bernd Schwenger, representant för Supply Chain Solutions (LGI)
- Lim Kok Khoon, ansvarig för Supply Chain Solutions (Mentor Media)
- Peter Sommer, ansvarig för Print & Packaging Solutions

I övrigt har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna rapportens undertecknande.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämmans förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder i moderbolaget uppgående till 962 683 607 kronor, disponeras enligt följande:

• att 2,90 kronor per aktie utdelas till aktieägarna	102 537 478 kronor
• att som kvarstående vinstmedel balanseras	860 146 129 kronor

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Elanders delar in risker i verksamhetsrisker (kundkoncentration, driftsrisk, risker i rörelsekostnader samt avtal och tvister), finansiella risker (valuta-, ränte-, finansierings/ likviditets- och kreditrisk) samt omvärldsrisker (konjunkturkänslighet och tjänsternas/ produkternas framtid). För ytterligare information än beskrivningen nedan samt känslighetsanalys hänvisas till not 20 till koncernens finansiella rapporter.

Verksamhetsrisk

Risker i verksamheten är något som Elanders möter dagligen och som normalt ligger inom koncernens kontroll. Koncernledningens nära arbete med verksamhetens alla delar är en viktig faktor som kontrollerar dessa risker.

Kundkoncentration

Risker och osäkerhetsfaktorer

Koncernens större kunder är huvudsakligen industriföretag och avtalen med dessa kunder löper normalt på två till tre år. De tio största kunderna svarade under 2018 för 56 (56) procent av omsättningen. Elanders har tre kunder, vars omsättning överstiger tio procent av koncernens totala omsättning. Försäljningen till koncernens största kund uppgick under året till 16 (15) procent av omsättningen. Försäljningen till denna kund sker till flera av dess divisioner, i tre världsdelar och baseras på ett flertal fristående avtal.

Det här gör Elanders

Elanders har som strategi att till de större kunderna inte endast vara en leverantör utan en strategisk partner vilket leder till ökade förutsättningar för långvariga affärsrelationer. Flertalet av koncernens allra största kunder har Elanders haft och har fleråriga samarbeten med.

Driftsrisk

Risken för att koncernen ska drabbas av betydande driftstopp är relativt liten. Det finns inga väsentliga internberoenden mellan enheterna inom respektive affärsområde samt mellan affärsområdena. Endast i ett fåtal fall finns det inte alternativa leverantörer av väsentliga insatsvaror.

Koncernen arbetar med att identifiera och förebygga eventuella risker som kan leda till driftstörningar. Arbetet innefattar löpande besiktningar av produktionsanläggningarna där identifierade förbättringsområden ligger till grund för åtgärdsprogram. Koncernen har även avbrottsförsäkring som täcker bortfall av täckningsbidrag i samband med driftsavbrott i upp till tolv månader.

Risker i rörelsekostnader

Den huvudsakliga delen av rörelsekostnaderna utgörs av personalkostnader samt kostnader för handelsvaror och övrigt produktionsmaterial, vilka under 2018 stod för 49 (49) procent av de totala rörelsekostnaderna.

Koncernen ser ingen direkt risk i att någon av dessa kostnader inom en nära framtid kommer att öka i en sådan omfattning att det skulle kunna få en väsentlig effekt på koncernens resultat. Elanders har även möjlighet att inom vissa avtal föra vidare ökade kostnader till kunderna.

Avtal och tvister

I en affärsverksamhet kan ibland tvister uppstå i samband med den ordinarie verksamheten.

Elanders har ingen kännedom om någon tvist som kan komma att få någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella ställning. Koncernens försäkringsprogram innefattar en global ansvarsförsäkring, som omfattar allmänt ansvar, produktansvar, ren förmögenhetsskada i kontraktsförhållanden, avbrottskydd och begränsat skydd vid miljöskada. Elanders har även tecknat ansvarsförsäkring för styrelse och ledande befattningshavare.

Finansiell risk

De finansiella riskerna med störst påverkan på Elanders resultat och finansiella ställning är valutarisk, ränterisk och finansierings/likviditetsrisk.

Valutarisk

Risker och osäkerhetsfaktorer

Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagens lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterbolagen (translationsrisk).

Det här gör Elanders

Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder säkras till viss del genom användande av valutaterminer. Exponeringen avseende nettotillgångar i utländska dotterbolag hänförs främst till EUR samt USD och säkring har delvis gjorts genom upptagande av lån i EUR och USD. Utöver denna säkring har ingen säkring gjorts avseende translationsrisken.

Ränterisk

Exponering avseende förändringar i räntenivån är främst hänförliga till koncernens räntebärande skulder med rörlig ränta. De utestående skulderna ligger huvudsakligen i EUR och USD.

Koncernen eftersträvar en avvägning mellan kostnads-effektiv upplåning och riskexponering mot en negativ påverkan på resultatet vid en plötslig större ränteförändring. Med bakgrund av den låga räntenivån som förväntas av marknaden har ingen säkring gjorts avseende räntenivå. Elanders följer utvecklingen noga och kan komma att ingå säkringar.

Finansierings/likviditetsrisk

Elanders är beroende av att erhålla finansiering via kreditgivare. Koncernens finansieringsbehov innefattar såväl den löpande verksamheten som beredskap för framtida eventuella investeringar. Tillgången på finansiering påverkas bland annat av faktorer som den generella tillgången på kapital och koncernens kreditvärdighet.

Koncernen har för närvarande ett treårigt kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen som löper ut i januari 2022.

Kreditrisk

Koncernen är exponerad för förluster genom risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk där den finansiella risken främst avser placering av överskottslikviditet och handel med valutaderivat och den kommersiella kreditrisken avser kundfordringar. Koncernens kommersiella kreditrisk är fördelad på ett stort antal kunder, men det finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en stor andel av de totala kundfordringarna.

Den finansiella kreditrisken begränsas och kontrolleras genom att transaktioner endast får ske med finansiella institutioner som är godkända av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion. Den kommersiella kreditrisken hanteras primärt av respektive dotterbolag genom externa kreditupplysningar, löpande kommunikation med kunderna, bevakning av betalningsförmåga samt uppföljning av deras finansiella rapporter.

Omvärldsrisk

De faktorer i omvärlden som har störst påverkan på Elanders verksamhet är världskonjunkturen samt framtidsutsikterna för koncernens tjänster och produkter. Då dessa faktorer ligger utanför koncernens kontroll pågår ett ständigt arbete för att anpassa verksamheten för att möta nya förutsättningar.

Konjunkturkänslighet

Risker och osäkerhetsfaktorer

Den mest påtagliga konjunkturkänsligheten återfinns i de delar av koncernens verksamheter som levererar till kunder inom tillverkningsindustrin, i synnerhet inom fordonsindustrin och konsumentelektronikbranschen. Försäljningen till kunder inom livsmedel, kosmetik, läkemedel och offentlig sektor samt försäljning direkt till privatpersoner är däremot inte konjunkturkänslig i samma utsträckning.

Det här gör Elanders

För att balansera konjunktursvängningarna arbetar koncernen aktivt med att både öka försäljningen till kunder inom mindre konjunktur känsliga branscher, bredda kundbasen generellt samt öka den geografiska spridningen. Satsningarna inom supply chain medför i de flesta fall inga större investeringar i anläggningstillgångar och hyresavtal tecknas för att matcha längden på kundavtal. En stor del av de löpande kostnaderna i nya projekt är rörliga och kan anpassas vid eventuella volymförändringar.

Tjänsternas/produkternas framtid

Ökad outsourcing skapar efterfrågan på effektiva supply chain-tjänster. Fordonsindustrin och globala företag inom konsumentelektronikbranschen har länge outsourcat en betydande del av sin verksamhet för att koncentrera sig på produktutveckling, tillverkning samt marknadsföring och andra branscher följer efter. Vad gäller trycksaken pågår det ett skifte från den traditionella efterfrågan på större upplagor inom offsettryck till kortare serier inom digitaltryck och från tryckt till digitalt media.

Elanders positionering som en leverantör av globala lösningar inom supply chain management, print & packaging och e-commerce balanserar de utmaningar som finns på delar av koncernens marknader, såväl geografiska som för vissa av koncernens produkter och tjänster.

Bolagsstyrningsrapport

Denna bolagsstyrningsrapport, som är en del av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen, beskriver Elanders bolagsstyrning, innefattande ledning och förvaltning av bolagets verksamhet samt den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagsstyrningen i Elanders syftar till att skapa goda förutsättningar för en aktiv och ansvarstagande ägarroll, en lämplig ansvarsfördelning mellan de olika bolagsorganen samt god kommunikation gentemot bolagets samtliga intressenter.

Svensk kod för bolagsstyrning

Elanders tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden"). Koden utgår ifrån principen "följ eller förklara" vilket innebär att ett bolag som tillämpar koden kan avvika ifrån enskilda regler men ska i så fall förklara anledningen härtill. I Elanders finns följande avvikelse från koden:

- Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen.

Denna avvikelse förklaras nedan under avsnittet om valberedningen. Information om koden finns på www.bolagsstyrning.se.

Bolagsstyrningen i Elanders - en överblick

Bolagsstyrningen i Elanders utgår ifrån lagar (främst aktiebolagslagen), redovisningsregelverk, bolagsordningen, NASDAQ OMX Stockholms emittentregelverk, interna riktlinjer och koden.

Elanderskoncernens styrning, ledning och kontroll fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningen samt koncernledningen. Aktieägarna utser bolagets valberedning, styrelse och revisorer vid den ordinarie bolagsstämman (årsstämman).

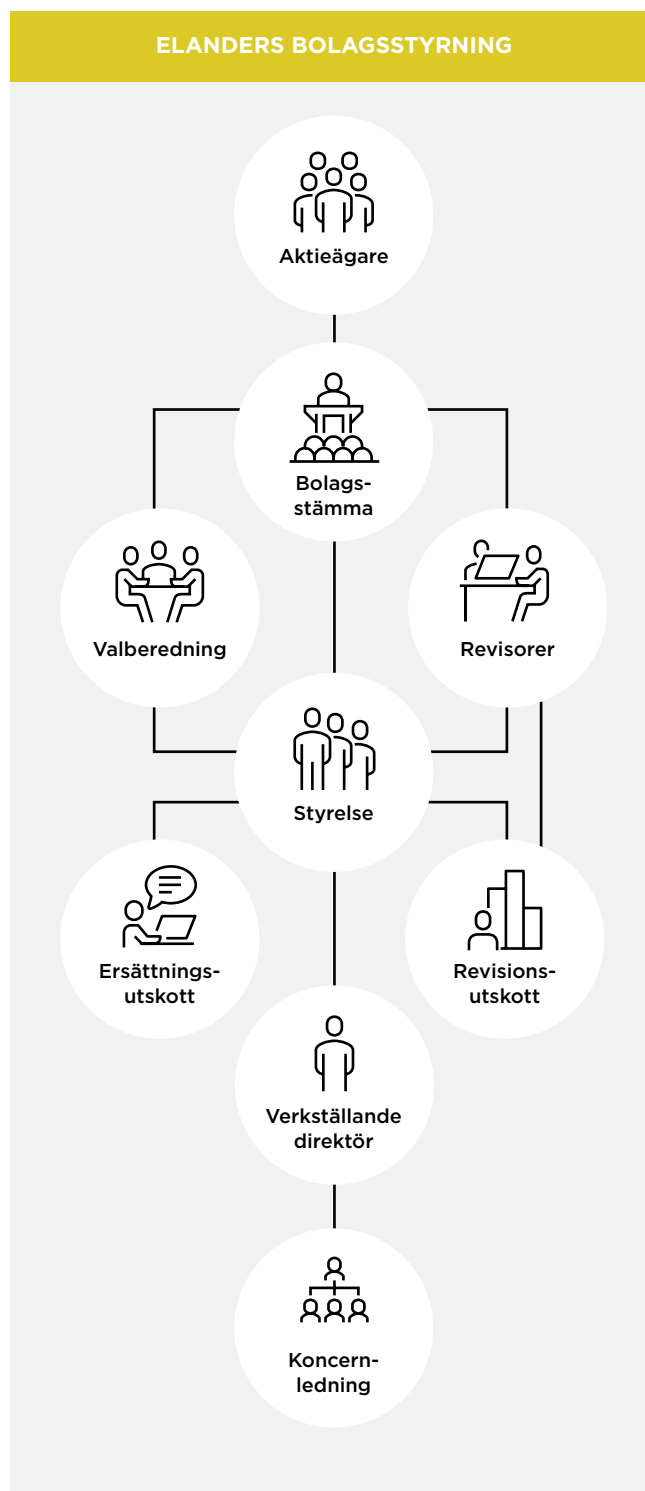
Aktieägare

Antalet aktieägare i Elanders uppgick till 3 008 (3 457) per den 31 december 2018. Den utländska ägarandelen i Elanders uppgick vid samma tidpunkt till 9 (8) procent av aktierna och 6 (6) procent av rösterna.

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2018 endast Carl Bennet AB med 66 (66) procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Bolagsstämman

Aktieägarnas inflytande utövas vid bolagsstämman, som är Elanders högsta beslutande organ. Alla aktieägare som är registrerade i aktieboken på avstämningsdagen och som har anmält sitt deltagande till stämman inom angiven tid har rätt att delta i stämman. De aktieägare som inte har möjlighet att närvara personligen ges möjlighet att företrädas genom ombud. Vid bolagsstämman berättigar en A-aktie till tio röster och en B-aktie till en röst. A-aktierna och B-aktierna har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för det fulla antalet innehavda och företrädda aktier utan begränsning i rösträtten. Elanders A-aktier omfattas av hembud enligt bolagsordningen.

Bolagsstämman beslutar om förändringar i bolagsordningen, väljer ordförande, styrelse och revisorer, fastställer räkenskaper, beslutar om eventuell utdelning och andra dispositioner av resultatet samt ansvarsfrihet för styrelsen. Vidare beslutar stämman bland annat om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare, eventuella nyemissioner och hur valberedningen ska utses. De aktieägare som vill ha ett ärende behandlat på stämman ska lämna förslag till styrelsens ordförande alternativt vända sig till valberedningen med nomineringsförslag. Protokoll från Elanders bolagsstämmor finns på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Årsstämma 2018

Vid årsstämman den 27 april 2018 fattades bland annat följande beslut:

- att fastställa årsredovisningen för 2017,
- att utdelning om 2,60 kronor per aktie skulle lämnas för räkenskapsåret 2017,
- att bevilja styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017,
- att arvode inklusive utskottsarbete om totalt 4 052 000 kronor skulle utgå till styrelsen, att fördelas inom styrelsen såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att utse styrelse enligt följande:
 - Carl Bennet (omval)
 - Pam Fredman (omval)
 - Dan Frohm (omval)
 - Erik Gabrielson (omval)
 - Linus Karlsson (omval)
 - Cecilia Lager (omval)
 - Anne Lenerius (omval)
 - Magnus Nilsson (vd) (omval)
 - Johan Stern (omval)
 - Caroline Sundewall (omval)
- att utse Carl Bennet till styrelsens ordförande,
- att välja PricewaterhouseCoopers till revisor i bolaget fram till nästa års stämma,
- att uppdra åt styrelsens ordförande att sammankalla en valberedning inför årsstämman 2019,
- att fastställa regler för valberedningens arbete m m såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att godkänna styrelsens förslag till ersättningar till ledande befattningshavare.

Årsstämman 2019

Nästa årsstämma för aktieägare i Elanders kommer att hållas på Gothia Towers, Mässans gata 24 i Göteborg måndagen den 29 april 2019. Mer information om årsstämman publiceras på www.elanders.com.

Valberedningen

Valberedningen utarbetar förslag till årsstämman avseende val av och arvode till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och utskottsledamöter samt revisorer, de senare dessförinnan föreslagna av revisionsutskottet. Valberedningen sammanträder vid behov, dock minst en gång årligen. Under året sammanträdde valberedningen två gånger och behandlade då även styrelsens arbete, styrelseledamöternas oberoende, styrelseledamöternas utvärdering av styrelsens arbete, utskottets arbete, revisionen samt valberedningens sammansättning. Valberedningen har under året bestått av Carl Bennet, ordförande (Carl Bennet AB), Hans Hedström (Carnegie Fonder), Göran Espelund (Lannebo Fonder), Carl Gustafsson (Didner & Gerge Fonder) samt Sophie Nachemson-Ekwall (representant för de mindre aktieägarna). Inga arvoden har utgått till valberedningens ledamöter. Ledamöternas kontaktinformation finns på sidan 117 i årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen, vilket är en avvikelse från koden. Anledningen till detta är att det enligt Elanders mening ter sig naturligt att den röstmässigt störste ägaren är ordförande i valberedningen eftersom denne likväl torde ha ett avgörande inflytande över valberedningens sammansättning genom sin röstmajoritet på bolagsstämman.

Styrelsen och dess arbete under 2018

Styrelsen utses av årsstämman på förslag från valberedningen. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets förvaltning, övervakar verkställande direktörens arbete och följer löpande verksamhetens utveckling samt tillförlitligheten i bolagets interna kontroll. Vidare beslutar styrelsen om större organisatoriska förändringar, investeringar och avyttringar samt fastställer budget och årsbokslut. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att bolaget har tillfredsställande system för intern kontroll samt att redovisningshandlingar upprättas och är tillförlitliga när de publiceras. Bolaget och dess ledning har flera metoder för att kontrollera de risker som sammanhänger med verksamheten. Styrelsen bistår ledningen med att löpande, på ett strukturerat sätt, övervaka och identifiera affärsrisker samt inrikta arbetet i bolaget mot att hantera de mest betydande riskerna. I sammanfattning utgör detta styrelsens ansvar för bolagets förvaltning.

Vid utvärdering och tillsättning av styrelseledamöter beaktas Elanders verksamhet, utvecklingsskede samt övriga relevanta förhållanden. Dessutom tas även hänsyn till representation av olika typer av utbildning, kunskap och erfarenhet samt ålder och kön. Vid omval och nyval av styrelseledamöter har dessa punkter tagits i beaktande i syfte att styrelsen skall få en så bred sammansättning som möjligt och bidra till ett så effektivt styrelsearbete som möjligt.

Enligt Elanders bolagsordning ska styrelsen bestå av lägst tre och högst tio ledamöter, med högst två suppleanter. Styrelsen i Elanders har under året bestått av tio ledamöter, utan suppleanter: Carl Bennet, ordförande, Johan Stern, vice ordförande, Pam Fredman,

Dan Frohm, Erik Gabrielson, Linus Karlsson, Cecilia Lager, Anne Lenerius, Magnus Nilsson och Caroline Sundewall. De anställda har under 2018 representerats i styrelsen av Marcus Olsson med Martin Schubach som suppleant till arbetstagarledamoten. Av styrelsens stämموvalda ledamöter är samtliga utom Magnus Nilsson oberoende i förhållande till bolaget. Pam Fredman, Linus Karlsson, Cecilia Lager och Caroline Sundewall är oberoende i förhållande till bolagets större ägare. Carl Bennet är beroende i förhållande till aktieägaren Carl Bennet AB, vari han är styrelseordförande och ägare. Dan Frohm, Erik Gabrielson, Anne Lenerius samt Johan Stern är också beroende i förhållande till Carl Bennet AB, där Dan Frohm, Erik Gabrielson samt Johan Stern är styrelseledamöter och Anne Lenerius var ekonomidirektör fram till augusti 2018.

Styrelsen har utarbetat och fastställt en arbetsordning som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Den innehåller vidare en övergripande plan för styrelsens sammanträden och instruktioner om ekonomisk rapportering samt de ärenden som ska behandlas av styrelsen. Arbetsordningen ses över en gång årligen samt därutöver vid behov.

Styrelsen sammanträder vanligtvis vid sju tillfällen under året; fyra gånger i samband med bokslutskommunikén och kvartalsrapporterna, ett möte som är särskilt inriktat på strategifrågor, ett möte rörande fastställandet av kommande årsbudget samt ett konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman. Dessutom kallas styrelsen till ytterligare sammanträden vid behov. Vid sammanträdena som behandlar rapporten för årets första nio månader samt det möte som behandlar bokslutskommunikén deltar revisorerna för att meddela styrelsen i sin helhet resultatet av revisionen.

Under året följde styrelsen sammanträdesplanen och sammanträdde därutöver vid två tillfällen rörande bland annat beslut om ersättningar till ledande befattningshavare och organisationsförändringar.

På det konstituerande sammanträdet ses arbetsordningen och instruktionen för vd över samt fattas beslut avseende firmatecknare. Vidare fastställs arbetsordningar för ersättningsutskottet och revisionsutskottet samt utses ledamöter i dessa utskott. Vid det konstituerande sammanträde som följde efter årsstämman 2018 utsågs Johan Stern till styrelsens vice ordförande. Det beslöts vidare att bolagets firma ska tecknas av styrelsen i sin

Ledamöternas ersättning och närvaro m m

Ledamot	Styrelse- möten, närvaro (antal möten)	Ersättnings- utskottet, närvaro (antal möten)	Revisions- utskottet, närvaro (antal möten)	Summa närvaro, %	Ersättning styrelse- samt utskotts- arbete, kkr	Aktie- innehav ¹⁾	Oberoende
Stämموvalda ledamöter							
Carl Bennet, ordförande	8 (9)	1 (1)	Ingår ej	90	690 + 72	1 814 813 A 15 903 596 B	Nej, ägare
Johan Stern, vice ordförande	8 (9)	1 (1)	3 (3)	92	345 + 140 + 36	107 000 B	Nej, ägare
Pam Fredman	9 (9)	1 (1)	Ingår ej	100	345 + 36	1 609 B	Ja
Dan Frohm	9 (9)	1 (1)	2 (2)	100	345 + 36	23 676 B	Nej, ägare
Erik Gabrielson	9 (9)	1 (1)	Ingår ej	100	345 + 36	-	Nej, ägare
Linus Karlsson	6 (9)	1 (1)	Ingår ej	70	345 + 36	-	Ja
Cecilia Lager	9 (9)	Ingår ej	3 (3)	100	345 + 70	37 521 B	Ja
Anne Lenerius	9 (9)	Ingår ej	3 (3)	100	345 + 70	6 892 B	Nej, ägare
Magnus Nilsson, verkställande direktör	8 (8)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	73 577 B	Nej, bolag
Caroline Sundewall	9 (9)	Ingår ej	3 (3)	100	345 + 70	6 666 B	Ja
Arbetstagarrepresentanter							
Marcus Olsson	7 (9)	Ingår ej	Ingår ej	78	Anställd	-	Nej, bolag
Summa				94	4 052		

¹⁾ Aktieinnehav per 31 december 2018 för de då i styrelsen ingående ledamöterna.

helhet samt två i förening av styrelsens ordförande, verkställande direktören och ekonomidirektören. Vid det möte som behandlade bokslutsrapporten träffade styrelsen revisorerna utan att vd eller någon annan medlem av koncernledningen var närvarande.

Styrelsen reser så ofta det är möjligt för att besöka och hålla sina sammanträden på något av koncernens dotterföretag. Ledamöternas ersättningar och närvaro under året framgår i närmare detalj i tabellen till vänster.

Ytterligare information om styrelsens ledamöter finns i avsnittet ”Styrelse” på sidorna 114–115.

Styrelsens ordförande

Styrelsens arbete leds och organiseras av dess ordförande. Styrelsens ordförande håller en löpande dialog med verkställande direktören samt ansvarar för att styrelsen fullgör sina uppgifter och att ledamöterna löpande får den information som behövs för att styrelsearbetet ska hålla hög kvalitet och bedrivas i enlighet med det regelverk som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsens ordförande ansvarar vidare för att styrelsens arbete årligen utvärderas och att styrelsen och valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen. Utvärderingen sker i enkätform och behandlar sammansättning, ersättning, styrelsematerial, administration, arbetssätt, mötenas innehåll, avrapportering från utskott och utbildning. Vidare företräder styrelsens ordförande bolaget i ägarfrågor och förmedlar synpunkter från ägarna till styrelsen. Styrelsens ordförande utses av årsstämman. Carl Bennet har varit styrelsens ordförande sedan 1997.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av kompetens i och erfarenhet av ersättningsfrågor. Utskottet behandlar frågor avseende ersättningar till verkställande direktören samt ersättningsstruktur för chefer som rapporterar direkt till honom. Beslut om ersättningar till övriga medarbetare i ledande ställningar i koncernen fattas på så sätt att medarbetarens ersättning bestäms av närmaste chef i samråd med dennes närmaste chef, även benämnd ”farfarsprincipen”. Under året sammanträdde utskottet vid ett tillfälle varvid arbetsordning fastställdes och förslag till ersättningsriktlinjer utarbetades. Utskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Pam Fredman, Erik Gabrielson, Linus Karlsson och Johan Stern. De riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som beslutades på årsstämman 2018 återfinns i not 5 till koncernens finansiella rapporter samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för 2018 samt styrelsens förslag till riktlinjer för 2019 återfinns på sidan 40 i årsredovisningen för 2018. Bolaget har inte ställt ut och ämnar inte ställa ut några optionsprogram eller liknande incitamentsprogram.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av erfarenhet av och kompetens inom finansiell rapportering och intern kontroll. Utskottet följer en arbetsordning som fastställts av styrelsen. Dess huvudsakliga uppgifter är att övervaka den interna kontrollen, rutinerna för finansiell rapportering, efterlevnad av därmed sammanhängande lagar och bestämmelser samt revisionen i koncernen. Revisionsutskottet utvärderar vidare revisorernas kvalifikationer och oberoendeställning. Revisionsutskottet rapporterar löpande sina iakttagelser till styrelsen och lämnar, när så är aktuellt, förslag till val av revisorer till valberedningen.

Utskottet sammanträder minst tre gånger per år samt därutöver vid behov. Vid sammanträdena medverkar normalt revisorerna. Under 2018 har utskottet haft tre sammanträden. Vid dessa tillfällen behandlades revisorernas rapportering beträffande granskningen av niomånadersrapporten och årsbokslutet, bolagets förhållande till koden samt internkontrollfrågor. Bolagets revisionsutskott har under året bestått av Johan Stern, ordförande, Dan Frohm, Cecilia Lager, Anne Lenerius och Caroline Sundewall.

Verkställande direktören

Verkställande direktören är tillika koncernchef samt ledamot av styrelsen och leder koncernens verksamhet. Verkställande direktörens arbete styrs av aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag inklusive koden, bolagsordningen samt inom de ramar styrelsen fastslagit i bl a vd-instruktionen. Verkställande direktören tecknar firman för löpande förvaltningsåtgärder enligt aktiebolagslagen samt tecknar firman i koncernens samtliga dotterföretag. Han ansvarar för att styrelsen förses med löpande rapportering av koncernens resultat och ställning samt underlag för de beslut som styrelsen har att fatta. Verkställande direktören håller därutöver styrelsens ordförande löpande informerad om verksamheten. Vd-instruktioner finns utgivna för samtliga verkställande direktörer i koncernens dotterföretag. Dessa instruktioner innehåller ansvarsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören och de ramar inom vilka verkställande direktören har att bedriva verksamheten.

Koncernledningen

Verkställande direktören, tillika koncernchefen, leder det arbete som utförs av koncernledningen och fattar beslut efter samråd med koncernledningens medlemmar. I koncernledningen utövas den löpande koncernmässiga ekonomiska och affärsmässiga styrningen och uppföljningen. Koncernledningen arbetar också med att fortlöpande realisera synergier, identifiera förvärvs- och strukturmöjligheter samt anpassa koncernens verksamhet efter marknads behov och utveckling på lång och kort sikt. Koncernledningen bevakar fortlöpande att koncernens kompetens och kapacitet samordnas samt anpassas för optimering av kundnytta och lönsamhet på lång och kort sikt. Koncernledningen har kvartalsvisa möten, ofta i anslutning till besök på någon av koncer-

nens enheter. Koncernledningen i Elanders består sedan januari 2019 av:

- Magnus Nilsson, vd och koncernchef
- Andréas Wikner, ekonomidirektör
- Andreas Bunz, ansvarig för Supply Chain Solutions (LGI)
- Eckhard Busch, representant för Supply Chain Solutions (LGI)
- Bernd Schwenger, representant för Supply Chain Solutions (LGI)
- Lim Kok Khoon, ansvarig för Supply Chain Solutions (Mentor Media)
- Peter Sommer, ansvarig för Print & Packaging Solutions

Kevin Rogers, som tidigare var en av representanterna i koncernledningen för affärsområdet Print & Packaging Solutions, kommer tillfälligt att utgå ur koncernledningen, då han under en övergångsperiod kommer att leda Elanders verksamhet i Beijing efter försäljningen av denna till Edelman GmbH.

Ytterligare information om koncernledningens medlemmar finns i avsnittet ”Koncernledning” på sidorna 116–117.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Syftet med intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig och att de finansiella rapporterna är framtagna i enlighet med god redovisningssed och i övrigt följer tillämpliga lagar och regler som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsen har enligt den svenska aktiebolagslagen och koden det övergripande ansvaret för att koncernen har en effektivt fungerande intern kontroll. Den interna kontrollen bedrivs enligt det ramverk för intern kontroll som ges ut av COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), vilket omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Den verkställande direktören ansvarar för att det finns organisatoriska förutsättningar och processer för att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen till styrelsen och marknaden.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön i Elanders präglas av korta avstånd mellan koncernledning och de operativa enheterna. Samtliga medlemmar i koncernledningen, utom koncernchefen och ekonomidirektören, är också verkställande direktörer i någon av koncernens större operativa enheter. Ramverket för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen inom Elanders utgörs bland annat av rutiner och ansvarsfördelningar som är tydligt kommunicerade i interna riktlinjer och olika typer av manualer. Inom styrelsen har det fastställts en arbetsordning som reglerar styrelsens ansvar och hur styrelsens arbete ska ske i utskott. Inom styrelsen har det också utsetts ett revisionsutskott vars uppgift är att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och den interna kontrollen efterlevs och vidareutvecklas samt att

upprätthålla löpande relationer med bolagets revisorer. För att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö och god intern kontroll har styrelsen delegerat det praktiska ansvaret till den verkställande direktören samt upprättat en vd-instruktion i vilken bland annat ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktören framgår. Elanders har en särskild internkontrollfunktion som rapporterar till koncernchefen och ekonomidirektören. Internkontrollfunktionen genomför granskningar av koncernens enheter utifrån en årlig revisionsplan där rutiner och processer utvärderas samt att testning genomförs avseende bolagens interna kontroller.

Riskbedömning

Styrelsen ansvarar för att väsentliga finansiella risker respektive risker för fel i den finansiella rapporteringen identifieras och hanteras. I detta ingår att identifiera områden i den finansiella rapporteringen med förhöjd risk för väsentliga fel samt att utforma kontrollsystem för att förebygga och upptäcka dessa fel. Detta görs främst genom att identifiera händelser i verksamheten samt händelser i omvärlden som kan påverka den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är korrekt och fullständig och bygger på koncernens krav för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Kontrollaktiviteterna består av såväl övergripande som detaljerade kontroller och kan vara både förebyggande och upptäckande till sin karaktär. Som ett exempel så följer styrelsen löpande verksamhetens utveckling genom månatliga rapportpaket, som innehåller detaljerad finansiell information, koncernchefens kommentarer kring verksamheten samt resultat och finansiell ställning. Koncernens enheter besöks regelbundet av representanter från moderbolagets ekonomi- och finansfunktion eller koncernens internkontrollfunktion, varvid den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen utvärderas. Det är respektive dotterföretags verkställande direktör som ansvarar för att koncernens styrinstrument införs och efterlevs samt att eventuella avvikelser rapporteras. De bolag som ingår i Elanders-koncernen genomför dessutom årligen en självutvärdering av den interna kontrollen i förhållande till koncernens fastställda mål.

Information och kommunikation

För att skapa en medvetenhet hos koncernens medarbetare om interna riktlinjer och manualer kommuniceras dessa årligen, samt vid förändringar, till alla berörda medarbetare inom koncernen. För att säkerställa att den externa informationen blir korrekt och fullständig har styrelsen därtill fastställt en informationspolicy som anger vad som ska kommuniceras externt, av vem samt på vilket sätt informationen ska offentliggöras.

Uppföljning

Styrelsens uppföljning av den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen hanteras i första hand genom revisionsutskottet. De iakttagelser och potentiella förbättringsområden avseende den interna kontrollen som identifierats i den externa revisionen går igenom av revisionsutskottet tillsammans med de externa revisorerna och ekonomidirektören. Resultatet från de granskningar som genomförs av koncernens internkontrollfunktion samt slutsatserna från den årliga självvärderingen av den egna interna kontrollen som varje koncernbolag genomför avrapporteras till revisionsutskottet samt de externa revisorerna.

Externrevision

På årsstämman 2018 utsågs den auktoriserade revisionsfirman PricewaterhouseCoopers AB till revisor i Elanders intill nästa årsstämma. Huvudansvarig revisor är auktoriserade revisorn Magnus Willfors med auktoriserade revisorn Tomas Hilmarsson som medrevisor. En gång om året, vanligen vid det styrelsesammanträde som behandlar bokslutsrapporten, deltar revisorerna i styrelsesammanträdet utan att verkställande direktören eller någon annan medlem av bolagets ledning närvarar. Revisorerna deltar därtill vid det styrelsesammanträde som behandlar rapporten för årets första nio månader.

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsarbetet handlar inte bara om krav, utan också om möjligheter. Att arbeta aktivt med hållbarhetsfrågor ger stora möjligheter att skapa värde och förbättra lönsamhet. Därmed är hållbarhet en viktig del i Elanders verksamhet och strategi. Elanders ser inte hållbarhetsarbetet som en ansvarsfråga – utan som en affärsmöjlighet.

Hållbarhet och möjligheter

Sedan Elanders börsintroduktion 1989 har koncernen gjort en lång resa från att vara ett renodlat tryckeri med huvudsaklig verksamhet i Sverige, till att bli en global tjänsteleverantör med verksamhet på fyra kontinenter. Elanders har löpande arbetat för att följa megatrender som digitalisering, globalisering och strukturella förändringar inom den grafiska industrin. Längs vägen har förvärv genomförts som bidragit till möjligheten att expandera till nya marknader, kundsegment och tjänster.

Elanders tror på att ett företags framgång bör mätas i mer än bara siffror. Även om koncernens vinst spelar en viktig roll för att nå framgång på marknaden, finns ett stort engagemang kring att hitta den rätta balansen mellan att bygga upp ett framgångsrikt företag och ta ansvar för sociala, etiska och miljömässiga frågor. Hos Elanders finns en övertygelse om att det bästa sättet att nå uppsatta mål är att arbeta utifrån tydligt formulerade sociala, etiska och miljömässiga principer och att säkerställa efterlevnaden av dessa. Elanders ser möjligheterna att genom ett aktivt arbete med hållbarhetsfrågor kunna skapa värde och samtidigt förbättrad lönsamhet. Det sker till exempel genom högre resurseffektivitet och sänkta kostnader, exempelvis sänkta råvaru-, energi- och transportkostnader.

De krav på ansvarsfullt företagande som ställs på stora, multinationella företag är också i precis lika hög grad en fråga för deras partners. Elanders hållbarhetsarbete styrs i mångt och mycket av de höga krav som ställs från uppdragsgivare och kunder där de i egna miljö- och kvalitetsmärkningar sätter kraven som även leverantörerna måste leva upp till.

Samtliga medarbetare inom Elanderskoncernen har ett ansvar för att minska den negativa påverkan på miljön, förbättra arbetsförhållanden, öka jämställdheten och motverka korruption. Elanders arbetar efter riktlinjer kring ansvarsfullt företagande och har som ambition att bidra till samhällsutvecklingen i de länder där koncernen har verksamhet.

Integrerade hållbarhetsfrågor

Elanders hållbarhetsarbete spänner över koncernens hela affärsmodell och genomsvårar arbetet i alla led. Elanders strävar efter att alltid integrera hållbarhetsfrågorna ytterligare i affärsverksamheten och beslutsfattandet, med målsättningen att minska koncernens negativa påverkan på miljön, bidra till positiv social utveckling och agera som en ansvarstagande och respektfull arbetsgivare.

Om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen avser räkenskapsåret 2018 och omfattar Elanders så som koncernen såg ut vid utgången av 2018. I oktober 2018 skrev Elanders avtal om att avyttra sin verksamhet inom Print & Packaging Solutions i Beijing, Kina. Denna del ingår därmed inte i hållbarhetsredovisningen. Inga förvärv av bolag har skett under året som påverkat hållbarhetsredovisningens omfattning.

Redovisningen täcker de hållbarhetsområden som bedömts vara väsentliga för Elanders och dess intressenter inom ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter. Målet med hållbarhetsredovisningen är att ge en rättvisande bild av Elanders hållbarhetsarbete. Elanders hållbarhetsredovisning publiceras årligen, integrerad i årsredovisningen. Rapporten är inte externt reviderad.

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

Intressentdialog

Elanders för en löpande dialog med sina intressenter och har identifierat fem övergripande intressentgrupper enligt nedan. I hållbarhetsredovisningen har hänsyn tagits till den faktiska påverkan och förväntningarna från intressentgrupperna utifrån den löpande dialogen.

Intressentgrupp	Kommunikation med intressentgruppen
Aktieägare och investerare	Finansiella rapporter Årsstämma Investerarmöten Hemsida Pressmeddelanden
Leverantörer	Löpande dialog Upphandlingar och inköpsförhandlingar
Medarbetare	Medarbetarsamtal Intranät/andra interna kommunikationskanaler Dialog med fackliga organisationer
Kunder	Löpande dialog Kundundersökningar
Samhälle	Lokala samarbeten Deltagande i nätverk Praktikanter och studentuppsatser

Vår affärsmodell kopplad till hållbarhet

Väsentlighetsanalys

Elanders har utfört en väsentlighetsanalys utifrån ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter. Analysen är baserad på dialoger med intressenter samt information från styrelse, koncernledning och andra ledande befattningshavare. Väsentlighetsanalysen mynnade ut i fyra väsentliga områden. Kopplat till dessa övergri-

pande områden identifierades även underliggande aspekter och nyckeltal för Elanders hållbarhetsarbete. Elanders hållbarhetsarbete ska i huvudsak fokusera på dessa områden. De kommer även att ses över löpande för att säkerställa att Elanders arbetar med frågor som är relevanta för verksamheten och intressenterna, samt bidrar till utveckling över tid.

Väsentliga områden

Det här gör Elanders

Miljö och klimat

Historiskt har Elanders verksamhet i huvudsak gett upphov till direkt miljöpåverkan genom buller och utsläpp av lösningsmedel till luft, men även en mindre del utsläpp till vatten. I och med förvärvet av LGI 2016 har Elanders en lastbilsflotta om närmare 280 lastbilar med trailers. Denna lastbilsflotta har en direkt miljöpåverkan från de transporter som utförs för kundernas räkning. I synnerhet bidrar transporterna till ökade bullernivåer, förorening av luft, försurning, övergödning och förstärkt växthuseffekt. En annan del av Elanders klimatpåverkan kommer från energianvändning. I anläggningarna förbrukas energi framförallt för tillverkning, uppvärmning, belysning och kylning.

Elanders arbete för att minska den negativa påverkan på miljö och klimat styrs från koncernnivå via miljöpolicyer. Koncernen lägger stor vikt vid att strikt följa lagkraven på miljöområdet. Härmed minimeras risken för händelser som kan medföra avsevärda affärsrisker och/eller böter.

Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders miljöarbete:

- Material
- Energiförbrukning
- Utsläpp

Följande nyckeltal har identifierats inom området:

- Andel förnybar el
- Koldioxidutsläpp från transportverksamheten

Medarbetare

Elanderskoncernen har 6 652 anställda i ett 20-tal länder. Att aktivt arbeta med medarbetarfrågan är absolut grundläggande då medarbetare som mår bra och är motiverade bidrar till koncernens utveckling på alla plan.

Arbetet kring medarbetare styrs utifrån koncernens uppförandekod. De lokala enheterna ansvarar för att skapa sina egna rutiner och riktlinjer för att säkerställa att koden följs.

Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders arbete kring medarbetarna:

- Gemensamma värderingar
- Hälsa och säkerhet
- Jämlikhet, jämställdhet och mångfald

Följande nyckeltal har identifierats inom området:

- Personalomsättning
- Sjukfrånvaro
- Allvarliga skador
- Könsfördelning
- Åldersfördelning

Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter

Då Elanders verksamhet bedrivs globalt på flera kontinenter blir frågan kring sociala förhållanden och mänskliga rättigheter grundläggande att arbeta med. Att säkerställa att rättvisa arbetsvillkor tillämpas i samtliga led är en självklarhet men behöver alltid fullt fokus och uppföljning. Som en globalt aktiv och inflytelserik koncern vill Elanders vara bland de bästa när det gäller socialt ansvar och företagsengagemang på alla områden där företaget är involverat.

Elanders arbete kring sociala förhållanden och mänskliga rättigheter har sin utgångspunkt i koncernens uppförandekod. När det gäller socialt ansvar och engagemang vill Elanders vara bland de bästa och de lokala enheterna uppmuntras att stötta och engagera sig i projekt där de bedömer att deras bidrag kan göra skillnad.

Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders arbete inom sociala förhållanden och mänskliga rättigheter:

- Socialt ansvar
- Rättvisa villkor

Etik och anti-korruption

Ett etiskt och transparent förhållningssätt är grundläggande för Elanders för att minska risken för intressekonflikter samt ha en lönsam och hållbar verksamhet med ett starkt varumärke.

Elanders följer alla tillämpliga lagar och regler, både lokalt och internationellt. Elanders har en antikorrupsionspolicy som omfattar samtliga anställda, styrelse och övriga personer som agerar i Elanders namn.

Följande område har bedömts som väsentliga för Elanders arbete inom etik och anti-korruption:

- Policyer och utbildning

Elanders har nolltolerans för alla typer av korruption och mutor. Antalet incidenter rörande korruption är därmed ett viktigt nyckeltal att följa upp och måltalet är alltså 0.

FN:s globala mål för hållbar utveckling

Agenda 2030, FN:s 17 globala mål (Sustainable Development Goals), antogs av världens ledare 2015 med syftet att bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Elanders bidrar till målen i olika hög utsträckning. Ambitionen är att ha

ett hållbarhetsarbete som skapar värde för alla intressenter och därmed även bidrar till dessa mål.

Följande sex mål har identifierats som de mest väsentliga för Elanders hållbarhetsarbete:

FN:s globala mål	Elanders bidrag
 <p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p>	<p>Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.</p>
 <p>9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR</p>	<p>Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.</p>
 <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p>	<p>Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Minska ojämlikheten inom och mellan länder.</p>
 <p>10 MINSKAD OJÄMLIKHET</p>	
 <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p>	<p>Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.</p>
	<p>Energiefektivisering är Elanders utgångspunkt vid nya investeringar. Företaget ska nyttja så stor del förnybar energi som möjligt på de marknader där det finns tillgängligt. En kontinuerlig uppgradering av transportflottan, effektiva motorer, välutvecklade GPS-system, kontinuerlig utbildning av chaufförer och utmärkelser till de som kör mest energieffektivt bidrar till att minska bränsleförbrukningen.</p>

Elanders uppförandekod

Elanders har utarbetat en uppförandekod som ska styra handlingar i organisationens alla olika delar. Elanders uppförandekod slår fast att både Elanders och de anställdas handlingar och beteenden ska präglas av ärlighet, integritet, personligt ansvar, uppriktighet, lojalitet och respekt för såväl medmänniskor som miljön. Uppförandekoden omfattar samtliga anställda, styrelsen och andra personer som agerar för Elanders räkning. Uppföljning sker årligen för att säkerställa att alla bolag inom koncernen följer koden och att den kommuniceras till samtliga anställda.

Miljö och klimat

Elanders arbetar systematiskt med att minska miljöpåverkan och utveckla produkter, tjänster och processer för att uppnå optimal kvalitet. Det övergripande miljömålet är att minska företagets miljöpåverkan i samtliga bolag, utan att för den skull ge avkall på kvaliteten. Nästan samtliga enheter är certifierade enligt etablerade kvalitets- och miljöledningsstandarder, som till exempel ISO 9001 och ISO 14001. Koncernen lägger stor vikt vid att säkerställa lagenlighet och efterlevnad av andra krav vid de regelbundna miljörevisionerna enligt ISO 14001 och i de due-diligenceomgångar som genomförs där det ses som angeläget vid eventuella förvärv.

Under året genomfördes en rad initiativ på miljöområdet, allt från åtgärder för att minska energiförbrukning och växthusgasutsläpp till att generera mindre mängder farligt avfall. Varje enskilt bolag inom koncernen ansvarar för det egna miljö- och kvalitetsarbetet i syfte att leva upp till lokala regler samt de kvalitets- och miljörevisioner som initieras av Elanders kunder. Ett exempel som visar på resultatet av detta arbete kommer från LGI. Tillsammans med kunden Porsche har vi investerat i en helt ny elektrisk lastbil som dagligen transporterar komponenter från vårt lager i Freiberg, Tyskland, till Porsches produktionsanläggning. Bytet till ellastbil medför ett minskat utsläpp på mer än 30 ton koldioxid per år och utgör en milstolpe på vägen mot än mer miljövänlig logistik för Elanders.

Material

Sambandet mellan en kvalitetssäkrad produktion och mindre miljöbelastande tillverkning blir tydlig för allt fler företag. Miljökraven från kunder och myndigheter kan variera stort på de geografiska marknader där Elanders är verksam, men den övergripande trenden är tydlig. Att erbjuda hållbar produktion i alla led blir allt mer en förutsättning för att kunna konkurrera, inte minst om de globala uppdragen.

Den grafiska industrin har till exempel varit en föregångare i många länder med ett offensivt miljöarbete. Att använda mindre papper är relevant både ur ekonomisk och miljömässig synvinkel. Industrin har kunnat påvisa miljöförbättringar i form av minskat pappersspill och farligt avfall, lägre energiförbrukning samt sänkta utsläpp av växthusgaser. Över tid har miljöfrågan vidgats till att även omfatta lagerhållning och distribution. Beställare som har långtgående miljökrav tittar på produktens hela livscykel.

Papper och emballage utgör en omfattande del både inom Elanders affärsområden Print & Packaging Solutions och Supply Chain Solutions. Koncernen arbetar med att följa upp, analysera, minska och aktivt ta hand om pappersspill. När det är möjligt produceras on-demand, vilket minskar både pappersspill vid tillverkning och risken för överupplagor som sedan kasseras. Elanders har en rad miljömärkningar i sina olika verksamheter, som till exempel Svanen, FSC® Hållbart skogsbruk och Klimatneutralt företag.

Energiförbrukning

Användandet av energi driver kostnader och att minska energianvändningen innebär därmed möjlighet till ökad lönsamhet och konkurrenskraft. Elanders mål är att minska energianvändningen och att nyttja en så stor del förnybar el som möjligt på de marknader där det finns tillgängligt. Därmed är minskad energianvändning och förbättrad energieffektivitet ett viktigt fokusområde hos Elanders.

De främsta energikällorna som Elanders använder är el och naturgas. Vid nya investeringar väljs bästa möjliga teknik utifrån energieffektiviseringssynpunkt. I koncernens lagerlokaler och tryckerianläggningar används till exempel ett stort antal gaffeltruckar som drivs med el.

Andel förnybar el, %	2018	2017
Hela verksamheten	41,1	40,3

Den del av koncernens förbrukade elektricitet som kommer från förnybara källor har under året ökat jämfört med föregående år. Flertalet av koncernens enheter har under året vidtagit åtgärder kring sin energiförbrukning, bland annat genom installation av LED-belysning i produktions- och kontorslokaler. Nyckeltalet har justerats för räkenskapsåret jämfört med årsredovisningen 2017 då det visat sig att siffran var högre än tidigare beräknat.

Utsläpp

Transporter är en av huvudförutsättningarna för vår tids ostridda ekonomiska och sociala utveckling. Samtidigt påverkar transporter människors hälsa och miljö negativt. Elanders utsläpp till luft består främst av koldioxid och kommer till största delen från transporter.

Utvecklingen inom olika områden pågår ständigt för att minska de negativa effekterna av transporter inom Elanders, främst inom affärsområdet Supply Chain Solutions med en transportflotta på cirka 280 lastbilar. Tack vare en kontinuerlig uppgradering av transportflottan har Elanders uppnått avsevärda minskningar av koldioxidutsläpp. Under 2018 uppfyllde 99 procent (95 procent) av lastbilarna Euro 6-normen med kväveoxidutsläpp på högst 80 mg/km. Med den höga standarden på fordonsflottan har även bränsleförbrukningen minskat avsevärt de senaste åren. Inom Elanders pågår också ett kontinuerligt arbete att öka effektiviteten i transporter, och därigenom minska miljöpåverkan. Effektiva motorer, välutvecklade GPS-system, kontinuerlig utbildning av chaufförer och utmärkelser till de som kör mest energieffektivt är aktiviteter för att minska bränsleförbrukningen. Bränsleförbrukningen under 2018 låg på i snitt 34 liter/100 km, att jämföra med 30 liter/100 km under 2017. Ökningen i bränsleförbrukning jämfört med föregående år hänförs främst till brist på chaufförer vilket medfört lägre kompetens och erfarenhet hos befintliga chaufförer, samt åldrande batterier vilket gjort att chaufförerna tvingats hålla lastbilarna igång vid stopp. Inför 2019 planeras en rad åtgärder för att minska bränsleförbrukningen: stegvis byte av batterier, individuell uppföljning med och utbildning av chaufförer samt implementering av bonusprogram där bränsleförbrukning ska spela en stor roll.

Inom affärsområdet Print & Packaging Solutions används olika typer av lösningsmedel i samband med tryckeriverksamhet. De lösningsmedel som främst används är alifatiska lösningsmedel och isopropanol. Elanders har som mål att inte använda några aromatiska lösningsmedel då dessa har stor negativ påverkan på både hälsa och miljö. Uppföljning sker löpande kring vilka lösningsmedel som brukas.

Enligt miljöbalken i Sverige och motsvarande lagstiftningar i andra länder är flera tryckerier tillstånds- eller anmälningspliktiga beroende på den totala förbrukningen av lösningsmedel. I den svenska verksamheten bedrevs under 2018 tillståndspliktig verksamhet i Mölnlycke. Utanför Sverige bedriver Elanders tillståndspliktiga verksamheter, i olika omfattningar, i Polen, Storbritannien, Tyskland, Ungern och USA. Det är de lokala enheternas ansvar att säkerställa att man agerar i enlighet med de lagar, regler och standards som är aktuella för respektive verksamhet och vidta de åtgärder som krävs för att nå upp till kraven som ställs.

Användandet av lösningsmedel orsakar även utsläpp av VOC (Volatile Organic Compounds). Elanders ser kontinuerligt över hur man kan minska miljöpåverkan från dessa utsläpp utan att kvaliteten på produkterna påverkas negativt, genom till exempel effektivare metoder som minskar förbrukningen eller byte till mindre flyktiga alternativ.

Elanders långsiktiga mål är att minska direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser. Koncernens påverkan är som störst från koldioxidutsläppen från transportverksamheten.

Koldioxidutsläpp, ton	2018	2017
Från transportverksamheten	20 548	27 282
Antal lastbilar	279	265
Genomsnittligt koldioxidutsläpp	74	103

Det genomsnittliga koldioxidutsläppet från transportverksamheten minskade under året vilket dels är ett resultat av bättre och mer träffsäkra mätmetoder samt att verksamheterna i Ungern och Polen under året uppgraderat till nya lastbilar med lägre koldioxidutsläpp. Under 2019 planerar man att ytterligare utveckla möjligheten att följa upp och analysera lastbilsflottans miljöpåverkan genom realtidsinformation från lastbilarna.

Ärende hos miljöförvaltningen

Under 1999 upptäcktes markföroreningar i en begränsad yta under en fastighet där Elanders tidigare bedrivit verksamhet i Sverige. Markföroreningarna har uppstått genom avloppsledningsläckage före 1970 och består mestadels av tungmetaller som zink, krom och koppar. Miljödomstolen har på formella grunder återförvisat ärendet till miljöförvaltningen i Göteborg för fortsatt handläggning. Miljöförvaltningen i Göteborg har bedömt att föroreningarna, med hänsyn till lokaliseringen, inte utgör någon allvarlig hälso- eller miljörisk. En utredning av kostnader för olika alternativ för att åtgärda föroreningarna har genomförts och diskussioner pågår för närvarande med fastighetsägaren om den fortsatta hanteringen av ärendet. Elanders bedömer utifrån rådande ansvarsförhållanden och den begränsade omfattningen av föroreningen att någon väsentlig ekonomisk risk för koncernen inte föreligger.

Value Recovery

Inom området Value Recovery har Elanders stora möjligheter att själva ta initiativet till att skapa mer klimatvänliga tjänster. Det finns en avsevärd hållbarhetsfaktor i att återvinna utrustning och låta den få ett nytt liv på en andrahandsmarknad. Via dotterföretaget LGI hanterar Elanders årligen drygt 30 000 uttrangerade enheter, som till exempel datorer, skärmar, skrivare och andra datorutrustningar. Föråldrad utrustning hämtas upp hos kunden och varje enhet sorteras och rengörs. Delar som ska kasseras sänds för materialåtervinning. Renoverad och återställd utrustning förpackas och kategoriseras baserat på tillverkare, typ, årsmodell samt skick. Därefter säljs alla renoverade enheter genom en auktoriserad auktionsverksamhet. Vi kan enkelt koppla upp nya kunder på vår Value Recoverytjänst och erbjuda dem en enkel och lönsam möjlighet att minska sin egen klimatpåverkan.

Medarbetare

Tack vare en rad förvärv runt om i världen har medarbetarstyrkan fyrdubblats på några få år och koncernen är nu större än någonsin. Nu väntar spännande utmaningar och stora möjligheter att skapa gemensamma värderingar i koncernens olika enheter. Vid årets utgång arbetade 6 652 personer i ett 20-tal olika länder på fyra kontinenter. Ökningen i antalet anställda har främst skett genom förvärven av koncernerna Mentor Media 2014 och LGI 2016.

Personalomsättning, %	2018	2017
Alla anställda	39,8	29,9

Den höga personalomsättningen kommer till stor del från vissa av koncernens verksamheter i Kina, där en hög personalomsättning bland produktionspersonal är vanlig. I personalomsättningen för såväl 2018 som 2017 ingår dessutom den bemanningsverksamhet som bedrivits av det tyska dotterföretaget LOGworks GmbH vilket också bidrar till den relativt höga siffran.

Gemensamma värderingar

Elanders bolag är i stor utsträckning självstyrande och lyder under gällande lagar och regler i respektive land och region. Det gäller även i rollen som arbetsgivare. En viss uppsättning gemensamma värderingar inom koncernen är dock viktiga för att uppnå en stabil värdegrund. Dessa värderingar kommuniceras till de anställda i koncernens uppförandekod. Ansvar för den egna leveransen, förändringsbenägenhet och initiativkraft är några av koncernens gemensamma värderingar. Medarbetare uppmanas att ta eget ansvar och att vara aktiva, bland annat genom att lämna in förbättringsförslag och skapa egna initiativ. Elanders uppmanar också medarbetarna att känna stolthet i att alltid prestera sitt bästa och ta ansvar för egna kundleveranser. Ledarna inom organisationen ska agera som förebilder genom att leva upp till koncernens värderingar och integrera dem i sitt dagliga arbete och beslutsfattande.

Hälsa och säkerhet

En frisk och trygg arbetsmiljö leder till mer välmående medarbetare som arbetar på ett säkert sätt, är mer produktiva och bidrar till samhället i stort. Elanders policy kring arbetsmiljö finns i koncernens uppförandekod där det bland annat framgår att arbetsplatsen ska vara fri från föroreningar, att temperatur, ventilation och belysning ska vara lämpligt anpassad till lokalen samt att arbetsplatsen ska hålla en hög hygienisk standard. För att säkerställa att detta följs är det upp till ledningen för de lokala enheterna att formulera och kommunicera ytterligare riktlinjer och policyer anpassade till deras specifika arbetsmiljö.

En viktig aspekt på arbetsklimatet är sjukfrånvaron. Låg sjukfrånvaro innebär stora vinster för både medarbetare och företag. Och Elanders mål är att ha en frisk personal. Utöver att följa riktlinjerna i uppförandekoden arbetar koncernen även ständigt med förbättringsåtgärder för personalens arbetsmiljö, som exempelvis automatisering i produktionen, för att hålla sjukfrånvaron låg. Elanders har nollvision när det gäller skador på arbetsplatsen och arbetar ständigt med att minska riskerna för allvarliga skador. De flesta skadorna uppstår i produktionen och mest förekommande är mindre skär- eller fallskador. Under 2018 inträffade ett 20-tal

arbetsrelaterade skador av mer allvarlig karaktär inom koncernen, främst inom produktionen.

Inom Elanders finns många goda exempel på hur arbetsmiljön prioriteras. Midland Information Resources i USA som ingår i Elanders Americas har för inte mindre än 18:e året i rad fått utmärkelsen *Bästa arbetsplats i den amerikanska grafiska industrin*. Juryn bedömer företagen utifrån kriterier som arbetsmiljö, hälsoprogram, säkerhetsföreskrifter och hur väl medarbetarna kan finna en bra balans mellan arbete och fritid.

I Tyskland, där största andelen anställda finns, har merparten av de anställda en bolagsgemensam medarbetarpolicy och medarbetarna erbjuds bland annat riskförsäkringar, Benefit Card med skattesubvention och årliga hälsokontroller.

Sjukfrånvaro, %	2018	2017
Alla anställda	3,7	4,1

Sjukfrånvaron i koncernen har minskat jämfört med föregående år vilket är ett bevis på att det arbete som enheterna gör för att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö ger resultat. Detta är dock fortfarande ett relativt nytt nyckeltal. Elanders följer upp det löpande för att framöver kunna sätta ett relevant måltal för sjukfrånvaron.

Jämlikhet, jämställdhet och mångfald

Med anledning av den utveckling som Elanders genomgått de senaste åren, bland annat genom stora förvärv, har koncernens sammansättning förändrats och fått en betydligt mer omfattande geografisk spridning. Grundsynen är dock fortfarande att långsiktig konkurrenskraft endast kan uppnås om arbetsplatsen präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald. Det innebär bland annat att alla medarbetare ska ha samma möjligheter till karriär. För

närvarande pågår en översyn över väsentliga mål inom området och resultat och framsteg från denna översyn kommer att presenteras och följas upp i kommande hållbarhetsredovisningar.

Könsfördelning, %	2018	2017	2016
	Män/kvinnor	Män/kvinnor	Män/kvinnor
Alla anställda	66/34	64/36	60/40
Mellanchefer	71/29	72/28	68/32
Koncernledning	100/0	100/0	100/0
Styrelse	60/40	60/40	56/44

Åldersfördelning, %	2018	2017	2016
	Under 30 år	21	24
30 - 39 år	30	31	30
40 - 49 år	25	22	24
50 - 59 år	19	19	19
Över 60 år	5	4	5

Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter

Socialt ansvar

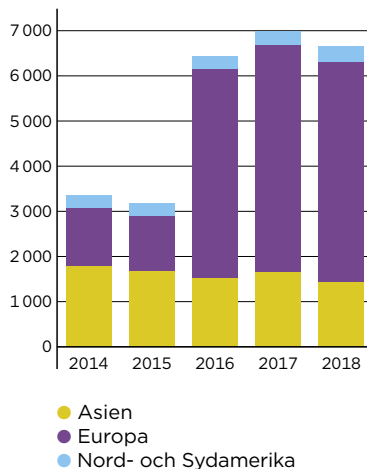
Som en globalt aktiv koncern vill Elanders vara bland de bästa när det gäller socialt ansvar och företagsengagemang på alla områden där företaget är involverat. Inom koncernen pågår en mängd olika projekt kring socialt ansvar och bistånd där de lokala enheterna själva styr vilka projekt de vill engagera sig i och stötta. Elanders i USA har under många år stöttat *The*

ANTAL ANSTÄLLDA

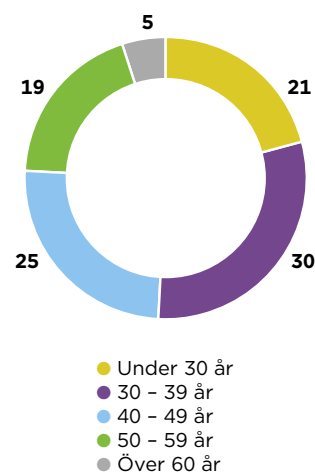

Elanders har 6 652 anställda i 17 länder.

ANTAL ANSTÄLLDA PER REGION

ÅLDERSFÖRDELNING 2018, %

United Way of the Quad Cities. Organisationen bistår medlemmar i samhället genom aktiviteter för att förbättra hälsa, öka den finansiella stabiliteten och genom utbildningsinsatser. Under 2018 genomfördes en sponsrad kampanj där Elanders anställda under en vecka fokuserade på att bidra så mycket som möjligt till organisationen genom diverse aktiviteter, events och insamlingar. Koncernens övriga enheter engagerar sig i stor utsträckning i lokala projekt, genom exempelvis donationer till organisationer och support till skolor och barnhem.

Pratham för bättre utbildning

Under 2017 inledde Elanders tillsammans med ett tiotal andra svenska bolag ett samarbete med organisationen Pratham Education Foundation. Den innovativa utbildningsorganisationen startades 1995 för att förbättra kvaliteten på utbildning i Indien. Idag har Pratham vuxit till en av de största välgörenhetsorganisationerna i världen. Grundtanken är att hjälpa så många barn som möjligt till högre kunskapsnivåer genom utbildningsaktiviteter som tar hänsyn till klyftorna i det indiska utbildningssystemet. Bedömningen av projektet är att det fortskridit enligt plan under 2018 med stor positiv utveckling, och man når de uppsatta målen kring hur många barn man når ut till med sin verksamhet. Planen för kommande år är att utöka verksamheten till fler byar inom de distrikt där organisationen redan är närvarande.

Priser och professurer

Ett uppmärksammat initiativ i Sverige är *Win Win Gothenburg Sustainability Award* (före detta *Göteborgspriset för hållbar utveckling*) där Elanders är ett av tretton företag som bidrar till prissumman. Till de mer namnkunniga pristagarna hör Gro Harlem Brundtland (2002), Al Gore (2008) och Kofi Annan (2011). 2018 års pris tilldelades danska Kalundborg Symbiosis som varit banbrytare inom området industriell symbios. I dagens moderna samhälle tas en stor mängd industriprodukter till förbrukande, samtidigt som vår planets resurser är begränsade. För att upprätthålla en hög levnadsstandard måste industriprocesserna utvecklas och bli mer resurseffektiva. Ett innovativt sätt att göra det på är genom industriell symbios. Industriell symbios innebär samarbete mellan olika aktörer, där avfall eller energi från en aktör blir en resurs för en annan. På så sätt återvinns resurserna och energi sparas samtidigt som det medför ekonomiska besparingar. Kalundborg Symbiosis har som banbrytare inom området visat vägen för och inspirerat många företag runt om i världen.

Ytterligare ett initiativ värt att nämna är den gästprofessur som Elanders sponsrar på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. *Visiting Professor Programme* är en gästprofessur med målsättningen att stödja utbildning, forskning och social utveckling på en internationell nivå.

Rättvisa villkor

Elanders värdegrund kring rättvisa villkor är fastställd i koncernens uppförandekod och fastslår att koncernens bolag ska verka för att skydda internationella mänskliga rättigheter. Koden innehåller ett strikt förbud mot alla typer av tvångsarbete och har ett specifikt avsnitt med policyer kring barnarbete. För Elanders är det en självklarhet att arbeta för barns rätt att skyddas från ekonomiskt utnyttjande och från att utföra arbete som kan

vara farligt, störa barns utbildning eller vara skadligt för barns utveckling. Elanders arbete tar grund i FN:s konvention om barns rättigheter. För att säkerställa att inget barnarbete existerar hos varken Elanders eller dess leverantörer görs uppföljningar där koncernens enheter bekräftar att de följer uppförandekoden. Elanders uppförandekod är formulerad så att den även innefattar leverantörer. I nuläget är det de lokala enheternas ansvar att säkerställa att koden följs även av de leverantörer där man anser det vara relevant. Med anledning av att koncernen vuxit mycket de senaste åren pågår en översyn av uppförandekoden. Planen är att denna ska tillämpas av samtliga dotterbolag och skickas till relevanta leverantörer. Under 2018 har arbetet med koden fortsatt och målet är att slutföra och kommunicera detta under 2019.

På motsvarande sätt som Elanders kontrollerar sina leverantörer så blir Elanders och dess dotterbolag ofta reviderade av kunderna för att säkerställa att inget barnarbete existerar i produktionen.

I Elanders uppförandekod finns även förbud mot all typ av trakasserier och diskriminering av till exempel ras, kön, religion, civil status och etnisk bakgrund. Elanders kämpar för yttrandefrihet, fri rörlighet och religionsfrihet inom ramen för tillämplig lagstiftning och koncernen tolererar inte kränkningar av mänskliga rättigheter. I majoriteten av Elanders verksamhetsländer finns en mycket god relation med fackförbund och en kontinuerlig dialog. Alla anställda har rätt att engagera sig i fackföreningar och kollektivförhandlingar och det är inte acceptabelt att straffa dem som väljer att lagligt organisera sig eller bli medlemmar i en union. Utöver detta tillhandahåller Elanders rättvisa arbetsmetoder, samtidigt som nationella och lokala lagar i de länder där verksamheten bedrivs respekteras. Alla Elanders anställda har rätt till ett skriftligt anställningsavtal.

I nuläget har Elanders inte funnit något relevant, kvantitativt nyckeltal för arbetet kring rättvisa villkor. Arbetet framöver kommer att fokusera på att uppdatera gemensamma policyer och uppförandekoder och säkerställa att man fortsätter arbetet med att garantera rättvisa villkor i alla led.

Etik och antikorrupktion

Elanders anseende, etiska beteende och tillförlitlighet värderas högt av koncernen och av dess kunder. Eventuell korrupktion skulle kunna komma att påverka bilden av koncernen mycket negativt. Koncernens styrning kring antikorrupktion utgörs av en separat antikorruptionspolicy. Där framgår att det råder absolut nolltolerans för alla typer av bedrägerier, mutor, eller andra typer av ageranden som skapar felaktiga fördelar och som strider mot Elanders policy, lokala lagar och förordningar, industristandarder och etiska koder i de länder där koncernen är verksam. Anställda får inte acceptera, bli lovade, begära eller skaffa sig fördelar i samband med deras yrkesställning, oavsett typ. Värt att notera är att en muta faktiskt inte behöver realiseras – enbart ett löfte om en muta eller att acceptera en muta är förbjudet enligt lag, både när det gäller privatpersoner och företag inom den offentliga och privata sektorn. Även penningtvätt är förbjudet enligt lag och Elanders princip är därför att undvika generella kontanta transaktioner.

Policies och utbildning

Elanders följer samtliga tillämpliga lagar och regler lokalt och internationellt inom området korruption och etiskt beteende, liksom koncernens uppförandekod. Det är koncernens anti-korruptionspolicy som styr arbetet kring etik och antikorruption. Policyn innehåller riktlinjer för hantering av korruption och bedrägerier. Syftet är att se till att alla Elanders anställda (inklusive tillfälligt anställda) samt alla oberoende tredje parter som arbetar på Elanders vägnar förstår och följer gällande lagar och Elanders policy mot korruption och bedrägeribekämpning. Uppföljning sker årligen för att säkerställa att samtliga bolag inom koncernen följer antikorruptionspolicyn. Den verkställande direktören i respektive bolag ansvarar för kommunikation av policyn till samtliga anställda, samt för att utbildning kring policyn och

processer för att bekämpa och förebygga bedrägerier och korruption genomförs. Det framgår även i policyn att samtliga anställda har en skyldighet att agera med integritet och säkerställa att de förstår och följer koncernens riktlinjer.

Elanders inledde under 2017 ett arbete för att uppdatera anti-korruptionspolicyn och en ny policy har kommunicerats till hela koncernen under 2018. Den nya policyn innehåller även riktlinjer för visseblåsning för rapportering av överträdelser eller brott.

Två mindre stölder begångna av anställda under året misstänktes hos ett av dotterbolagen. Dessa kunde dock inte bevisas men de misstänkta personerna valde frivilligt att avsluta sina anställningar. Inga väsentliga incidenter kopplade till bedrägerier, korruption, mutor eller penningtvätt har rapporterats under 2018.

Value recovery

Inom området Value Recovery har Elanders stora möjligheter att själva ta initiativet till att skapa mer klimatvänliga tjänster. Det finns en avsevärd hållbarhetsfaktor i att återvinna utrustning och låta den få ett nytt liv på en andrahandsmarknad. Via dotterföretaget LGI hanterar Elanders årligen drygt 30 000 uttrangerade enheter, som till exempel datorer, skärmar, skrivare och andra datortillbehör.

Vi kan enkelt koppla upp nya kunder på vår Value Recoverytjänst och erbjuda dem en enkel och lönsam möjlighet att minska sin egen klimatpåverkan.

Resultaträkningar

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
Nettoomsättning	2, 3	10 741,7	9 342,0
Kostnad för sålda varor och tjänster		-9 330,2	-8 008,0
Bruttoresultat		1 411,5	1 334,0
Försäljningskostnader		-355,8	-367,6
Administrationskostnader		-677,9	-699,3
Övriga rörelseintäkter	4	111,4	78,7
Övriga rörelsekostnader	4	-30,4	-37,6
Rörelseresultat	5, 6, 7, 8, 27	458,8	308,2
Finansiella intäkter	9	52,9	13,2
Finansiella kostnader	9	-145,4	-90,9
Resultat efter finansiella poster		366,3	230,4
Skatter	10	-107,7	-65,4
Årets resultat		258,6	165,0
Årets resultat hänförligt till			
- moderbolagets aktieägare		253,9	164,5
- aktieägare utan bestämmande inflytande		4,7	0,5
Resultat per aktie, kr ¹⁾	11	7,18	4,65

¹⁾ Någon utspädningsseffekt förekommer ej.

Rapport över totalresultatet

Belopp i Mkr	2018	2017
Årets resultat	258,6	165,0
<i>Poster som inte kommer omklassificeras till resultaträkningen</i>		
Aktuariella vinster/förluster på förmånsbestämda pensionsplaner	1,2	-1,6
Skatteeffekt på aktuariella vinster/förluster på förmånsbestämda pensionsplaner	-0,2	0,5
<i>Poster som kommer omklassificeras till resultaträkningen</i>		
Omräkningsdifferenser	120,8	-72,9
Värdeförändring på kassafördessäkringar, netto	-0,1	1,0
Skatteeffekt på värdeförändring på kassafördessäkringar, netto	0,0	-0,2
Värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet	-42,0	47,0
Skatteeffekt på värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet	8,7	-10,3
Summa övrigt totalresultat	88,4	-36,5
Årets totalresultat	347,0	128,5
Årets totalresultat hänförligt till		
- moderbolagets aktieägare	342,0	128,0
- aktieägare utan bestämmande inflytande	5,0	0,5

Rapport över kassaflöden

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		366,3	230,4
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	13	213,2	257,7
Betald skatt	10	-127,5	-133,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		452,0	354,5
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		-56,6	-108,6
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		-70,8	-441,0
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		130,9	131,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		455,5	-64,0
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	14, 15	-177,1	-219,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	15	16,0	23,4
Förvärv och avyttring av verksamheter	28	24,0	-67,0
Förändring i långfristiga fordringar		-0,5	1,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-137,5	-262,0
Finansieringsverksamheten			
Amorteringar av lån	22	-159,4	-105,5
Upptagna lån	22	-	325,8
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	13, 22	-65,6	242,6
Utdelning till aktieägare		-92,7	-91,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-317,8	371,0
Årets kassaflöde		0,2	45,0
Likvida medel vid årets ingång		679,4	651,1
Kursdifferens i likvida medel		42,8	-16,7
Likvida medel vid årets utgång	19	722,4	679,4
Förändring av nettoskuld			
Nettoskuld vid årets ingång		2 664,7	2 223,7
Nettoskuld i förvärvade och avyttrade verksamheter		41,0	-12,9
Förändring av låneskulder och likvida medel		-286,7	435,5
Förändring av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		-0,9	2,0
Kursdifferenser		120,5	16,2
Nettoskuld vid årets utgång		2 538,7	2 664,6
Operativt kassaflöde			
Kassaflöde från den löpande verksamheten exkl. finansiella poster och betald skatt		675,5	147,3
Nettoinvesteringar		-137,5	-262,0
Operativt kassaflöde	12	538,0	-114,6

Rapport över finansiell ställning

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	14	3 218,2	3 135,9
Materiella anläggningstillgångar	15, 26	789,2	828,3
Andelar i intresseföretag	16	6,0	-
Uppskjutna skattefordringar	10	249,9	245,0
Övriga finansiella tillgångar		10,7	2,0
Summa anläggningstillgångar		4 274,0	4 211,2
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	467,6	389,7
Kundfordringar	20	1 761,9	1 571,3
Aktuella skattefordringar	10	64,9	52,6
Övriga fordringar		135,5	157,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	310,8	346,8
Likvida medel	19	722,4	679,4
Summa omsättningstillgångar		3 463,1	3 197,7
Summa tillgångar		7 737,1	7 408,9
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	21	2 697,0	2 447,0
Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		10,4	6,2
Summa eget kapital		2 707,4	2 453,2
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Övriga räntebärande skulder	20, 22, 26	2 349,8	2 413,8
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	92,5	90,2
Övriga avsättningar	24	8,8	9,5
Uppskjutna skatteskulder	10	190,3	198,7
Summa långfristiga skulder		2 641,5	2 712,2
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	20, 22, 26	818,7	840,1
Leverantörsskulder	20	795,3	652,0
Aktuella skatteskulder	10	30,3	25,9
Övriga skulder		101,0	141,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	567,8	504,5
Övriga avsättningar	24	75,0	79,4
Summa kortfristiga skulder		2 388,1	2 243,4
Summa eget kapital och skulder		7 737,1	7 408,9

Rapport över förändringar i eget kapital

Belopp i Mkr	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare				Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Balanserade vinstmedel	Totalt		
Ingående balans per 1 jan 2017	353,6	1 275,6	781,8	2 411,0	-	2 411,0
Utdelning till aktieägare	-	-	-91,9	-91,9	-	-91,9
Förändring av innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	5,7	5,7
Årets resultat	-	-	164,5	164,5	0,5	165,0
Övrigt totalresultat	-	-	-36,5	-36,5	-	-36,5
Utgående balans per 31 dec 2017	353,6	1 275,6	817,8	2 447,0	6,2	2 453,2
Utdelning till aktieägare	-	-	-91,9	-91,9	-0,8	-92,7
Årets resultat	-	-	253,9	253,9	4,7	258,6
Övrigt totalresultat	-	-	88,1	88,1	0,3	88,4
Utgående balans per 31 dec 2018	353,6	1 275,6	1 067,8	2 697,0	10,4	2 707,4

I Balanserade vinstmedel ingår övriga reserver uppgående till 213,4 (129,5) Mkr.

Redovisningsprinciper

Allmän information

Elanders AB (publ) med organisationsnummer 556008-1621 är ett aktiebolag registrerat i Sverige. Företagets säte är i Mölnlycke. Elanders är noterat på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap. Företagets huvudsakliga verksamhet och dess dotterföretag beskrivs i förvaltningsberättelsen i denna årsredovisning. Koncernredovisningen för det verksamhetsår som slutade den 31 december 2018 har godkänts av styrelsen och kommer att föreläggas årsstämman den 29 april 2019 för fastställande.

Redovisningsprinciper

Redovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, de av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) per den 31 december 2018. Vidare tillämpar koncernen även Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner, vilken specificerar de tillägg till IFRS-upplysningar som krävs enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen. I koncernredovisningen har värdering av poster skett till anskaffningsvärde, såvida ej annat anges. Koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp är angivna i miljoner kronor om ej annat anges. Nedan beskrivs tillämpade redovisningsprinciper vilka bedömts vara väsentliga.

Konsolidering

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget, Elanders AB, och de företag i vilka Elanders AB direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Eget kapital i koncernen omfattar eget kapital i moderbolaget och den del av eget kapital i dotterföretagen som tillkommit efter förvärvet. Alla interna transaktioner mellan koncernföretag samt koncernmellanhavanden elimineras i koncernredovisningen.

Intresseföretag

Intresseföretag avser de företag över vilka koncernen har ett betydande inflytande, i normalfallet där innehavet motsvarar mer än 20 procent men mindre än 50 procent av rösterna. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Rörelseförvärv

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvade identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser värderas till verkligt värde på förvärvsdagen. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet för de förvärvade andelarna och summan av verkliga värden på förvärvade identifierbara tillgångar och skulder redovisas som goodwill. Anskaffningsvärdet utgörs av verkligt värde på de tillgångar som lämnas som ersättning till säljaren samt övertagna skulder per överlåtelsedagen. Om anskaffningskostnaden understiger verkligt värde för det förvärvade

dotterföretagets nettotillgångar, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen. Tilläggsköpeskillingar redovisas som en finansiell skuld till de regleras. Samtliga förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs. Företag som förvärvats under löpande år ingår i koncernens redovisning från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas vid leveranstillfället om äganderätten har övergått till köparen. Med nettoomsättning avses försäljningsvärdet med avdrag för mervärdesskatt, returer och rabatter. Vid pågående tjänsteuppdrag redovisas intäkter i normalfallet vid slutleverans, alternativt i takt med avtalsenliga delleveranser. Nettoomsättningen innehåller såväl varu- som tjänsteförsäljning. En uppdelning på dessa kategorier ter sig inte meningsfull eftersom varorna i all väsentlighet är integrerade delar av en tjänst som tillhandahålls till kunden. Vidare finns ej några väsentliga intäktsströmmar vare sig från räntor, royalty, hyror eller utdelningar.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska riskerna och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella leasingavtal. En tillgång som innehas enligt ett finansiellt leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och motsvarande finansiell skuld hänförs till räntebärande skulder. Det initiala värdet på båda dessa poster utgörs av det lägsta av tillgångens verkliga värde eller nuvärdet av minimileasingavgifterna. Leasingbetalningarna fördelas mellan amortering av skulden och ränta så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal kostnadsförs systematiskt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är ursprungligen redovisade i den valuta som används i den primära ekonomiska miljö där respektive enhet huvudsakligen bedriver sin verksamhet (funktionell valuta). I koncernredovisningen omräknas samtliga belopp till svenska kronor vilket är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta redovisas i respektive enhet baserat på enhetens funktionella valuta enligt transaktionsdagens valutakurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs och uppkomna kursdifferenser inkluderas i periodens resultat. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet, medan kursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Omräkning av utländska dotterföretag

Vid upprättande av koncernredovisning omräknas utländska verksamheters balansräkningar till svenska kronor med balansdagens valutakurs medan resultaträkningar omräknas till periodens genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som uppstår redovisas i totalresultatet samt mot omräkningsreserven i eget kapital. Den ackumulerade omräknings-

NOT 1

Redovisningsprinciper (forts.)

differensen omförs och redovisas som en del av realisationsresultatet i händelse att en utlandsverksamhet avyttras. Goodwill och justeringar till verkligt värde som är hänförliga till förvärv av verksamheter med annan funktionell valuta än svenska kronor behandlas som tillgångar och skulder i den förvärvade verksamhetens valuta och omräknas till balansdagens valutakurs.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro, bonus med mera samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Vad avser pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten då premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner motsvaras av nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Aktuariella förändringar redovisas inom övrigt totalresultat. Inom Elanderskoncernen finns medarbetare som har ITP-planer försäkrade i Alecta, vilka klassificeras som förmånsbestämda planer som omfattar flera arbetsgivare. Detta innebär att koncernen ska redovisa sin proportionella del av de förmånsbestämda förpliktelserna samt de förvaltningstillgångar och kostnader som är förknippade med planen. Enligt uppgift från Alecta kan de ej lämna dessa uppgifter varför planen redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 34 i IAS 19.

Skatt

Periodens skattekostnad eller skatteintäkt består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt baseras på årets skattepliktiga resultat. Årets skattepliktiga resultat skiljer sig från årets redovisade resultat genom att det har justerats för ej skattepliktiga och ej avdragsgilla poster. Uppskjuten skatt är skatt som hänför sig till skattepliktiga eller avdragsgilla temporära skillnader vilka medför eller reducerar skatt i framtiden. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserat på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatte regler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskott och avdragsgilla temporära skillnader redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna och underskottsavdragen kan utnyttjas. Uppskjuten skatt redovisas som intäkt eller kostnad i resultaträkningen förutom i de fall den avser transaktioner vilka redovisas direkt mot övrigt totalresultat då även eventuell skatteeffekt redovisas direkt mot övrigt totalresultat. Uppskjutna skattefordringar och skattekulder kvittas då de hänför sig till inkomstskatt som debiteras av samma skattemyndighet och då koncernen har för avsikt att reglera skatten med ett nettobelopp.

Resultat per aktie

Resultat per aktie beräknas genom att årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden. Vid beräkning av resultat per aktie efter eventuell utspädning justeras det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden för samtliga potentiella utspädande stamaktier.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens värde skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Någon avskrivning på mark görs ej. Utgifter för reparation och underhåll redovisas som kostnader. För beräkning av avskrivningar tillämpas följande nyttjandeperioder:

• Byggnader	25-30 år
• Byggnadsinventarier	5-15 år
• Markanläggningar	20 år
• Tryckpressar, offset	7-10 år
• Tryckpressar, digitala	3-5 år
• Övrig mekanisk utrustning	7-10 år
• Datorutrustning/-system	3-5 år
• Fordon	5 år
• Övriga inventarier	5-10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder utvärderas vid varje balansdag. Eventuella realisationsvinster/-förluster vid försäljning av tillgångarna redovisas under Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader.

Immateriella tillgångar**Goodwill**

Goodwill utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och koncernens andel av verkliga värdet på ett förvärvat dotterföretags, intresseföretags eller gemensamt styrda företags identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser på förvärvsdagen. Om det vid förvärvet visar sig att verkligt värde på förvärvade tillgångar, skulder och eventalförpliktelser överstiger anskaffningsvärdet redovisas överskottet omedelbart som en intäkt i resultaträkningen. Goodwill har en obestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. Vid försäljning av en verksamhet redovisas andel av goodwill hänförlig till denna verksamhet i beräkningen av realisationsresultatet.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består av kundrelationer, varumärken, förmånliga avtal identifierade vid rörelseförvärv samt utgifter för inköp och utveckling av programvara. Internt upparbetade immateriella tillgångar redovisas endast som tillgång om en identifierbar tillgång har skapats, det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar och utgifterna för att utveckla tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Om det inte är möjligt att redovisa någon internt upparbetad immateriell tillgång redovisas utgifter för utveckling som en kostnad i den period de uppkommer. Övriga immateriella tillgångar som tillkommit via rörelseförvärv redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen och i efterföljande perioder redovisas övriga immateriella tillgångar

NOT 1

Redovisningsprinciper (forts.)

med en bestämbar nyttjandeperiod till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Varumärken med en obestämbar nyttjandeperiod redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. Nyttjandeperioden för övriga immateriella tillgångar, förutom varumärken med en obestämbar nyttjandeperiod, är normalt sett 5–10 år.

Nedskrivningar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av om det föreligger någon indikation på en värdeminskning avseende koncernens tillgångar. Eventuella nedskrivningsbehov avseende goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod provas dock minst på årlig basis. När detta görs beräknas tillgångens återvinningsvärde. Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar livslängd har allokerats till minsta kassagenererande enheter, vilket sammanfaller med koncernens rörelsesegment. Återvinningsvärdet utgörs av det högsta av nyttjandevärdet av tillgången i verksamheten och nettoförsäljningsvärdet. Nyttjandevärdet utgörs av nuvärdet av samtliga in- och utbetalningar som är hänförliga till tillgången under den period den förväntas nyttjas i verksamheten med tillägg av nuvärdet av nettoförsäljningsvärdet vid nyttjandeperiodens slut. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. En tidigare nedskrivning återförs när det har inträffat en förändring i de antaganden som låg till grund för att fastställa tillgångens återvinningsvärde när den skrevs ned och som innebär att nedskrivningen ej längre bedöms som erforderlig. Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar provas individuellt och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod återförs inte i en efterföljande period.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet beräknas efter den så kallade först-in-först-ut-principen (FIFU) eller vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet inräknas kostnader för material, direkta lönekostnader samt pålägg för omkostnader för att bringa varorna till dess plats och skick. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av beräknat försäljningsvärde efter avdrag för försäljningskostnader.

Finansiella instrument

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Elanders blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper då likvidationsredovisning tillämpas.

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Elanders om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar är i behov av nedskrivning. Finansiella instrument redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde beroende på den initiala kategoriseringen.

Beräkning av verkligt värde för finansiella instrument

Vid fastställande av verkligt värde för långfristiga derivat-instrument används officiella marknadsnoteringar på bokslutsdagen. Vid marknadsvärdering av övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder görs värdering genom allmänt vedertagna metoder såsom diskontering av framtida kassaflöden till noterad marknadsränta för respektive löptid.

Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde beräknas med hjälp av effektivräntemetoden, vilket innebär att eventuella över- eller underkurser samt direkt hänförliga kostnader eller intäkter periodiseras över kontraktets löptid med hjälp av den beräknade effektivräntan. Effektivräntan är den ränta som ger instrumentets anskaffningsvärde som resultat vid en nuvärdesberäkning av de framtida kassaflöden som är hänförliga till instrumentet.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen när det finns legal rätt att kvitta och när avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller att realisera tillgången och reglera skulden vid samma tidpunkt.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel hos finansinstitut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid understigande tre månader.

Kundfordringar

Kundfordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar och redovisas initialt till transaktionspriset. Kundfordringar är belopp hänförliga till kunder avseende tjänster som utförs i den löpande verksamheten eller sålda varor. Kundfordringar förfaller generellt till betalning inom 30–120 dagar och klassificeras som omsättningstillgångar. De förväntade kreditförlusterna i syftet att insamla avtalsenliga kassaflöden och värderas vid efterföljande redovisningstidpunkter till upplupet anskaffningsvärde. Koncernen tillämpar den förenklade metoden för beräkning av förväntade kreditförluster. Metoden innebär att förväntade förluster under fordrans hela löptid används som utgångspunkt. För att beräkna förväntade kreditförluster har kundfordringarna grupperats baserat på kreditriskkaraktäristika och antal dagars dröjsmål. De förväntade kreditförlustnivåerna baserar sig på kundernas betalningshistorik tillsammans med förlusthistoriken för samma period. Kundfordringar skrivs bort när det inte finns någon rimlig förväntan om återbetalning. Kreditförluster på kundfordringar redovisas som kreditförluster inom rörelseresultatet. Återvinningar av belopp som tidigare skrivits bort redovisas mot samma rad i resultaträkningen. Koncernen använder sig av factoring innebärande att vissa kundfordringar överläts till ett factoringföretag i utbyte mot kontanter. I och med överföringen till factoringföretaget övergår även kreditrisken och koncernen redovisar därför inte de överförda tillgångarna i balansräkningen.

NOT 1

Redovisningsprinciper (forts.)*Långfristiga fordringar, kortfristiga fordringar samt övriga fordringar*

Ovanstående fordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. I de fall fordringarnas löptid är kort har redovisning skett till nominellt belopp utan diskontering enligt metoden för upplupet anskaffningsvärde.

Derivatinstrument

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Vid kassaflödessäkring redovisas värdeförändringarna i särskilda kategorier inom övrigt totalresultat i avvaktan på att den säkrade posten redovisas i resultaträkningen. Eventuella vinster eller förluster på säkringsinstrumentet hänförligt till den effektiva delen av säkringen redovisas i det egna kapitalet under säkringsreserven. Eventuella vinster eller förluster hänförliga till ineffektiva delar av en säkring redovisas i resultaträkningen. Säkringar av nettoinvesteringar i utländska dotterföretag redovisas på motsvarande sätt som en kassaflödessäkring, men eventuella effekter redovisas i stället mot omräkningsreserven.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder kategoriseras som Övriga finansiella skulder vilket innebär redovisning till upplupet anskaffningsvärde. Leverantörsskulders korta förväntade löptid medför att de redovisas till nominellt belopp utan diskontering.

Övriga finansiella skulder

Skulder till kreditinstitut kategoriseras som Övriga finansiella skulder och värderas till upplupet anskaffningsvärde, varvid direkt hänförliga kostnader såsom uppläggningsavgifter periodiseras över lånets löptid med hjälp av effektivräntemetoden. Finansiella skulder klassificeras som kortfristiga om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalningen av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när företaget har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar för omstruktureringsutgifter redovisas när koncernen har en fastställd detaljerad omstruktureringsplan som har meddelats berörda parter och det finns en tydlig förväntan hos dessa att planen kommer att genomföras. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

Rapportering för segment

Koncernens tre affärsområden redovisas som rapporterbara segment då det är på detta sätt som koncernen styrs. Koncernchefen har identifierats som högste verkställande beslutsfattare och följer löpande segmentens utveckling utifrån omsättning och rörelseresultat, men ej tillgångar eller skulder fördelat på rapporterbara segment. Verksamheterna inom respektive rapporterbart segment har likartade ekonomiska egenskaper, liknar varandra med avseende på produkternas och tjänsternas karaktär, produktionsprocess och kundkategorier. Prissättning vid försäljning mellan segmenten sker på marknadsmässiga villkor.

Vid presentation av geografisk försäljning har kundens lokalisering varit avgörande för vilket geografiskt område som försäljningen allokerats till.

Alternativa nyckeltal

I årsredovisningen förekommer alternativa nyckeltal för uppföljning av koncernens verksamhet. Alternativa nyckeltal är nyckeltal som ej definierats enligt IFRS. För avstämning av de primära alternativa nyckeltalen samt definitioner, se sidorna 110-112.

Viktiga uppskattningar och bedömningar

Vid upprättandet av de finansiella rapporterna görs uppskattningar och antaganden om framtiden som påverkar de i bokslutet redovisade balans- och resultatposterna. Dessa bedömningar baseras på historiska erfarenheter och de olika antaganden som ledningen och styrelsen anser vara rimliga under rådande omständigheter. I de fall då det ej är möjligt att fastställa det redovisade värdet på tillgångar och skulder genom information från andra källor ligger sådana uppskattningar och antaganden till grund för värderingen. Om andra antaganden görs eller andra förutsättningar är för handen kan faktiskt utfall skilja sig från dessa bedömningar. Det är särskilt inom områdena nedskrivningsprövning av goodwill, värdering av underskottsavdrag, avsättningar och redovisning av bokmoms som skilda bedömningar kan få en betydande påverkan på Elanders resultat och ställning.

Goodwill samt varumärken

För goodwill samt varumärken med obestämbart nyttjandeperiod sker nedskrivningsprövning årligen samt om det finns någon indikation på att något nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningsprövningen görs på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör rörelsesegmentsnivå. Nedskrivningsprövningen innehåller ett antal antaganden som vid olika bedömningar kan få väsentlig påverkan på beräkningen av återvinningsvärde, såsom till exempel:

- rörelsemarginaler/-resultat
- diskonteringsränta
- tillväxt/inflation

I not 14 återfinns en redogörelse för gjorda väsentliga antaganden vid prövningen av nedskrivningsbehov samt en beskrivning av effekten av rimligt möjliga förändringar i de antaganden som ligger till grund för beräkningarna.

Värdering av underskottsavdrag

Redovisade uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag uppgår till 169 (168) Mkr per den 31 december 2018. Det redovisade värdet på dessa skattefordringar har prövats på bokslutsdagen och det har bedömts som sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Skattefordringarna avser i huvudsak svenska underskottsavdrag vilka kan utnyttjas under obegränsad tid. Koncernens svenska verksamhet, har historiskt sett varit lönsam och förväntas att ge betydande överskott i framtiden. Elanders anser därför att det finns faktorer som övertygande talar för att de underskottsavdrag som skattefordringarna är hänförliga till kommer att kunna utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

NOT 1

Redovisningsprinciper (forts.)

Nya standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som trätt i kraft under 2018

IFRS 9 "Financial Instruments" trädde i kraft 1 januari 2018. Standarden hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. IFRS 9 introducerar en ny nedskrivningsmodell som bygger på förväntade kreditförluster och som tar hänsyn till framåtriktad information. Användandet av den nya modellen har inte inneburit någon väsentlig effekt för koncernen och därmed har justering av jämförelsetal för 2017 ej bedömts nödvändig. Vidare har standardens nya regler kring säkringsredovisning inte haft någon väsentlig effekt för koncernen.

IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" trädde i kraft 1 januari 2018. Standarden har inte medfört någon väsentlig påverkan på koncernens nettoomsättning eller kostnad sålda varor och tjänster. I enlighet med IFRS 15 redovisas intäkter när kunden erhåller kontroll över den försålda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhålla nyttan från varan eller tjänsten. Vid pågående tjänsteuppdrag redovisas koncernens intäkter i normalfallet vid slutleverans,

alternativt i takt med avtalsenliga delleveranser. Den utökade upplysningskyldigheten enligt IFRS 15 har beaktats och upplysningar hänförliga till uppdelning av intäkter återfinns på sidorna 70–71. Övergången till IFRS 15 har skett enligt "Modified retrospective approach".

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder där ändringen inte ännu har trätt i kraft

International Accounting Standards Boards (IASB) har givit ut nya och ändrade redovisningsstandarder som ännu inte trätt i kraft. Den mest väsentliga för Elanders är IFRS 16 "Leases", som kommer att tillämpas från och med den 1 januari 2019. Denna kommer främst att påverka redovisningen av koncernens operationella leasingavtal där betydande åtaganden finns i form av hyresavtal för lokaler samt leasing av produktionsutrustning. Båda dessa typer av avtal har oftast en avtalsperiod om 3–10 år. Övergången till IFRS 16 kommer att ske enligt "Modified retrospective approach". Standarden kommer att påverka koncernens balansräkning väsentligt och de beräknade effekterna på de ingående balanserna 1 januari 2019 presenteras nedan.

Belopp i Mkr	Utgående balans 31 december 2018	Preliminär effekt IFRS 16	Ingående balans 1 januari 2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	4 274	1 938	6 212
Omsättningstillgångar	3 463	-	3 463
Summa tillgångar	7 737	1 938	9 675
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	2 707	-	2 707
Skulder			
Ej räntebärande långfristiga skulder	199	-	199
Räntebärande långfristiga skulder	2 442	1 354	3 796
Summa långfristiga skulder	2 642	1 354	3 996
Ej räntebärande kortfristiga skulder	1 569	-	1 569
Räntebärande kortfristiga skulder	819	584	1 403
Summa kortfristiga skulder	2 388	584	2 972
Summa eget kapital och skulder	7 737	1 938	9 675

Baserat på den information och de leasingavtal som koncernen hade vid ingången av år 2019 och med användande av valutakurserna per 31 december 2018 skulle implementeringen av IFRS 16 preliminärt få följande effekter på koncernens resultaträkning på helårsbasis. Nya avtal, omförhandling av befintliga avtal samt förändrade valutakurser är exempel på faktorer som kan påverka de uppskattade effekterna av införandet IFRS 16.

Belopp i Mkr	Uppskattad effekt (cirka)
EBITDA	+650
EBITA	+30
Finansiella poster, netto	-50
Nettoresultat	-15

Inledningsvis får övergången till IFRS 16 en negativ effekt på nettoresultatet samt resultatet per aktie, då nyttjanderätten skrivs av linjärt samtidigt som räntedelen av leasingbetalningarna minskar över tid.

NOT 2 Segmentsredovisning

Koncernens tre affärsområden redovisas som rapporterbara segment då det är på detta sätt som koncernen styrs och koncernchefen har identifierats som högste verkställande beslutsfattare. Verksamheterna inom respektive rapporterbart

segment har likartade ekonomiska egenskaper, liknar varandra med avseende på produkternas och tjänsternas karaktär, produktionsprocess och kundkategorier. Prissättning vid försäljning mellan segmenten sker på marknadsmässiga villkor.

RAPPORTERING PER SEGMENT

Belopp i Mkr	Supply Chain Solutions		Print & Packaging Solutions		e-Commerce Solutions	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nettoomsättning	8 124,1	7 006,7	2 504,4	2 219,8	204,5	208,5
Rörelsens kostnader	-7 776,4	-6 753,4	-2 377,3	-2 127,4	-199,9	-213,7
Rörelseresultat	347,6	253,3	127,1	92,4	4,6	-5,2
Finansnetto	-	-	-	-	-	-
Resultat före skatt	347,6	253,3	127,1	92,4	4,6	-5,2
Investeringar	125,7	172,7	49,9	113,0	0,4	0,5
Avskrivningar	-191,7	-175,1	-69,2	-72,4	-5,3	-7,5
Goodwill	1 178,2	1 125,8	1 094,1	1 051,8	166,3	159,2
Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod	393,3	377,0	-	-	-	-

Belopp i Mkr	Koncerngemensamma funktioner		Elimineringar		Koncernen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nettoomsättning	46,4	34,8	-137,6	-127,8	10 741,7	9 342,0
Rörelsens kostnader	-66,9	-67,1	137,6	127,8	-10 282,9	-9 033,8
Rörelseresultat	-20,5	-32,3	-	-	458,8	308,2
Finansnetto	-92,5	-77,8	-	-	-92,5	-77,8
Resultat före skatt	-113,1	-110,1	-	-	366,3	230,4
Investeringar	1,1	0,1	-	-	177,1	286,4
Avskrivningar	-0,2	-0,1	-	-	-266,4	-255,1
Goodwill	-	-	-	-	2 438,6	2 336,8
Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod	-	-	-	-	393,3	377,0

Försäljning hänförlig till affärsområdena Supply Chain Solutions samt Print & Packaging avser tjänster medan försäljning hänförlig till affärsområdet e-Commerce Solutions avser produkter.

Finansiella intäkter och kostnader fördelas inte på de respektive affärsområdena då koncernens finansiering styrs av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion.

I Investeringar 2017 ingår verksamhetsförvärv om 45 Mkr inom Supply Chain Solutions samt 22 Mkr inom Print & Packaging Solutions.

NOT 2

Segmentsredovisning (forts.)

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i Mkr	2018	2017
Tyskland	849,2	886,9
Sverige	173,9	178,3
Polen	76,3	74,1
USA	74,9	70,5
Tjeckien	63,3	63,4
Storbritannien	55,4	59,6
Ungern	36,2	42,2
Kina	31,1	47,9
Indien	30,6	30,0
Singapore	23,8	30,3
Övriga länder	10,8	12,2
Summa	1 425,5	1 495,4

Anläggningstillgångarna ovan inkluderar övriga immateriella tillgångar, materiella anläggningstillgångar samt uppskjutna skattefordringar. Goodwill samt varumärken med obestämbar nyttjandeperiod om 2 832 (2 714) Mkr har ej fördelats geografiskt då dessa är fördelade per segment.

FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i Mkr	2018	2017
Tyskland	4 835,3	3 789,9
Singapore	1 613,9	1 324,2
USA	979,9	677,5
Kina	736,4	724,6
Sverige	439,2	474,4
Storbritannien	427,2	381,5
Ungern	309,3	283,4
Schweiz	226,9	586,0
Polen	156,0	211,9
Nederländerna	136,5	108,6
Övriga länder	881,1	780,0
Summa	10 741,7	9 342,0

Information avseende koncernens största kunder

Under 2018 uppgick försäljningen till koncernens största kund till 16 (15) procent av den totala omsättningen. Försäljningen till denna kund sker till flera av dess divisioner, på tre världsdelar och baseras på ett flertal fristående avtal. Ytterligare två kunder stod för 10 procent eller mer av koncernens omsättning. De tre största kunderna är huvudsakligen hänförliga till segmentet Supply Chain Solutions. Koncernens tio största kunder utgjorde tillsammans 56 (56) procent av den totala omsättningen.

NOT 3

Uppdelning av intäkter

Uppdelning av intäkter har gjorts på kategorierna geografisk marknad, huvudsakliga intäktsströmmar samt kundsegment då det är utifrån dessa kategorier koncernen presenterar och analyserar intäkter i andra sammanhang. Intäkterna för varje kategori presenteras per rapporterbart segment. Koncernens kundkontrakt är enkla att identifiera och varor och tjänster inom ett kontrakt är till stor del sammanhängande, beroende av varandra och därmed del av ett integrerat erbjudande.

Huvudsakliga intäktsströmmar presenteras utifrån de interna begrepp som används inom koncernen. Sourcing & Procurement services avser inköp och upphandling av produkter för kunders räkning samt hantering av flöden kopplat till dessa produkter. Freight and transportation services avser intäkter från frakter och transporter med egna lastbilar samt rena fraktförmedlingstjänster. Inom Other contract logistics services rapporteras övriga supply chain-tjänster såsom fulfillment, kittning, lagerhållning, montering och eftermarknadstjänster. Other work/services avser rena trycktjänster samt övriga tjänster som ej faller inom de första tre kategorierna.

NOT 3 Uppdelning av intäkter (forts.)

UPPDELNING AV INTÄKTER 2018

Belopp i Mkr	Supply Chain Solutions	Print & Packaging Solutions	e-Commerce Solutions	Summa
Total nettoomsättning	8 124,1	2 504,4	204,5	10 833,0
Avgår: koncernintern omsättning	-14,7	-76,6	0,0	-91,3
Nettoomsättning	8 109,4	2 427,9	204,5	10 741,7

Belopp i Mkr	Supply Chain Solutions	Print & Packaging Solutions	e-Commerce Solutions	Koncernen
Kundsegment				
Automotive	1 972,1	506,5	-	2 478,6
Electronics	3 450,7	69,5	-	3 520,2
Fashion & Lifestyle	1 161,2	424,8	-	1 585,9
Health Care & Life Science	191,3	203,3	-	394,5
Industrial	914,1	698,0	-	1 612,2
Övriga	420,0	525,8	204,5	1 150,3
Nettoomsättning	8 109,4	2 427,9	204,5	10 741,7
Huvudsakliga intäktströmmar				
Sourcing and procurement services	2 391,1	19,8	-	2 410,9
Freight and transportation services	2 670,2	293,9	-	2 964,1
Other contract logistics services	2 734,6	376,5	-	3 111,1
Other work/services	313,4	1 737,7	204,5	2 255,6
Nettoomsättning	8 109,4	2 427,9	204,5	10 741,7
Geografiska marknader				
Europa				
Tyskland	4 113,1	576,9	145,3	4 835,3
Sverige	71,5	366,9	0,8	439,2
Storbritannien	96,1	327,6	3,5	427,2
Ungern	277,9	31,4	0,0	309,3
Schweiz	158,4	59,9	8,6	226,9
Polen	25,4	130,6	0,0	156,0
Nederländerna	114,2	20,6	1,7	136,5
Övriga länder	214,4	168,3	43,4	426,2
Europa totalt	5 071,0	1 682,3	203,3	6 956,6
Asien				
Singapore	1 613,4	0,5	-	1 613,9
Kina	686,2	50,2	-	736,4
India	128,7	0,7	-	129,5
Övriga länder	185,3	8,4	-	193,7
Asien totalt	2 613,6	59,9	-	2 673,5
Nord- och Sydamerika				
USA	333,9	646,0	0,0	979,9
Övriga länder	39,9	2,3	-	42,2
Nord- och Sydamerika totalt	373,8	648,3	0,0	1 022,1
Övriga	50,9	37,4	1,2	89,5
Nettoomsättning	8 109,4	2 427,9	204,5	10 741,7

NOT 4

Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Belopp i Mkr	2018	2017
Valutakursvinster	20,9	14,0
Vinster vid försäljning av koncernbolag	6,9	-
Vinster vid försäljning av anläggningstillgångar	6,9	17,5
Försäkringsersättningar	7,1	7,1
Intäkter från kupongförsäljning	4,3	4,1
Övrigt	65,3	36,0
Summa	111,4	78,7

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2018	2017
Valutakursförluster	-20,5	-25,2
Förluster vid försäljning av koncernbolag	-4,9	-
Förluster vid försäljning av anläggningstillgångar	-2,1	-1,3
Övrigt	-2,9	-11,1
Summa	-30,4	-37,6

I posten Övrigt ingår bland annat intäkter hänförliga till återbetald bokmoms samt försäljning av spillpapper och använda tryckplåtar.

NOT 5

Personal

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Moderbolag						
Sverige	5	4	5	7	10	11
Dotterföretag						
Tyskland	986	910	2 803	2 435	3 789	3 345
Kina	589	566	268	242	857	808
Singapore	221	229	254	276	476	505
Tjeckien	136	134	193	178	329	312
Polen	60	58	276	241	336	299
Ungern	116	117	184	165	300	282
USA	134	113	136	139	270	252
Sverige	48	72	121	159	169	231
Storbritannien	55	60	163	166	217	226
Indien	29	28	189	177	218	205
Nederländerna	4	3	42	50	46	53
Brasilien	24	20	25	22	49	42
Österrike	11	11	31	26	42	37
Italien	11	14	9	7	20	21
Mexiko	12	11	7	8	19	19
Taiwan	2	4	3	1	5	5
Ryssland	-	1	2	2	2	3
Frankrike	-	-	1	1	1	1
Japan	-	-	-	1	-	1
Koncernen totalt	2 441	2 355	4 711	4 303	7 153	6 658

NOT 5 Personal (forts.)

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Belopp i Mkr	Styrelse och vd					
	Grundlön inkl. förmåner		Rörlig ersättning		Övriga anställda	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Moderbolag	12,7	12,2	3,5	0,0	11,5	10,0
Dotterföretag	33,9	43,9	12,2	13,2	2 146,5	1 922,7
Koncernen totalt	46,6	56,1	15,6	13,2	2 158,0	1 932,7

Belopp i Mkr	Löner och ersättningar		Sociala avgifter		Pensionskostnader	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	Moderbolag	27,7	22,2	10,5	8,5	6,5
Dotterföretag	2 192,6	1 979,8	393,2	345,1	35,2	31,5
Koncernen totalt	2 220,3	2 002,0	403,7	353,6	41,7	37,0

FÖRDELNING MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LEDANDE BEFATTNINGAR

	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	Styrelse	4	4	6	6	10
Koncernledning	-	-	7	8	7	8
Mellanchefer	143	99	343	343	486	442

I styrelsen ingår även en arbetstagarrepresentant.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2018

Belopp i kkr	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- premier	Totalt
Styrelsens ordförande	762	-	-	-	762
Styrelseledamöter (8 personer)	3 290	-	-	-	3 290
Verkställande direktören	8 568	3 488	97	2 989	15 142
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	29 117	13 652	1 394	1 557	45 720
Summa ersättningar till styrelse, vd och ledande befattningshavare	41 737	17 140	1 491	4 546	64 914

I Andra ledande befattningshavare ingår endast ersättning för 9 månader avseende en av personerna i koncernledningen då bolaget har varit anställd i avyttrats. För fördelning av styrelsearvode per ledamot se sid 46.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2017

Belopp i kkr	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- premier	Totalt
Styrelsens ordförande	740	-	-	-	740
Styrelseledamöter (8 personer)	3 190	-	-	-	3 190
Verkställande direktören	8 153	-	90	2 847	11 090
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	32 029	8 916	1 809	1 593	44 346
Summa ersättningar till styrelse, vd och ledande befattningshavare	44 112	8 916	1 899	4 440	59 366

I grundlönen och den rörliga ersättningen för Andra ledande befattningshavare ingår uppsägningslön om cirka 5 Mkr för en person i koncernledningen.

Personal (forts.)

Grundlön/styrelsearvode

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode och ersättning för utskottsarbete inom ramen för den sammanlagda ersättning till styrelsen som bolagsstämman beslutat. Styrelseledamöter och suppleanter som är anställda i koncernen har inte erhållit ersättningar eller förmåner utöver dem som är förenade med anställningen. Styrelsens ordförande har ej erhållit någon ersättning utöver styrelsearvode och ersättning för utskottsarbete. Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgjorde koncernledningen under 2018.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. För verkställande direktören och ekonomidirektören är den rörliga ersättningen maximerad till 60 respektive 50 procent av årslönen. För andra ledande befattningshavare är den rörliga ersättningen maximerad till 40 procent av årslönen. Den rörliga ersättningen baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål.

Pensionsförmåner och förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen. Rörlig ersättning avser för verksamhetsåret 2018 kostnadsförd ersättning, vilken normalt sett utbetalas under 2019.

För verkställande direktören baserades bonus på mål uppsatta av styrelsen. För andra ledande befattningshavare baserades den rörliga ersättningen på mål uppsatta av koncernchefen i samråd med ersättningsutskottet. Några rörliga eller andra ersättningar med utspädningseffekt förekommer ej.

Övriga förmåner

Övriga förmåner avser bostadsförmån, tjänstebil med mera.

Pension

Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. En tidigare anställd person som var medlem i koncernledningen hade både avgiftsbestämd och förmånsbestämd pensionsplan. Nuvärdet av den förmånsbestämda pensionsplanen uppgick per 31 december 2018 till 2,2 (2,2) Mkr. Samtliga pensioner är oantastbara, det vill säga ej villkorade av framtida anställning.

Den nuvarande verkställande direktören har enbart avgiftsbestämd pensionsplan och denna skall motsvara 35 procent av pensionsgrundande lön. Med pensionsgrundande lön avses grundlönen. Pensionsåldern är 65 år.

För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Pensionsavsättningar motsvarar högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande.

Finansiella instrument

Ersättningar och förmåner i form av finansiella instrument har ej utgått eller förekommit.

Övrig ersättning

Några övriga ersättningar har ej utgått eller förekommit.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare är normalt sett 12 månader. Oavsett vilken part som står för uppsägningen utgår i normalfallet inget avgångsvederlag. Under uppsägningstiden utgår normal lön.

Frångående av riktlinjerna

Styrelsen har rätt att frånga ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar detta. Styrelsen har under året frångått riktlinjerna för en av de ledande befattningshavarna och det gällde den rörliga ersättningen som var maximerad till 40 procent av grundlönen.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättningsutskottet har under året givit styrelsen rekommendationer gällande principer för ersättning till ledande befattningshavare. Rekommendationerna har innefattat proportionerna mellan fast och rörlig ersättning samt storleken på eventuella löneökningar. Ersättningsutskottet har vidare föreslagit kriterier för bedömning av rörlig ersättning samt pensionsvillkor och avgångsvederlag. Styrelsen har diskuterat ersättningsutskottets förslag och fattat beslut med ledning av utskottets rekommendationer.

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2018 har beslutats av styrelsen utifrån ersättningsutskottets rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med ersättningsutskottets ordförande.

Ersättningsutskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Pam Fredman, Erik Gabrielson, Linus Karlsson och Johan Stern. Utskottet sammanträder vid behov, dock minst en gång per år för att utarbeta förslag till ersättning för verkställande direktören samt till- eller avstyrka dennes förslag till ersättningar och villkor för de ledande befattningshavare som rapporterar direkt till honom. Vidare upprättar utskottet principer för lönesättning och anställningsvillkor för koncernens ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet framlägger förslag till ersättningar, villkor och principer för styrelsen som sedan beslutar i dessa frågor. Utskottet har under 2018 sammanträtt vid ett tillfälle. Utskottets arbete har utförts med stöd av extern expertis i frågor rörande ersättningsnivåer och ersättningsstrukturer.

NOT 6 Revisionsarvoden

Belopp i Mkr	2018	2017
PwC		
Revisionsuppdraget	5,4	5,7
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,0	0,0
Skatterådgivning	0,1	0,1
Övriga tjänster	-	0,3
Övriga		
Revisionsuppdraget	0,7	1,5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,2	0,0
Skatterådgivning	1,0	3,1
Övriga tjänster	1,3	0,0
Summa	8,6	10,8

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget. Det totala arvodet till PwC och dess nätverk är 5,5 (6,1) Mkr. Under räkenskapsåret 2018 har 1,9 (1,4) Mkr betalats i ersättningen till revisionsföretaget PricewaterhouseCoopers AB för revisionsuppdraget och 0,1 (0,3) Mkr avseende övriga tjänster.

NOT 7 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Belopp i Mkr	2018	2017
Personalkostnader	2 769,3	2 450,6
Handelsvaror och övrigt produktionsmaterial	2 303,1	1 960,5
Transportkostnader	2 013,3	1 743,5
Övriga produktionskostnader	1 790,5	1 495,2
Papperskostnader	432,5	431,5
Kostnader för legoarbete	459,4	362,0
Av- och nedskrivningar	266,0	255,1
Kostnader för försäljning och marknadsföring	41,2	116,8
Övriga kostnader	288,6	259,6
Summa	10 363,9	9 074,9

Tabellen visar totala kostnader för sålda varor och tjänster, försäljningskostnader och administrationskostnader fördelade på kostnadsslag.

NOT 8 Operationell leasing

Belopp i Mkr	Årskostnad		Framtida leasingavgifter och hyreskostnader		
	2018	2017	2019	2020-2023	2024-
Datorutrustning	20,7	10,8	9,3	20,4	-
Maskiner och inventarier	162,1	138,9	147,3	258,6	0,2
Hyresavtal, lokaler	577,6	372,1	554,2	1 013,2	42,8
Summa	760,4	521,8	710,8	1 292,2	43,0

Avtalad leasingperiod är normalt 3-10 år.

NOT 9 Finansiella intäkter och kostnader**FINANSIELLA INTÄKTER**

Belopp i Mkr	2018	2017
Ränteintäkter	2,0	1,2
Kursvinster	50,7	10,5
Övrigt	0,1	1,5
Summa	52,9	13,2

FINANSIELLA KOSTNADER

Belopp i Mkr	2018	2017
Räntekostnader	-86,6	-76,0
Kursförluster	-52,2	-6,3
Övrigt	-6,7	-8,6
Summa	-145,4	-90,9

NOT 10 Skatter

REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2018	2017
Aktuell skatt på årets resultat	-112,6	-83,7
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-11,4	-22,9
Korrigerings av tidigare års aktuella skattekostnad	4,9	0,1
Uppskjuten skatt	11,4	41,1
Redovisad skatt	-107,7	-65,4

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2018	2017
Resultat före skatt	366,3	230,4
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 22 %	-80,6	-50,7
Skatteeffekt av:		
Andra skattesatser för utländska bolag	-6,3	12,2
Effekt av förändrade skattesatser	-11,5	-3,0
Ej avdragsgilla kostnader	-7,1	-9,6
Förändring av ej bokförda uppskjutna skattefordringar	8,9	9,5
Förändring av ej värderade underskottsavdrag	-6,0	-2,5
Korrigerings av tidigare års skattekostnad	1,5	-0,7
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-11,4	-22,9
Övrigt	4,7	2,4
Redovisad skatt	-107,7	-65,4

UPPSKJUTNA SKATTER PER SLAG, NETTO

Belopp i Mkr	2018	2017
Underskottsavdrag	175,8	180,9
Anläggningstillgångar	-157,4	-160,2
Övriga poster	48,3	38,7
	66,7	59,4
Avgår:		
Ej värderade underskottsavdrag	-7,1	-13,1
Utgående värde, netto	59,6	46,3

Ej bokförda uppskjutna skattefordringar avser ej värderade underskottsavdrag. För upplysningar avseende värdering av underskottsavdrag se not 1, avsnittet Viktiga uppskattningar och bedömningar, sid 67.

FÖRDELNING AV UPPSKJUTNA SKATTER I BALANSRÄKNINGEN

Belopp i Mkr	2018	2017
Uppskjutna skattefordringar	249,9	245,0
Uppskjutna skatteskulder	-190,3	-198,7
Utgående värde, netto	59,6	46,3

FÖRÄNDRING AV UPPSKJUTEN SKATT

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående värde, netto	46,3	24,1
Förvärv av dotterföretag	-	-5,7
Redovisad uppskjuten skatt på årets resultat	11,4	41,1
Skatteposter som redovisas direkt mot övrigt totalresultat	8,5	-10,0
Omräkningsdifferens	-6,6	-3,2
Utgående värde, netto	59,6	46,3

Skatteposter som redovisas direkt mot övrigt totalresultat avser koncernens säkringsreserv samt säkring av nettoinvestering i utlandet.

FÖRFALLOSTRUKTUR – UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR AVSEENDE UNDERSKOTTSAVDRAG

Belopp i Mkr	2018	2017
Förfaller inom ett år	0,8	1,4
Förfaller inom 2-5 år	7,0	4,7
Inget förfalldatum	161,0	161,7
Utgående värde	168,7	167,8

NOT 11 Resultat per aktie

	2018	2017
Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, Mkr	253,9	164,5
Genomsnittligt antal utestående aktier, tusental	35 358	35 358
Resultat per aktie, kr	7,18	4,65

Resultat per aktie beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med genomsnittligt antal utestående aktier under perioden. Någon utspädningseffekt förekommer ej.

NOT 12 Operativt kassaflöde

Belopp i Mkr	2018	2017
Kassaflöde från den löpande verksamheten	455,5	-64,0
Finansiella poster	92,5	77,8
Betald skatt	127,5	133,6
Förvärv och avyttring av verksamheter	24,0	-67,0
Övriga poster inkluderade i kassaflöde från investeringsverksamheten	-161,5	-195,0
Operativt kassaflöde	538,0	-114,6

Med operativt kassaflöde menas kassaflödet från den löpande verksamheten, exklusive finansiella poster och betalda skatter, samt kassaflöde från investeringsverksamheten.

NOT 13 Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalyser**JUSTERING FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET**

Belopp i Mkr	2018	2017
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	266,0	255,1
Orealiserade kursvinster och kursförluster	-26,2	-19,3
Resultat vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	-7,8	-6,6
Kassaflödespåverkande förändring i avsättningar	-3,0	28,4
Övriga förändringar	-15,8	-
Summa	213,2	257,7

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i Mkr	2018	2017
Betald ränta	-86,4	-75,7
Erhållen ränta	2,0	1,2
Summa	-84,4	-74,5

Likvida medel

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig.
- de lätt kan omsättas.
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning

Posten Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning består till största delen av förändringar avseende utnyttjande av revolverande krediter.

NOT 14 Immateriella tillgångar

Belopp i Mkr	Goodwill		Varumärken ¹⁾	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	2 337,5	2 273,2	377,0	366,2
Inköp	-	-	-	-
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	43,6	-	-
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	101,8	20,7	16,3	10,8
Utgående anskaffningsvärden	2 439,3	2 337,5	393,3	377,0
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-0,7	-0,7	-	-
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-	-	-	-
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	-	-	-	-
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-0,7	-0,7	-	-
Utgående restvärde	2 438,6	2 336,8	393,3	377,0

Belopp i Mkr	Övriga immateriella tillgångar ²⁾		Totalt	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	724,5	672,6	3 439,0	3 311,9
Inköp	16,1	18,1	16,1	18,1
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-2,1	25,9	-2,1	69,5
Försäljningar/utrangeringar	-17,1	-1,1	-17,1	-1,1
Omklassificering	7,2	-1,2	7,2	-1,2
Omräkningsdifferens	41,0	10,2	159,1	41,8
Utgående anskaffningsvärden	769,6	724,5	3 602,2	3 439,0
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-302,5	-229,7	-303,1	-230,4
Förvärvade och avyttrade verksamheter	1,9	-0,1	1,9	-0,1
Årets avskrivningar	-75,3	-74,6	-75,3	-74,6
Försäljningar/utrangeringar	13,8	1,2	13,8	1,2
Omklassificering	-0,4	0,9	-0,4	0,9
Omräkningsdifferens	-20,9	-0,1	-20,9	-0,1
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-383,4	-302,5	-384,0	-303,1
Utgående restvärde	386,3	422,1	3 218,2	3 135,9

¹⁾ Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod.

²⁾ Kundrelationer, varumärken med bestämbar nyttjandeperiod, programvara och hyresrätter.

FÖRDELNING AV AVSKRIVNINGAR PER FUNKTION I RESULTATRÄKNINGEN

Belopp i Mkr	2018	2017
Kostnad för sålda varor och tjänster	-47,5	-44,1
Försäljningskostnader	-21,3	-24,6
Administrationskostnader	-6,5	-5,8
Summa	-75,3	-74,6

NOT 14

Immateriella tillgångar (forts.)

Prövning av nedskrivningsbehov

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken med obestämbar nyttjandeperiod sker årligen samt när indikatorer finns på att nedskrivningsbehov kan föreligga. Prövningen görs vanligen på den kassagenererande enhet som tillgången tillhör, men kan även göras för en enskild tillgång.

Återvinningsvärdet för varje kassagenererande enhet fastställs baserat på beräkningen av nyttjandevärde. Vad gäller nedskrivningstest har detta gjorts på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör segmentsnivå.

Nyttjandevärdet för koncernens kassagenererande enheter har beräknats baserat på diskonterade eviga kassaflöden. Kassaflöden för de första tre åren baseras på budget och strategiska planer. Väsentliga variabler i testerna är exempelvis

tillväxttakt, rörelsemarginal samt investeringsnivå. För perioden därefter har antagits en inflation om 2,0 (2,0) procent samt en tillväxttakt om 2,0 (2,0) procent för affärsområdet Supply Chain Solutions och 1,0 (2,0) procent för e-Commerce Solutions, vilket understiger bolagets förväntningar. För affärsområdet Print & Packaging Solutions har kassaflöden antagits ha en nolltillväxttakt efter den inledande treårsperioden. För nedskrivningsprövningen har diskonteringsränta efter skatt beräknats utifrån vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) och uppgick under året till 8,9 (8,9) procent.

Med de antaganden som redovisas ovan överstiger nyttjandevärdet redovisat värde för samtliga kassagenererande enheter.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR MED OBESTÄMBAR NYTTJANDEPERIOD FÖRDELAT PER KASSAGENERERANDE ENHET

Belopp i Mkr	2018	2017
Supply Chain Solutions	1 571,5	1 502,8
Print & Packaging Solutions	1 094,1	1 051,8
e-Commerce Solutions	166,2	159,2
Summa	2 831,8	2 713,8

Känslighetsanalys

Ett antal känslighetsanalyser har gjorts för att utvärdera om rimliga ogynnsamma förändringar skulle kunna leda till nedskrivning.

Om den genomsnittliga tillväxttakten eller rörelsemarginalen minskas med en procentenhet eller diskonteringsräntan ökas med en procentenhet visar detta på ett eventuellt nedskrivningsbehov för affärsområdet Print & Packaging Solutions. En ökning av diskonteringsräntan med en procentenhet indikerar ett nedskrivningsbehov om 142 Mkr. Om rörelsemarginalen minskas med en procentenhet visar detta också på ett ned-

skrivningsbehov om 168 Mkr. Om dessa båda faktorer kombinerar visar det på ett totalt nedskrivningsbehov om 354 Mkr.

För affärsområdet e-Commerce Solutions indikerar en ökning av diskonteringsräntan med en procentenhet på ett nedskrivningsbehov om 2 Mkr. Om rörelsemarginalen minskas med en procentenhet visar detta också på ett nedskrivningsbehov om 24 Mkr. Om dessa båda faktorer kombineras visar det på ett totalt nedskrivningsbehov om 38 Mkr.

För affärsområdet Supply Chain Solutions finns det en god marginal mellan nyttjandevärde och bokfört värde.

NOT 15

Materiella anläggningstillgångar

Belopp i Mkr	Byggnader och mark ¹⁾		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	329,0	313,5	1 007,8	1 013,6	1 038,7	982,7
Inköp	3,4	11,9	34,1	78,6	53,6	104,2
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	-	-96,6	11,1	-7,7	1,9
Försäljningar/utrangeringar	-0,5	-0,2	-62,7	-125,3	-85,4	-67,4
Omklassificering	2,9	-2,7	-0,8	40,2	-16,9	6,3
Omräkningsdifferens	14,2	6,5	42,9	-10,5	43,5	11,1
Utgående anskaffningsvärde	349,0	329,0	924,8	1 007,8	1 025,8	1 038,7
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-159,5	-144,3	-777,4	-834,7	-621,4	-572,9
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	-	81,0	-7,8	6,5	-1,1
Årets avskrivningar	-14,8	-12,0	-60,7	-61,7	-115,2	-106,9
Försäljningar/utrangeringar	0,2	-0,2	61,0	114,4	69,0	63,8
Omklassificering	0,0	0,0	27,3	-0,1	10,8	-0,8
Omräkningsdifferens	-7,8	-3,1	-32,8	12,5	-27,8	-3,4
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-182,0	-159,5	-701,6	-777,4	-678,2	-621,4
Utgående restvärde	167,0	169,5	223,1	230,4	347,6	417,3

Belopp i Mkr	Pågående nyanläggningar ²⁾		Totalt	
	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	11,2	47,8	2 386,6	2 357,7
Inköp	70,0	6,7	161,0	201,4
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	-	-104,3	13,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	-1,9	-148,6	-194,8
Omklassificering	-30,2	-42,5	-45,0	1,2
Omräkningsdifferens	0,5	1,1	101,2	8,3
Utgående anskaffningsvärde	51,4	11,2	2 351,0	2 386,6
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-	-	-1 558,3	-1 551,9
Förvärvade och avyttrade verksamheter	-	-	87,5	-8,9
Årets avskrivningar	-	-	-190,7	-180,6
Försäljningar/utrangeringar	-	-	130,1	178,0
Omklassificering	-	-	38,1	-0,9
Omräkningsdifferens	-	-	-68,4	5,9
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-	-	-1 561,8	-1 558,3
Utgående restvärde	51,4	11,2	789,2	828,3

¹⁾ I byggnader och mark ingår mark till ett bokfört värde av 17,5 (16,3) Mkr.

²⁾ I pågående nyanläggningar ingår förskott avseende materiella anläggningstillgångar om 50,2 (10,5) Mkr.

Några väsentliga investeringsåtaganden fanns ej per 31 december 2018 respektive 2017.

NOT 15

Materiella anläggningstillgångar (forts.)

AVSKRIVNINGAR FÖRDELADE PER FUNKTION

Belopp i Mkr	2018	2017
Kostnad för sålda varor och tjänster	-162,1	-154,7
Försäljningskostnader	-1,8	-1,1
Administrationskostnader	-26,8	-24,8
Summa	-190,7	-180,6

Finansiella leasingavtal

Bokfört värde på materiella anläggningstillgångar som innehas med finansiella leasingkontrakt uppgår till 141,7 (189,7) Mkr, varav 138,6 (186,2) Mkr redovisas inom Inventarier, verktyg och installationer samt 3,1 (3,5) Mkr inom Maskiner och andra

tekniska anläggningar. De finansiella leasingavtalen avser huvudsakligen delar av lastbilsflottan samt installationer i annans byggnad.

FRAMTIDA MINIMILEASEAVGIFTER AVSEENDE FINANSIELL LEASING

Belopp i Mkr	2018	2017
Inom ett år	67,8	45,9
Mellan 1 och 5 år	82,7	139,8
Senare än 5 år	-	15,0
Summa	150,5	200,7
Framtida räntekostnader avseende finansiell leasing	-8,8	-11,0
Nuvärde finansiella leasingsskulder	141,7	189,7

NOT 16

Andelar i intresseföretag

Den 31 december 2018 avyttrades 51 % av aktierna i det tidigare dotterföretaget LOGworks. Bolagets omsättning och resultat har konsoliderats i sin helhet 2018. Värdering av innehavet har skett utifrån den marknadsvärdering som gjordes i samband med avyttringen.

Andelar i intresseföretag	Procentuellt innehav	Redovisat värde, Mkr
LOGworks GmbH	49	6,0

Tabellen nedan visar summerad balansräkning för koncernens intresseföretag.

Belopp i Mkr	2018
Anläggningstillgångar	0,3
Omsättningstillgångar	21,6
Summa tillgångar	21,8
Eget kapital	0,5
Kortfristiga skulder	21,3
Summa eget kapital och skulder	21,8

NOT 17

Varulager

Belopp i Mkr	2018	2017
Råvaror och förnödenheter	258,8	176,3
Produkter i arbete	27,3	39,0
Färdiga produkter	181,6	174,4
Summa	467,6	389,7

Under året kostnadsförda utgifter avseende inkurans uppgår till 8,6 (8,1) Mkr och vid årsskiftet uppgick inkuransreserven till 10,8 (13,5) Mkr.

NOT 18

Förutbetalda kostnader
och upplupna intäkter

Belopp i Mkr	2018	2017
Förskottsbetalda hyror avseende maskiner	3,8	5,8
Förskottsbetalda lokalyror	2,8	6,8
Övriga förutbetalda kostnader	35,6	38,4
Utförda, ej fakturerade, tjänster	221,2	223,9
Övriga upplupna intäkter	47,4	71,9
Summa	310,8	346,8

Utförda, ej fakturerade, tjänster redovisades tidigare inom kundfordringar. För jämförbarhet har föregående år justerats.

NOT 19

Likvida medel

Belopp i Mkr	2018	2017
Kassa och bank	722,4	679,4
Likvida medel	722,4	679,4

Årets kursdifferenser i likvida medel uppgår till 42,8 (-16,7) Mkr.

NOT 20

Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Finansiella mål avseende kapitalstruktur

Det övergripande finansiella målet för Elanders är att skapa värde för bolagets ägare. De uppsatta målen avseende koncernens kapitalstruktur syftar till att trygga förmågan att fortsätta verksamheten och kunna generera avkastning till aktieägarna och skapa nytta för andra intressenter. Genom att uppnå en lämplig balans mellan eget kapital och lånefinansiering säkerställs en flexibilitet för koncernen som möjliggör investeringar i verksamheten samt bibehålla en kontrollerad kostnad för kapitalet. Utdelning till aktieägarna, inlösen av aktier, utfärdande av nya aktier eller försäljning av tillgångar är exempel på åtgärder som koncernen kan använda sig av för att justera kapitalstrukturen.

Det är Elanders målsättning att avkastningen på sysselsatt kapital ska uppgå till 10 procent. Under 2018 uppgick denna till 8,5 (6,2) procent. Vidare har Elanders som mål att nettoskulden i förhållande till EBITDA skall som högst uppgå till 3 gånger. Under 2018 uppgick denna kvot till 3,5 (4,3) gånger.

Finansiell riskhantering

Det övergripande syftet med Elanders finansiella riskhantering är att identifiera, kontrollera och minimera koncernens finansiella risker. Riskhanteringen är centraliserad till moderbolagets ekonomi- och finansfunktion som hanterar finansiella risker som finns eller uppstår i koncernens dotterbolag och som även agerar som en internbank. Undantaget är den kommersiella kreditrisken som bedöms av respektive dotterföretag. Den av styrelsen fastställda finanspolicyn styr vilka valutarisker som skall säkras samt hur ränte-, finansierings- och likviditetsrisken skall hanteras. De väsentligaste finansiella riskerna som koncernen exponeras för är valutarisk, ränterisk, finansieringsrisk och kreditrisk.

Valutarisk

Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagets lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterföretagen (translationsrisk).

Transaktionsexponering

Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder där flödestidpunkten är inom den närmaste tolv månadersperioden säkras till viss del. Förväntade eller budgeterade flöden säkras inte.

Koncernen använder sig av valutaterminkontrakt vid hantering av valutariskexponering och tillämpar säkringsredovisning avseende kontrakterade framtida betalningsflöden samt omräkning av finansiella tillgångar och skulder. Säkringsreserven per 31 december 2018 för terminkontrakt uppgick till 0,1 (0,2) Mkr och kommer att återföras till resultaträkningen under 2019.

Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder samt på kontrakt som innehas för säkringsändamål av dessa redovisas som övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader. Kursdifferenser på finansiella skulder och fordringar samt tillhörande säkringsinstrument redovisas i finansnettot.

Translationsexponering

Finansiella tillgångar och skulder i annan än bolagets lokala valuta säkras, medan exponering hänförliga till omräkning av nettoresultat i utländska dotterföretag inte valutakurssäkras. Elanders resultat från utländska dotterföretag i utländska valutor utgörs främst av EUR och USD och koncernens totala resultat är känsligt för kursförändringar i dessa valutor. Nedan har vi i en känslighetsanalys försökt att åskådliggöra hur en positiv eller negativ förändring med 10 procent på genomsnittskursen på dessa valutor skulle ha påverkat koncernens nettoomsättning respektive rörelseresultat under 2018:

Belopp i Mkr	Uppskattad effekt vid förändringar av valutakurser med 10 %		
	netto- omsättningen	rörelse- resultatet	resultat före skatt
EUR	+/- 645	+/- 25	+/- 22
USD	+/- 340	+/- 20	+/- 18
EUR & USD	+/- 985	+/- 45	+/- 40

NOT 20

Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

Vad beträffar nettotillgångar i utländska dotterföretag så hänförs denna exponering till främst EUR och USD. Valutasäkring av nettoinvesteringar gjorda i utländska dotterföretag har delvis skett avseende verksamheterna i Tyskland, Singapore samt USA genom upptagande av lån i EUR respektive USD. Vid en valutakursförändring i EUR och USD med 10 procent skulle det egna kapitalet påverkas med 166 (115) Mkr inklusive effekt av ovan beskrivna valutasäkring.

Valutasäkring

Tabellen nedan visar en sammanställning över utestående valutaterminkontrakt uppdelat på valutarpar per 31 december 2018. Samtliga kontrakt har förfall inom ett år.

Valutarpar	Nominellt belopp, Mkr	Genomsnittlig säkringskurs
EUR/SEK	494,2	10,28
USD/SEK	51,3	8,97
EUR/PLN	39,4	4,30
SEK/GBP	6,4	11,35
USD/PLN	4,1	3,75
GBP/PLN	2,1	4,75

Ränterisk

Ränterisken definieras som risken för en resultatförsämring orsakad av en förändring i marknadsräntorna. Koncernen eftersträvar en avvägning mellan kostnadseffektiv upplåning och riskexponeringen mot en negativ påverkan på resultatet och kassaflöde vid en plötslig större ränteförändring. En förändring av marknadsräntan på en procentenhet påverkar koncernens resultat efter skatt med 20 (19) Mkr. I tabellen nedan presenteras en fördelning av räntebärande och icke räntebärande finansiella tillgångar och skulder. Avsättningar för pensioner har inkluderats i räntebärande skulder. I tabellen avseende indelning i kategorier av finansiella instrument längre ned i denna not är dessa inkluderade i ickefinansiella skulder.

Belopp i Mkr	Rörlig ränta	Ej räntebärande
Kortfristiga fordringar	-	1 830,0
Kassa och bank	722,4	-
Långfristiga skulder	-2 442,3	-
Kortfristiga skulder	-818,7	-827,8
Summa	-2 538,6	1 002,2

Finansierings/likviditetsrisk

Finansierings/likviditetsrisken definieras som risken för att ej kunna uppfylla betalningsåtaganden som en följd av otillräcklig likviditet eller svårigheter att erhålla finansiering. För närvarande har koncernen ett kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen som löper ut i januari 2022. Knutna till koncernens räntebärande skulder finns finansiella villkor avseende skuldsättningsgrad samt nettoskuld i förhållande till EBITDA. Per 31 december 2018 var samtliga villkor uppfyllda. Avseende förfallostruktur för skulder till kreditinstitut hänvisas till sid 84.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för förluster om motparten till ett finansiellt instrument inte fullföljer sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk.

Finansiell kreditrisk

De för koncernen mest väsentliga finansiella kreditriskerna uppstår vid handel med valutaderivat samt vid placering av överskottslikviditet. I enlighet med finanspolicyn begränsas den finansiella kreditrisken genom att finansiella transaktioner endast får ske med motparter som godkänts av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion. Per den 31 december 2018 uppgick den totala exponeringen avseende den finansiella kreditrisken till 598 (586) Mkr. Exponeringen är baserad på bokfört värde avseende de finansiella tillgångarna med undantag för aktieinnehav och kundfordringar.

Kommersiell kreditrisk

Den kommersiella kreditrisken omfattar kundernas betalningsförmåga och hanteras av respektive dotterföretag genom bevakning av betalningsförmåga, uppföljning av kundernas finansiella rapporter samt genom löpande kommunikation. Koncernens totala kreditrisk är fördelad på ett stort antal företag. Emellertid finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en förhållandevis stor andel av koncernens kundfordringar. Detta fåtal bolag är till övervägande del stora, börsnoterade och väl genomlysta. Den totala kommersiella kreditexponeringen motsvaras av det bokförda värdet på kundfordringarna och uppgick per 31 december 2018 till 1 762 (1 572) Mkr.

Under 2018 uppgick kreditförlusterna till 1 (3) Mkr varav 1 (0) Mkr var reserverade sedan tidigare.

Verksamhetsrisk

Förutom de finansiella riskerna ovan så är Elanders utsatt för risker förknippade med den dagliga verksamheten. Arbetet med att hantera verksamhetsriskerna sker löpande i det dagliga arbetet i respektive dotterföretag samt av koncernledningen. Koncernens samtliga verksamheter är ansvarsmässigt representerade i koncernledningen som träffas och kommunicerar regelbundet.

Känslighetsanalys

I uppställningen nedan framgår det hur resultatet efter skatt skulle påverkas vid en förändring uppgående till en procentenhet avseende variablerna kopplade till Elanders olika verksamhetsrisk. Varje variabel har behandlats för sig under förutsättning att de andra förblir oförändrade. En omsättningsförändring antas påverka förädlingsvärdet på marginalen som därefter antas falla rakt igenom resultaträkningen. En förändring av personalkostnaderna multipliceras med totala personalkostnader. En förändring av transportkostnader multipliceras med totala kostnader för transporter och antas inte kunna tas ut gentemot kund. Analysen gör inget anspråk på att vara exakt utan är endast indikativ och syftar till att visa storheterna i sammanhang. Belopp är angivna i Mkr.

- Nettoomsättning +/- 44
- Personalkostnader +/- 22
- Transportkostnader +/- 16

NOT 20

Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

FÖRFALLOSTRUKTUR AVSEENDE FINANSIELLA SKULDER

Förfallostrukturen för finansiella skulder inklusive räntekostnader, exklusive utnyttjade checkräkningskrediter, redovisas i tabellen nedan. Beloppen avser framtida odiskonterade kassaflöden. Kreditavtalet med koncernens huvudbanker löper ut i januari 2022.

Belopp i Mkr	Jan-mar 2019	Apr-dec 2019	2020-2021	2022-2023	2024 och senare
Låneskulder	659,1	91,8	2 270,2	-	-
Leasingskulder	11,3	56,5	45,8	33,1	-
Leverantörsskulder	795,3	-	-	-	-
Övriga finansiella skulder	32,5	-	-	-	-
Räntor	19,6	45,5	107,1	1,5	-
Summa	1 517,8	193,8	2 423,1	34,6	-

Finansiella instrument - initial värdering

Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen.

FÖRFALLNA, MEN INTE NEDSKRIVNA FORDRINGAR

Belopp i Mkr	2018	2017
1-30 dagar förfallna	255,9	142,5
31-60 dagar förfallna	53,9	72,5
61-90 dagar förfallna	19,7	22,5
91-120 dagar förfallna	13,4	10,4
Mer än 120 dagar förfallna	53,1	20,2
Summa	396,0	268,1

I tabellen ovan ingår enbart kundfordringar. Några väsentliga övriga förfallna fordringar finns vare sig per den 31 december 2018 eller 2017. Kundfordringar uppgående till 66 (30) Mkr är förfallna mer än 90 dagar utan att något nedskrivningsbehov anses föreligga. De förfallna fordringarna avser kunder vilka tidigare inte haft några betalningssvårigheter.

FÖRÄNDRING AV RESERV FÖR OSÄKRA FORDRINGAR

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående reserv för osäkra fordringar	-22,2	-20,8
Reserver i förvärvade och avyttrade verksamheter	0,1	-
Återföring av tidigare gjorda reserveringar	11,4	0,6
Utnyttjade reserver avseende konstaterade förluster	0,8	0,4
Årets gjorda reserveringar	-1,2	-2,6
Omräkningsdifferens	-0,8	0,2
Utgående reserv för osäkra fordringar	-11,9	-22,2

RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER AVSEENDE FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Belopp i Mkr	2018	2017
Ränteintäkter på finansiella tillgångar	2,0	1,2
Räntekostnader på finansiella skulder	-84,8	-74,3
Summa	-82,8	-73,1

Orsaken till att räntekostnaderna ovan avviker från redovisade räntekostnader i resultaträkningen beror på att finansiella poster hänförliga till pensionskulder här har exkluderats.

NOT 20

Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

Vinster och förluster för finansiella instrument som redovisats i resultaträkningen, netto

Nedanstående tabell visar följande poster som redovisats i resultaträkningen:

- Vinster och förluster avseende kursdifferenser, inklusive vinster och förluster hänförliga till säkringsredovisning.
- Vinster och förluster avseende finansiella instrument där säkringsredovisning tillämpas.
- Vinster och förluster avseende derivat där säkringsredovisning inte tillämpas.

Belopp i Mkr	2018	2017
Lånefordringar och kundfordringar	154,0	28,0
Övriga finansiella skulder	-155,7	-33,6
Summa	-1,7	-5,6

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde

De finansiella instrument som redovisas till verkligt värde i koncernens rapport över finansiell ställning utgörs av derivat identifierade som säkringsinstrument. Derivatet består av valutaterminer och används för säkringsändamål. Värderingen till verkligt värde för valutaterminerna baseras på publicerade terminkurser på en aktiv marknad. Samtliga derivat ingår i nivå 2 i verkligt värdehierarkin. Då samtliga finansiella instrument som redovisas till verkligt värde ingår i nivå 2 har det inte skett någon överföring mellan värderingsnivåerna. Tabellen på nästa sida visar verkligt värde respektive redovisat värde per klass av finansiella tillgångar och skulder, vilka redovisas brutto.

Belopp i Mkr	2018	2017
Övriga omsättningstillgångar		
- Derivat för säkringsändamål	0,2	0,3

För övriga finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde uppskattas det verkliga värdet vara lika med det bokförda värdet.

Säkringsredovisning

Finansiella instrument som används för säkring av valutarisk i avtalade kassaflöden samt nettoinvesteringar i utlandet har redovisats till marknadsvärde i balansräkningen. Effektiviteten på en säkring utvärderas när säkringsförhållandet ingås samt utvärderas löpande för att säkerställa att förhållandet uppfyller kraven. När koncernen säkrar utländsk valuta ingås säkringsförhållanden där villkor i säkringsinstrumentet matchar villkoren för den säkrade posten. På detta sätt har en kvalitativ utvärdering av förhållandets effektivitet gjorts.

KATEGORISERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

I nedanstående tabeller framgår det hur de bokförda värdena avseende finansiella tillgångar och skulder fördelade sig i balansräkningen för åren 2018 respektive 2017. För information avseende finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde hänvisas till föregående sida. För övriga tillgångar och skulder nedan uppskattas det verkliga värdet vara lika med det bokförda värdet.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR VÄRDERADE TILL UPPLUPET ANSKAFFNINGSVÄRDE

Belopp i Mkr	2018	2017
Kundfordringar	1 761,9	1 571,3
Övriga finansiella tillgångar	68,1	84,2
Likvida medel	722,4	679,4
Summa	2 552,4	2 334,9

FINANSIELLA SKULDER VÄRDERADE TILL UPPLUPET ANSKAFFNINGSVÄRDE

Belopp i Mkr	2018	2017
Leverantörsskulder och andra finansiella skulder	827,8	740,4
Upplåning	3 168,5	3 253,9
Summa	3 996,3	3 994,3

NOT 21

Aktiekapital

Antal registrerade aktier i moderbolaget	2018	2017
Emitterade per 1 januari	35 357 751	35 357 751
Emitterade per 31 december	35 357 751	35 357 751

	2018	Antal aktier	Antal röster	Aktiekapital, kr
A-aktier		1 814 813	18 148 130	18 148 130
B-aktier		33 542 938	33 542 938	335 429 380
Summa		35 357 751	51 691 068	353 577 510

Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier är reserverade för överlåtelse enligt optionsavtal eller andra avtal. Kvotvärdet (nominellt värde) uppgår till 10 kr per aktie.

NOT 22 Räntebärande skulder

Koncernens totala kreditramar inklusive factoring uppgick till 3 852 (3 369) Mkr per 31 december 2018, varav 599 (137) Mkr var utnyttjade.

Finansieringskostnaden baseras på fastställd räntebindningstid samt avtalad marginal. Koncernens genomsnittliga effektiva räntesats har under året uppgått till 2,9 (2,7) procent. Det utgår en avgift för beviljade kreditfaciliteter vilket redovisas inom övriga finansiella kostnader.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Belopp i Mkr	2018	2017
Leasingskulder	78,9	140,8
Låneskulder	2 270,9	2 273,0
Summa	2 349,8	2 413,8

KORTFRISTIGA SKULDER

Belopp i Mkr	2018	2017
Leasingskulder	67,8	54,6
Låneskulder	750,9	785,5
Summa	818,7	840,1

FÖRÄNDRING AV LÅNG- OCH KORTFRISTIG UPPLÅNING

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående skulder	3 253,9	2 789,1
Skulder i förvärvade verksamheter	-	2,7
Upptagna lån	-	325,8
Amorteringar av lån	-159,4	-105,5
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	-86,8	242,6
Omräkningsdifferens	160,8	-0,8
Utgående skulder	3 168,5	3 253,9

Factoring

Under december 2018 har avtal ingåtts avseende factoring. Den totala faciliteten uppgår till 50 MEUR och utnyttjades per 31 december 2018 med 8 MEUR.

Ställda säkerheter

Se not 26 för upplysningar om ställda säkerheter.

NOT 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser**Förmånsbestämda pensionsplaner**

Förmånsbestämda planer omfattar i huvudsak ålderspension och änkepension där arbetsgivaren har ett åtagande att betala livsvarig pension motsvarande en viss garanterad procentuell andel av lönen eller ett visst årligt belopp. Intjänandet avseende ålderspension bygger på antalet anställningsår. Den anställde måste vara ansluten till planen ett visst antal år för att uppnå rätt till full ålderspension. Under varje år tjänar den anställde in ökad rätt till pension, vilken redovisas som pension intjänad under perioden samt ökning av pensionsåtagandet. Finansieringen av dessa planer sker genom löpande inbetalningar från arbetsgivaren.

Värdet på Elanders förvaltningstillgångar avseende de förmånsbestämda pensionsplanerna uppgick per 31 december 2018 till 23,4 (23,1) Mkr och nuvärdet avseende pensionsförpliktelserna till 115,9 (113,3) Mkr. De förmånsbestämda planerna är främst hänförliga till verksamheterna i Tyskland.

Den försäkringstekniska beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader för förmånsbestämda planer baseras sig på följande väsentliga aktuariella antaganden:

Procent	2018	2017
Diskonteringsränta ¹⁾	1,80	1,60
Förväntad inflation	0,50	0,50
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna	1,60	1,70

¹⁾ Diskonteringsräntan har baserats på förväntad avkastning från typiska högkvalitativa företagsobligationer i euro.

NOT 23

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (forts.)

AVSATT FÖR PENSIONER

Belopp i Mkr	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	97,2	18,7	115,9
Förvaltnings-tillgångarnas verkliga värde	-23,4	-	-23,4
Summa	73,8	18,7	92,5

FÖRÄNDRING I NUVÄRDET AV FÖRPLIKTELSEN

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående balans	113,3	108,4
Räntekostnader	1,8	1,7
Aktuariella vinster(-)/förluster(+) netto som redovisats under året	-1,4	1,7
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	0,5	0,8
Utbetalda ersättningar	-2,4	-2,2
Omräkningsdifferens	4,1	2,9
Utgående balans	115,9	113,3

FÖRÄNDRING I FÖRVALTNINGSTILLGÅNGARS VERKLIGA VÄRDE

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående balans	23,1	22,6
Ränteintäkt	0,3	0,3
Aktuariella vinster(-)/förluster(+) netto som redovisats under året	-1,0	-0,3
Omräkningsdifferens	1,0	0,5
Utgående balans	23,4	23,1

NETTOKOSTNAD REDOVISAD I RESULTATRÄKNINGEN AVSEENDE FÖRMÅNSBESTÄMDA PLANER

Belopp i Mkr	2018	2017
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	0,5	0,8
Räntekostnader	1,8	1,7
Ränteintäkter	-0,3	-0,3
Pensionskostnader för förmånsbestämda planer	2,0	2,2

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Planerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Premierna betalas löpande under året av respektive koncernföretag till olika försäkringsföretag. Storleken på premierna baseras på lönen. Pensionskostnaderna för perioden ingår i resultaträkningen och uppgår till 42,4 (33,2) Mkr.

För ett flertal av de svenska koncernföretagen tryggas åtaganden för ålderspension och sjukpension för tjänstemän genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2018 har koncernen inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa dessa planer som en förmånsbestämd plan, då Alecta för närvarande inte kan tillhandahålla specifika förmånsbestämda belopp för de som ingår i planerna. Pensionsplaner som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 2,7 (3,2) Mkr. För 2019 förväntas inga väsentliga förändringar avseende de totala kostnaderna för pensionsförsäkringarna tecknade i Alecta.

NOT 24 Övriga avsättningar

Belopp i Mkr	2018	Omräknings- effekter	Årets avsättningar	lanspråktaget under året	Återföring outnyttjade belopp	2017
Omstruktureringsåtgärder	3,0	0,3	3,0	-25,2	-	24,8
Garantiåtaganden	28,9	1,0	21,5	-11,4	-4,7	22,5
Återställningsåtaganden	21,0	0,5	12,7	-1,9	-2,7	12,4
Tilläggsköpeskillingar	4,7	0,1	-	-	-	4,6
Övrigt	26,2	0,8	21,1	-14,0	-6,3	24,6
Summa	83,8	2,7	58,4	-52,5	-13,7	88,9
varav kortfristiga	75,0					79,4

I summan för Återföring outnyttjade belopp under Övrigt ingår avsättning i avyttrade verksamheter om 4,4 Mkr.

NOT 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i Mkr	2018	2017
Semesterlöneskuld	61,7	51,2
Sociala avgifter	48,4	36,8
Övriga upplupna löner och ersättningar	130,2	115,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	327,6	301,2
Summa	567,8	504,5

NOT 26 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**STÄLLDA SÄKERHETER**

Belopp i Mkr	2018	2017
Företagsinteckningar	119,3	194,9
Övriga ställda säkerheter	547,1	423,1
Summa	666,4	617,9
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	666,4	617,9
Summa	666,4	617,9

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterföretag. Vidare består posten av tillgångar belastade med äganderättsförbehåll, såsom till exempel finansiell leasing. Se not 15 för ytterligare information.

EVENTALFÖRPLIKTELSE

Belopp i Mkr	2018	2017
Övriga eventalförpliktelser	0,1	0,1
Summa	0,1	0,1

NOT 27 Transaktioner med närstående

Transaktioner mellan koncernbolag har ägt rum på normala affärsmässiga villkor och till marknadspriser. Under året uppgick den koncerninterna försäljningen av varor och tjänster till 4 738 (3 976) Mkr. Koncerninterna transaktioner och mellanhavanden har eliminerats i koncernredovisningen och är därför inte inkluderade i uppgifterna nedan.

Försäljning av varor och tjänster

Under 2018 och 2017 har ingen försäljning av varor och tjänster skett till närstående.

Inköp av varor och tjänster

Närstående till Peter Sommer, som ingår i koncernledningen och är verkställande direktör i Elanders GmbH, äger delar av en fastighet i vilken Elanders GmbH bedriver större delen av sin verksamhet. Elanders GmbH har under året erlagt hyra för denna fastighet om 13,1 (12,3) Mkr, vilken bedöms vara marknadsmässig.

Utöver ovanstående så är en av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 1,5 (1,6) Mkr för löpande juridisk rådgivning.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärstransaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 5.

NOT 28 Förvärv och avyttring av verksamheter

Avyttring av verksamheter under 2018

Elanders (Beijing) Printing Company Ltd

I oktober skrev Elanders avtal med Edelman Group om att överlåta sin verksamhet inom Print & Packaging Solutions i Beijing, Kina. Denna enhet hade närmare 170 anställda och omsatte cirka 80 Mkr på helårsbasis. Affären slutfördes under fjärde kvartalet och gav en positiv effekt på kassaflödet om 23 Mkr samt en mindre negativ effekt på rörelseresultatet.

LOGworks GmbH

I november skrev Elanders dotterbolag LGI avtal med Adecco om en försäljning av 51 % av aktierna i LOGworks, Elanders bemanningsverksamhet i Tyskland som sysselsätter cirka 500 personer. Försäljningen hade en positiv effekt på kassaflödet om 1 Mkr samt en mindre positiv effekt på resultatet och slutfördes under fjärde kvartalet.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I AVYTTRADE VERKSAMHETER

Belopp i Mkr	Redovisat värde i koncernen
Immateriella tillgångar	-0,2
Materiella anläggningstillgångar	-16,6
Varulager	-5,9
Kundfordringar	-33,0
Övriga omsättningstillgångar	-6,3
Likvida medel	-40,9
Leverantörsskulder	14,7
Övriga ej räntebärande skulder	24,4
Summa	-63,8
Erhållna likvida medel	65,0
Påverkan på koncernens likvida medel	24,1

Förvärv och avyttring av verksamheter (forts.)

Förvärv av verksamheter under 2017

Spreckley Limited

I juli tecknade Elanders avtal om att förvärva verksamheten i Spreckley Limited, ett nischat förpackningsföretag i Storbritannien. Verksamheten konsolideras i Elanderskoncernen från och med augusti 2017. Spreckley har en årlig omsättning om cirka 2 MGBP. Bolaget har cirka 20 anställda och konsolideras i affärsområdet Print & Packaging Solutions. Köpeskillingen uppgick till 2 MGBP, där 85 % utbetalas vid förvärvet och 15 % 18 månader efter förvärvet, om vissa villkor uppfyllts. Goodwill i samband med förvärvet uppgick till 2 MGBP och övriga identifierade avskrivningsbara immateriella tillgångar uppgick till 1 MGBP. Förvärvets effekt på koncernens likvida medel var -22 Mkr.

Asiapack Limited

I oktober tecknade Elanders avtal avseende förvärv av 80 % av aktierna i Hongkongbaserade bolaget Asiapack Limited. Verksamheten konsolideras i Elanderskoncernen från och med oktober 2017. Asiapack har en årlig omsättning om cirka 70 MHKD och cirka 220 anställda. Asiapack ingår i affärsområdet Supply Chain Solutions och beräknas bidra positivt till resultatet per aktie från och med 1 januari 2018. Köpeskillingen för aktierna uppgår till cirka 45 MHKD på skuldfri basis och förvärvet finansieras genom likvida medel och lån. Elanders har även option om att förvärva återstående aktier år 2020. Goodwill i samband med förvärvet uppgick till 24 MHKD och övriga identifierade avskrivningsbara immateriella tillgångar uppgick till 14 MHKD. Förvärvets effekt på koncernens likvida medel var -45 Mkr.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I FÖRVÄRVADE VERKSAMHETER

Belopp i Mkr	Redovisat värde i förvärvade verksamheter	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Immateriella tillgångar	-	26,0	26,0
Materiella anläggningstillgångar	3,5	-	3,5
Varulager	2,6	-	2,6
Kundfordringar	18,4	-	18,4
Övriga omsättningstillgångar	4,6	-	4,6
Likvida medel	15,6	-	15,6
Eget kapital hänförlig till aktieägare utan bestämmande inflytande	-5,7	-	-5,7
Leverantörsskulder	-5,5	-	-5,5
Övriga ej räntebärande skulder	-8,5	-5,0	-13,5
Räntebärande skulder	-2,5	-	-2,5
Identifierbara nettotillgångar	22,5	21,0	43,5
Goodwill			43,6
Totalt			87,1
Avgår:			
Ej utbetalda köpeskillingar			-4,5
Likvida medel i förvärvade verksamheter			-15,6
Negativ effekt på koncernens likvida medel			67,0

Sedan förvärvstidpunkten har de förvärvade bolagen bidragit med cirka 25 Mkr i omsättning samt 2 Mkr i rörelseresultat innan förvärvskostnader. Om förvärven hade konsoliderats från och med årets början hade de bidragit med ytterligare cirka 65-70 Mkr i omsättning. Förvärvskostnaderna uppgår till cirka 2 Mkr och har belastat 2017 års resultat. Ingen del av goodwill från förvärven förväntas vara skattemässigt avdragsgill.

NOT 29 Händelser efter balansdagen

I januari 2019 meddelade Elanders att koncernledningen utökats med Bernd Schwenger från LGI. Bernd Schwenger kommer att ta över som ansvarig för LGI-koncernen senare under 2019, då Andreas Bunz meddelat att han kommer att dra sig tillbaka. Kevin Rogers, som tidigare var en av representanterna i koncernledningen för affärsområdet Print & Packaging

Solutions, kommer tillfälligt att utgå ur koncernledningen, då han under en övergångsperiod kommer att leda Elanders verksamhet i Beijing efter försäljningen av denna till Edelmann GmbH.

I övrigt har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna rapportens undertecknande.

Resultaträkningar

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
Nettoomsättning		41,5	34,8
Försäljningskostnader		-10,9	-9,3
Administrationskostnader	2	-53,6	-60,7
Övriga rörelseintäkter	3	4,3	3,4
Övriga rörelsekostnader	3	0,0	-0,5
Rörelseresultat	4, 7	-18,7	-32,3
Resultat från andelar i koncernföretag		10,1	147,3
Ränteintäkter		136,5	123,2
Övriga finansiella intäkter		138,3	71,9
Räntekostnader		-77,8	-65,7
Övriga finansiella kostnader		-188,7	-27,3
Resultat efter finansiella poster	5	-0,3	217,1
Skatter	6	-6,5	-17,7
Årets resultat		-6,8	199,4

Rapport över totalresultatet

Belopp i Mkr	2018	2017
Årets resultat	-6,8	199,4
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	-6,8	199,4

Kassaflödesanalys

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-0,3	217,1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten	16	83,4	-138,2
Betald skatt		-0,9	-1,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		82,2	77,8
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		1,4	14,1
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		2,3	-7,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		85,9	84,8
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella och immateriella tillgångar	11, 12	-1,1	-0,1
Avyttring av dotterföretag	9	59,1	1,0
Erhållna utdelningar från dotterföretag	16	103,3	147,3
Erhållna betalningar avseende långfristiga innehav		-	1,0
In- och utlåning till dotterföretag		97,9	-668,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		259,1	-518,9
Finansieringsverksamheten			
Amortering av lån	14	-109,5	-103,7
Upptagna lån	14	-	325,8
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	14	-65,5	264,9
Utdelning		-91,9	-91,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-266,9	395,0
Årets kassaflöde		78,1	-39,1
Likvida medel vid årets ingång		140,9	179,9
Likvida medel vid årets utgång		219,0	140,9

Balansräkningar

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	11	1,0	1,2
Materiella anläggningstillgångar	12	1,3	0,3
Aktier i dotterföretag	9	1 377,6	1 530,5
Fordringar på koncernföretag		2 925,7	2 806,7
Uppskjutna skattefordringar	6	117,0	122,6
Summa anläggningstillgångar		4 422,7	4 461,4
Omsättningstillgångar			
Fordringar på koncernföretag		275,2	315,9
Övriga fordringar		4,1	2,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		9,2	11,5
Kassa och bank		219,0	140,9
Summa omsättningstillgångar		507,6	471,1
Summa tillgångar		4 930,2	4 932,5

Balansräkningar (forts.)

Belopp i Mkr	Not	2018	2017
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		353,6	353,6
Reservfond		332,4	332,4
Summa bundet eget kapital		686,0	686,0
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		969,5	862,0
Årets resultat		-6,8	199,4
Summa fritt eget kapital	8	962,7	1 061,5
Summa eget kapital		1 648,6	1 747,4
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1,4	1,4
Övriga avsättningar	10	1,5	1,5
Summa avsättningar		2,9	2,9
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14, 15	2 120,2	2 117,8
Skulder till koncernföretag		66,2	66,1
Övriga skulder		0,1	0,1
Summa långfristiga skulder		2 186,5	2 184,0
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14, 15	740,5	770,8
Leverantörsskulder		3,1	2,5
Skulder till koncernföretag		319,8	197,4
Aktuella skatteskulder		0,3	0,1
Övriga skulder		0,7	2,1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	27,8	25,2
Summa kortfristiga skulder		1 092,2	998,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		4 930,2	4 932,5

Förändringar i eget kapital

Belopp i Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans per 1 jan 2017	353,6	332,4	953,9	1 639,9
Utdelning	-	-	-91,9	-91,9
Årets totalresultat	-	-	199,4	199,4
Utgående balans per 31 dec 2017	353,6	332,4	1 061,5	1 747,4
Utdelning	-	-	-91,9	-91,9
Årets resultat	-	-	-6,8	-6,8
Övrigt totalresultat	-	-	-	-
Utgående balans per 31 dec 2018	353,6	332,4	962,7	1 648,6

NOT 1

Redovisningsprinciper

En redogörelse för Elanders redovisningsprinciper återfinns i not 1 till koncernens finansiella rapporter. Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt tillämpliga uttalanden från Rådet för finansiell rapportering. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen tillämpar samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och Tryggandelagen med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget tillämpar i huvudsak de principer som beskrivs avseende koncernen. Skillnaderna mot koncernens redovisningsprinciper framgår nedan.

Skatter

Skattelagstiftningen medger avsättning till särskilda reserver och fonder vilka redovisas separat i moderbolaget. Härigenom kan företagen inom vissa gränser disponera och kvarhålla redovisade vinster i rörelsen utan att de omedelbart beskattas. De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. För den händelse att verksamheten skulle gå med förlust kan dock de obeskattade reserverna tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon beskattning blir aktuell.

Immateriella anläggningstillgångar

I moderbolaget tillämpas avskrivning enligt plan på goodwill vilket inte är tillåtet i koncernen. Avskrivning sker linjärt över 20 år eftersom goodwill är hänförligt till förvärv av strategisk karaktär.

Aktier i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag

Andelar i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Förvärvsrelaterade kostnader för dotterföretag, som kostnadsförs i koncernredovisningen, ingår som en del i anskaffningsvärdet för andelar i dotterföretag. Redovisade värden prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Pensioner

Moderbolagets pensionsåtaganden har beräknats och redovisats baserat på Tryggandelagen. Tillämpning av Tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt.

Finansiella garantiavtal

Moderbolagets finansiella garantiavtal består främst av borgensförbindelser till förmån för dotterföretagen. Finansiella garantier innebär att bolaget har ett åtagande mot tredje part att ersätta dennes innehav av skuldinstrument för de förluster som denne ådrar sig på grund av att en angiven gäldenär inte fullgör betalning vid förfall enligt avtalsvillkoren. För redovisning av finansiella garantiavtal till förmån för dotterföretag tillämpar moderbolaget RFR 2 p. 71 som innebär en lättad jämfört med reglerna i IAS 39 med anledning av sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget redovisar finansiella garantiavtal som avsättning i balansräkningen när bolaget har ett åtagande för vilket betalning sannolikt erfordras för att reglera åtagandet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet med Alternativregeln i Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Detta innebär att såväl erhållna som lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition. Aktieägartillskott aktiveras i aktier och andelar, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Finansiella instrument och säkringsredovisning

Med anledning av sambandet mellan redovisning och beskattning, tillämpas inte reglerna om finansiella instrument och säkringsredovisning i moderbolaget som juridisk person.

I moderbolaget värderas finansiella anläggningstillgångar till anskaffningsvärde minus eventuell nedskrivning och finansiella omsättningstillgångar enligt lägsta värdets princip.

Standarder, ändringar och tolkningar**av befintliga standarder som trätt i kraft under 2018**

Under 2018 har inga nya standarder införts eller ändrats som haft någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter.

NOT 2 Revisionsarvoden

Belopp i Mkr	2018	2017
PwC		
Revisionsuppdraget	1,2	1,1
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,1	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	-	-
Summa	1,3	1,1

Något arvode till andra revisionsbyråer har inte utgått.

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadda revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

NOT 3 Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Belopp i Mkr	2018	2017
Kursvinster	0,6	0,1
Övrigt	3,7	3,3
Summa	4,3	3,4

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2018	2017
Kursförluster	-0,0	-0,5
Summa	-0,0	-0,5

NOT 4 Personal

För personalrelaterad information, se not 5 till koncernens finansiella rapporter.

NOT 5 Resultat från finansiella poster

RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Belopp i Mkr	2018	2017
Utdelningar från dotterföretag	103,3	147,3
Resultat från avyttring av dotterföretag	-93,2	-
Summa	10,1	147,3

RÄNTEINTÄKTER

Belopp i Mkr	2018	2017
Ränteintäkter, externa	0,6	0,2
Ränteintäkter, dotterföretag	135,9	123,0
Summa	136,5	123,2

ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER

Belopp i Mkr	2018	2017
Kursvinster	138,3	71,9
Summa	138,3	71,9

RÄNTEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2018	2017
Räntekostnader, externa	-77,6	-65,7
Räntekostnader, dotterföretag	-0,2	-
Summa	-77,8	-65,7

ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER

Belopp i Mkr	2018	2017
Kursförluster	-182,4	-18,9
Övriga finansiella kostnader	-6,3	-8,4
Summa	-188,7	-27,3

NOT 6 Skatter**SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT**

Belopp i Mkr	2018	2017
Stämpelskatt på intäkter från utländska dotterföretag	-0,8	-1,2
Uppskjuten skatt	-5,7	-16,5
Summa	-6,5	-17,7

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2018	2017
Resultat före skatt	-0,3	217,1
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 22 %	0,1	-47,8
Skatteeffekt av:		
Ej skattepliktiga utdelningar från dotterföretag	22,7	32,4
Avyttring av dotterföretag	-20,5	-
Effekt av förändrad skattesats	-8,0	-
Stämpelskatt på intäkter från utländska dotterföretag	-0,8	-1,2
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	0,3	-
Bidrag, representation och föreningskostnader	-0,2	-0,4
Ej avdragsgilla kostnader i samband med företagsförvärv	-	-0,6
Övrigt	-0,1	-0,1
Summa	-6,5	-17,7

UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR

Belopp i Mkr	2018	2017
Underskottsavdrag	110,0	116,1
Övriga poster	7,0	6,5
Summa	117,0	122,6

NOT 7 Transaktioner med närstående**Försäljning av varor och tjänster**

Moderbolaget fakturerar dotterföretagen för gjorda utlägg avseende koncerngemensamma tjänster för marknadsföring, IT, revision, försäkringar etc. Utöver detta har ingen försäljning av varor eller tjänster skett till närstående.

INKÖP AV VAROR OCH TJÄNSTER

Belopp i Mkr	2018	2017
Dotterföretag	3,5	3,6
Carl Bennet AB	-	0,6
Summa	3,5	4,2

En av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 1,5 (1,6) Mkr för löpande juridisk rådgivning.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärs- transaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 5 till koncernen.

NOT 8 Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Belopp i Mkr	2018	2017
Balanserat resultat	969,5	862,0
Årets resultat	-6,8	199,4
Summa	962,7	1 061,5

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Belopp i Mkr	2018	2017
till aktieägarna utdelas 2,90 (2,60) kronor per aktie	102,5	91,9
i ny räkning överförs	860,1	969,5
Summa	962,7	1 061,5

NOT 9

Aktier i dotterföretag

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående bokfört värde	1 530,5	1 632,6
Avyttring	-152,8	-64,1
Återbetalning av köpeskilling	-	-1,0
Återbetalning av aktiekapital	-	-37,0
Utgående bokfört värde	1 377,6	1 530,5

SPECIFIKATION AV AKTIER I DOTTERFÖRETAG

	Organisationsnr	Säte	Antal aktier	Innehavets bokförda värde, Mkr
dlo n Deutsche Online Medien GmbH	HRB265124	Waiblingen, Tyskland	-	23,0
myphotobook GmbH	HRB94377	Berlin, Tyskland	-	-
Elanders do Brasil Representações Ltda	08.789.936/0001-55	São Paulo, Brasilien	-	12,2
Mentor Gerenciamento de Supply Chain (Brasil) Ltda	51.959.310/0001-79	São Paulo, Brasilien	-	9,4
Elanders France SARL	828035394	Paris, Frankrike	-	0,0
Elanders GmbH	HRB722349	Waiblingen, Tyskland	-	108,6
Elanders International AB	556058-0622	Kungsbacka, Sverige	-	-
Mentor Media Ltd	199302450H	Singapore	-	-
Asiapack Limited	626139	Hongkong, Kina	-	-
Asia Pack Packing (Shenzhen) Company Limited	91440300734155669E	Shenzhen, Kina	-	-
Chengdu Mentor Media Co., Ltd	510100400032987A	Chengdu, Kina	-	-
Mentor Internet Solution Pte Ltd	199508226M	Singapore	-	-
Mentor Media (Chongqing) Co., Ltd	915000006939331000	Chongqing, Kina	-	-
Mentor Media (Chongqing) Co., Ltd - Wuhan Branch	91420100MA4KYTDK3K	Wuhan, Kina	-	-
Mentor Media (Kunshan) Co., Ltd	913205837584821000	Kunshan, Kina	-	-
Mentor Media Ltd, Taiwan Branch	70777068	Taoyuan, Taiwan	-	-
Mentor Media (Shenzhen) Co., Ltd	91440300726187433D	Shenzhen, Kina	-	-
Mentor Media (Songjiang) Co., Ltd	91310000763042057J	Songjiang, Kina	-	-
Mentor Media (Suzhou) Co., Ltd	91320508773759422B	Suzhou, Kina	-	-
Mentor Media (USA) Supply Chain Management Inc	C3095841	Eastvale, USA	-	-
Mentor Media (Xiamen) Co., Ltd	91350200612051108M	Xiamen, Kina	-	-
Mentor Media CBZ (Chongqing) Co., Ltd	915000005814642000	Chongqing, Kina	-	-
Mentor Media Japan Godogaisha	0100-03-017482	Yokohama, Japan	-	-
Mentor Media Juárez S.A. de C.V.	MMJ0810145N1	Juárez, Mexiko	-	-
Mentor Media (Shenzhen) Logistics Ltd	91440300793899377C	Shenzhen, Kina	-	-
Mentor Printing and Logistics Private Limited	U72900TN2006PTC061596	Chennai, Indien	-	-
Mentor Shanghai Trading Co., Ltd	91310115329537946A	Shanghai, Kina	-	-
Mentor Supply Chain (Chongqing-CBZ) Co., Ltd	91500106MA5YR1XH62	Chongqing, Kina	-	-
Mentor Supply Chain (Netherlands) BV	858777265	Rotterdam, Nederländerna	-	-
Mentor Media Czech s.r.o.	CZ27742270	Brno, Tjeckien	-	-
Shanghai Mentor Media Co., Ltd	91310115703003515D	Shanghai, Kina	-	-
Tristellar Graphic Sdn. Bhd.	64775T	Johor, Malaysia	-	-

NOT 9

Aktier i dotterföretag (forts.)

SPECIFIKATION AV AKTIER I DOTTERFÖRETAG (FORTS.)

	Organisationsnr	Säte	Antal aktier	Innehavets bokförda värde, Mkr
Elanders Holding GmbH	HRB105591	Herrenberg, Tyskland	-	380,5
LGI Logistics Group International GmbH	HRB243806	Herrenberg, Tyskland	-	-
Helix Software + Support GmbH	HRB226056	Herrenberg, Tyskland	-	-
ITG GmbH Internationale Spedition und Logistik	HRB66157	München, Tyskland	-	-
ITG Global Logistics BV	34083373	Amsterdam, Nederländerna	-	-
ITG Internationale Spedition Ges.mBH.	FN 139388h	Wien, Österrike	-	-
ITG International Transports Inc.	43240627	Boston, USA	-	-
OOO ITG International Transports + Logistics	OGRN 1127746350720	Moskva, Ryssland	-	-
LGI Austria GmbH	FN 349601 w	Laxenburg, Österrike	-	-
LGI Espana s.l.	B19274901	Cabanillas del Campo, Spanien	-	-
LGI Hungaria Logisztikal Kft	13-09-140503	Páty, Ungern	-	-
LGI Logistics Group International AB	556727-7990	Arlöv, Sverige	-	-
LGI Logistics Group International Ltd	GB 07251732	Milton Keynes, Storbritannien	-	-
LGI Polska Sp. z o.o.	KRS 0000246814	Wroclaw, Polen	-	-
LGI Czechia s.r.o.	CZ25204581	Zákupy, Tjeckien	-	-
LGI Deutschland GmbH	HRB354685	Herrenberg, Tyskland	-	-
LGI FreightLog GmbH	HRB761526	Freiberg am Neckar, Tyskland	-	-
LGI TechLog GmbH	HRB513968	Herrenberg, Tyskland	-	-
Logistics Worksolution Sp. z o.o.	KRS 0000735255	Starachowice, Polen	-	-
Logistik Lernzentrum GmbH	HRB246072	Böblingen, Tyskland	-	-
Elanders Hungary Kft	20-09-065122	Zalalövö, Ungern	-	146,1
Elanders Infologistics AB	556121-8891	Göteborg, Sverige	314 330	286,8
Elanders Sverige AB	556262-1689	Härryda, Sverige	-	-
Elanders Italy S.r.l.	5686620963	Ponzano Veneto, Italien	-	2,7
Elanders Ltd	GB 3788582	Newcastle, Storbritannien	-	31,4
Elanders McNaughtan's Ltd	SC 135425	Glasgow, Storbritannien	-	-
Spreckley Ltd	4179929	Newcastle, Storbritannien	-	-
Elanders Polska Sp. z o.o.	KRS 0000101815	Płońsk, Polen	-	89,9
Elanders UK Ltd	GB 2209256	Harrogate, Storbritannien	-	0,9
fotokasten GmbH	HRB24050	Waiblingen, Tyskland	-	57,6
Midland Information Resources Company	42-1468885	Davenport, USA	10 000	223,0
ElandersUSA, LLC	58-1448183	Atlanta, USA	-	-
Schmid Druck + Medien GmbH	HRB18350	Kaisheim, Tyskland	-	5,5
Summa				1 377,6

Moderbolagets ägarandel uppgår för samtliga koncernbolag till 100 %, förutom Asiapack Limited som ägs till 80 %. För de bolag som ej ägs direkt av moderbolaget anges inget bokfört värde.

NOT 10 Övriga avsättningar

Belopp i Mkr	2018	2017
Miljöåtaganden	1,5	1,5
Summa	1,5	1,5

Avsättningar för miljöåtaganden baserar sig på eventuella framtida åtaganden som vid balansdagens slut inte är avslutade.

Övriga avsättningar avser huvudsakligen kostnader för eventuella framtida finansiella åtaganden.

NOT 11 Immateriella anläggningstillgångar

Belopp i Mkr	Goodwill		Övriga immateriella anläggningstillgångar		Summa	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	2,0	2,0	11,0	11,9	13,0	13,9
Inköp	-	-	0,0	0,1	0,0	0,1
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-7,6	-1,0	-7,6	-1,0
Utgående anskaffningsvärden	2,0	2,0	3,4	11,0	5,4	13,0
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1,4	-1,3	-10,4	-11,4	-11,8	-12,7
Årets avskrivningar	-0,1	-0,1	-0,1	-	-0,2	-0,1
Försäljningar/utrangeringar	-	-	7,6	1,0	7,6	1,0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1,5	-1,4	-2,9	-10,4	-4,4	-11,8
Utgående planenligt restvärde	0,5	0,6	0,6	0,6	1,0	1,2

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser programvaror.

NOT 12 Materiella anläggningstillgångar

Belopp i Mkr	Inventarier, verktyg och installationer	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	2,0	2,0
Inköp	1,1	-
Försäljningar/utrangeringar	-1,7	-
Utgående anskaffningsvärde	1,4	2,0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1,7	-1,7
Årets avskrivningar	-0,1	-0,0
Försäljningar/utrangeringar	1,7	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-0,1	-1,7
Utgående planenligt restvärde	1,3	0,3

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Någon finansiell leasing förekommer ej.

NOT 13

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i Mkr	2018	2017
Löner samt semesterlöneskuld	8,2	3,8
Sociala avgifter	8,7	6,5
Räntor	0,6	0,4
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10,3	14,6
Summa	27,8	25,2

NOT 14

Skulder till kreditinstitut

Samtliga skulder till kreditinstitut avser låneskulder. Lån från Elanders huvudbanker följer löptiden för kreditavtalet och förfaller i januari 2022. Elanders AB har lån i USD, EUR och PLN. Per 31 december 2018 låg räntorna för dessa lån i intervallet 2,00–4,69 (2,00–3,99) procent.

För upplysningar avseende finansiell riskhantering – se not 20 till koncernens finansiella rapporter.

FÖRÄNDRING AV LÅNG- OCH KORTFRISTIG UPPLÅNING

Belopp i Mkr	2018	2017
Ingående skulder	2 888,6	2 393,1
Upptagna lån	-	325,8
Amorteringar av lån	-109,5	-103,7
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	-65,5	264,9
Omräkningsdifferens	147,1	8,5
Utgående skulder	2 860,7	2 888,6

CHECKRÄKNINGSKREDITER

Utnyttjat belopp samt tillgänglig kredit för checkräkningskrediter framgår nedan.

Belopp i Mkr	2018	2017
Checkräkningskrediter, utnyttjat belopp	-	2,6
Checkräkningskrediter, beviljat belopp	50,0	50,0
Outnyttjad kredit	50,0	47,4

NOT 15

Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

STÄLLDA SÄKERHETER

Belopp i Mkr	2018	2017
Företagsinteckningar	3,3	3,3
Övriga ställda säkerheter	286,8	286,8
Summa	290,1	290,1
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	290,1	290,1
Summa	290,1	290,1

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterföretag.

EVENTALFÖRPLIKTELSE

Belopp i Mkr	2018	2017
Borgensförbindelser och eventalförpliktelser avseende dotterföretag	338,8	244,0
Summa	338,8	244,0

Undantagsregler för dotterföretag

Moderbolagsgaranti har utfärdats i enlighet med section 479(C) av Storbritanniens Companies Act 2006 avseende räkenskapsåret 2018 för dotterföretagen Elanders UK Ltd, Elanders McNaughtan's Ltd samt Spreckely Ltd registrerade i Storbritannien och beskrivna i not 9. Moderbolagsgarantin gäller samtliga utestående skulder för dotterföretagen per balansdagen till dess att åtaganden är fullgjorda. De beskrivna dotterföretagen har applicerat undantaget av lagstadgad revision i enlighet med sektion 479(A) av Storbritanniens Companies Act 2006.

Moderbolagsgaranti har utfärdats till dotterföretaget Elanders Holding GmbH, registrerat i Tyskland. Moderbolaget garanterar alla Elanders Holding GmbH's existerande förpliktelser från och med 31 december 2018 till slutet av nästa räkenskapsår. Till följd av detta tillämpar Elanders Holding GmbH och dess tyska dotterföretag LGI Logistics Group International GmbH, Helix Software + Support GmbH, LGI Deutschland GmbH, LGI FreightLOG GmbH, ITG GmbH Internationale Spedition und Logistik, Logistik Lernzentrum GmbH och LGI TechLog GmbH, beskrivna i not 9, undantaget som anges i sec. 264 (3) i Tysklands Commercial Code (HGB). Dessa regler undantar bolagen från lagstadgad revision samt innebär lättnader kring upprättande och publicering av finansiella rapporter. Enligt sec. 291 (1) och (2) i Tysklands Commercial Code (HGB) är dessutom Elanders Holding GmbH, LGI Logistics Group International GmbH, ITG GmbH Internationale Spedition och Logistik and Elanders GmbH undantagna från kravet att upprätta konsoliderade finansiella rapporter eftersom de är inkluderade i Elanders AB:s koncernredovisning.

NOT 16

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalyser

Likvida medel

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig
- de lätt kan omsättas.
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Belopp i Mkr	2018	2017
Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar	0,3	0,1
Resultat från avyttring av dotterföretag	93,2	-
Utdelningar från dotterföretag	-103,3	-147,3
Orealiserade kursvinster och kursförluster	93,3	8,5
Övriga poster	-0,1	0,5
Summa	83,4	-138,2

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i Mkr	2018	2017
Betald ränta	-77,1	-65,3
Erhållen ränta	132,2	38,2
Summa	55,1	-27,1

ERHÅLLNA UTDELNINGAR FRÅN DOTTERFÖRETAG

Belopp i Mkr	2018	2017
Elanders (Beijing) Printing Company Ltd	-	20,4
Elanders GmbH	72,4	81,8
Elanders Hungary Kft	20,8	14,4
Elanders Polska Sp.z o.o.	10,1	7,1
d o m Deutsche Online Medien GmbH	-	16,5
fotokasten GmbH	-	7,1
Summa	103,3	147,3

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisnings- sed i Sverige, respektive koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, och ger en rättvisande bild av företagets respektive koncernens ställning och resultat och att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets respektive koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget respektive de företag som ingår i koncernen står inför.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämman förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder

i moderbolaget uppgående till 962 683 607 kronor, disponeras enligt följande:

- 2,90 kronor per aktie totalt 102 537 478 kronor utdelas till aktieägarna och
- kvarstående vinstmedel om 860 146 129 kronor balanseras i ny räkning.

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Denna årsredovisning kommer att framläggas på årsstämman den 29 april 2019 för fastställande.

Möln dal den 5 mars 2019

Carl Bennet
Ordförande

Johan Stern
Vice ordförande

Pam Fredman

Dan Frohm

Erik Gabrielson

Linus Karlsson

Cecilia Lager

Anne Lenerius

Caroline Sundewall

Marcus Olsson

Magnus Nilsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 5 mars 2019
PricewaterhouseCoopers AB

Magnus Willfors
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Tomas Hilmarsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Elanders AB (publ), org.nr. 556008-1621

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Elanders AB (publ) för år 2018 med undantag för bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 44–49 respektive 50–58. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 38–105 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 44–49 respektive 50–58. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningar och rapport över finansiell ställning för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

NEDSKRIVNINGSPRÖVNING AV IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Hänvisning till not 1 och not 14.

Värdet av Goodwill och Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod uppgår per 31 december 2018 till 2 831,8 Mkr. I enlighet med IFRS skall ledningen årligen genomföra en nedskrivningsprövning.

Inget nedskrivningsbehov har i samband med detta identifierats av ledningen per bokslutsdagen. Vi har i vår revision fokuserat på risken att Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod är för högt värderade och att ett nedskrivningsbehov kan föreligga.

Av de 2 831,8 Mkr, är motsvarande 1 094,1 Mkr hänförliga till rörelsesegmentet Print & Packaging Solutions. Marknadsförutsättningar inom detta segmentet, som huvudsakligen bedriver traditionell tryckverksamhet, är utmanande med en delvis krympande efterfrågan och stark prispress. Elanders verksamhet inom segmentet har under senare år visat stabil lönsamhet, men endast en svag tillväxt. Risken vi därför har fokuserat på i vår revision är huruvida det föreligger nedskrivningsbehov på immateriella tillgångar hänförliga till Print & Packaging Solutions.

Vissa av de antaganden och bedömningar ledningen gör avseende framtida kassaflöden och förhållanden är komplexa och får stor påverkan på beräkningen av nyttjandevärdet. Detta gäller i synnerhet bedömningen av den framtida tillväxttakten, rörelsemarginalen och diskonteringsräntan, där små avvikelser medför stor påverkan på beräkningen av nyttjandevärdet. Som framgår av not 14 så skulle ett nedskrivningsbehov uppstå för segment Print & Packaging Solutions om den genomsnittliga tillväxttakten eller rörelsemarginalen skulle minska med en procentenhet eller om diskonteringsräntan ökas med en procentenhet.

VÄRDERING AV UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR

Hänvisning till not 1 och not 10.

Vid utgången av året redovisade koncernen uppskjutna skattefordringar om 249,9 Mkr varav 168,7 Mkr är hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag. Redovisning av uppskjutna skattefordringar relaterade till skattemässiga underskottsavdrag är endast tillåtet i den utsträckning det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas mot skattemässiga överskott. De skattemässiga underskottsavdragen som utgör grunden för den redovisade uppskjutna skattefordran är främst hänförliga till den svenska verksamheten.

Bedömningen att framtida skattemässiga överskott sannolikt kommer att uppstå i den svenska verksamheten och att de skattemässiga underskotten därmed kommer att kunna utnyttjas, baseras i hög grad på ledningens antaganden och bedömningar kring framtida budgets och prognoser.

Vi har i vår revision fokuserat på risken att uppskjutna skattefordringar är för högt värderade och att ett nedskrivningsbehov kan föreligga.

I vår revision har vi bedömt den beräkningsmodell som ledningen använder och konstaterat att modellen är förenlig med vedertagna värderingstekniker.

Vidare har vi granskat att de viktigaste antagandena i nedskrivningsprövningen överensstämmer med bolagets budget och strategiska plan.

Vi har även tagit ställning till rimligheten i företagsledningens antaganden och bedömningar, utan någon avvikande uppfattning. Detta har skett genom analys av hur väl tidigare års antaganden har uppnåtts. Dessutom har vi utvärderat rimligheten i justeringar som har skett av antaganden från tidigare år som en följd av utvecklingen av verksamheten samt externa faktorer.

Vi har även genomfört egna känslighetsanalyser för att testa hur stora förändringar i viktiga antaganden som krävs innan ett nedskrivningsbehov av Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod hänförlig till rörelsesegmentet uppstår.

Vi har även bedömt riktigheten i de upplysningar som framgår av not 1 och not 14 i koncernårsredovisningen.

Vi har utmanat företagsledningens bedömningar och granskat de underlag som ligger till grund för bedömningen. Analys har skett av de skattemässiga överskott som genererats under året, och jämfört dessa med de framtida överskott som kommer krävas för att aktiverade underskott skall kunna utnyttjas. I enligt med svenska skatteregler finns i dagsläget ingen bestämd nyttjandeperiod för underskottsavdragen. Vi har involverat våra skattespecialister i dessa bedömningar. Därutöver har vi bedömt fullständigheten och riktigheten i de upplysningar som finns i not 1 och 10.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–37 samt 110–122. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Elanders AB (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 44–49 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 50–58 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande. En hållbarhetsrapport har upprättats.

PricewaterhouseCoopers AB utsågs till Elanders AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 27 april 2018 och har varit bolagets revisor sedan 21 april 2008.

Möndal den 5 mars 2019

PricewaterhouseCoopers AB

Magnus Willfors
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Tomas Hilmarsson
Auktoriserad revisor

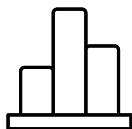
Avstämning alternativa nyckeltal

Belopp i Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Genomsnitt totala tillgångar	7 792	7 154	5 132	3 559	3 017
Genomsnitt likvida medel	-595	-639	-573	-418	-336
Genomsnitt ej räntebärande skulder	-1 799	-1 532	-1 131	-816	-671
Genomsnittligt sysselsatt kapital	5 398	4 983	3 428	2 325	2 010
Rörelseresultat	459	308	344	292	175
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,5	6,2	10,0	12,6	8,7
Räntebärande långfristiga skulder	2 442	2 504	2 647	20	25
Räntebärande kortfristiga skulder	819	840	228	1 247	1 327
Likvida medel	-722	-679	-651	-529	-457
Nettoskuld	2 539	2 665	2 224	738	895
Rörelseresultat	459	308	344	292	175
Av- och nedskrivningar	266	255	172	136	117
EBITDA	725	563	516	428	292
Nettoskuld/EBITDA, ggr	3,5	4,7	4,3	1,7	3,1
Rörelseresultat	459	308	344	292	175
Avskrivningar på tillgångar identifierade vid förvärv	64	63	40	21	19
EBITA	523	371	384	313	194
Nettoomsättning	10 742	9 342	6 284	4 236	3 730
EBITA-marginal, %	4,9	4,0	6,1	7,4	5,2

Belopp i Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Börskurs vid årets utgång, kr ¹⁾	87,20	82,00	106,25	64,36	36,27
Antal aktier vid årets utgång, tusental ¹⁾	35 358	35 358	35 358	28 224	28 224
Nettoskuld	2 539	2 665	2 224	738	895
Eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande	10	6	-	-	-
Rörelsens värde (Enterprise Value), Mkr	5 633	5 570	5 981	2 555	1 919
Totala tillgångar	7 737	7 409	6 782	3 560	3 570
Likvida medel	-722	-679	-651	-529	-457
Ej räntebärande skulder	-1 769	-1 612	-1 496	-805	-870
Sysselsatt kapital, Mkr	5 246	5 118	4 635	2 226	2 243
Genomsnittlig börskurs ¹⁾	80,82	98,82	82,78	45,79	35,78
Utdelning per aktie, kr ¹⁾	2,90 ²⁾	2,60	2,60	2,07	1,03
Direktavkastning, %	3,6	2,6	3,1	4,5	2,9
Eget Kapital	2 697	2 447	2 411	1 488	1 348
Eget kapital per aktie, kr ¹⁾	76,28	69,21	68,19	52,72	47,75
Kassaflöde från den löpande verksamheten	455	-64	331	269	162
Finansiella poster, netto	93	78	44	32	36
Betald skatt	127	134	104	85	61
Nettoinvesteringar	-138	-262	-1 907	-42	-296
Operativt kassaflöde	538	-115	-1 428	344	-38
Genomsnittligt antal aktier, tusental ¹⁾	35 358	35 358	29 555	28 224	26 825
Operativt kassaflöde per aktie, kr ¹⁾	15,22	-3,24	-48,32	12,19	-1,42
Volym på börsen ¹⁾	3 829	8 592	13 025	5 714	7 306
Omsättningshastighet	0,11	0,24	0,44	0,20	0,27

¹⁾ Historiskt antal aktier samt historiska nyckeltal har räknats om med hänsyn till fondemissionselementen i nyemissionerna 2014 och 2016.

²⁾ Förslag från styrelsen.

Ekonomiska definitioner

Andel riskbärande kapital

Riskbärande kapital i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE)

Rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på totalt kapital

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i förhållande till genomsnittligt totala tillgångar.

Direktavkastning

Utdelning i förhållande till genomsnittlig börskurs.

EBIT

Earnings before interest and taxes; rörelseresultat.

EBITA

Earnings before interest, taxes and amortization; rörelseresultat ökat med avskrivningar på tillgångar identifierade vid förvärv.

EBITDA

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization; rörelseresultat ökat med avskrivningar och nedskrivningar av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar.

Eget Kapital per aktie

Eget Kapital dividerat med antal utestående aktier per bokslutsdagen.

Förädlingsgrad

Förädlingsvärdet i förhållande till nettoomsättningen.

Förädlingsvärde

Nettoomsättningen minus materialkostnader samt vidarefakturerade utlägg för köpta tjänster.

Genomsnittligt antal aktier

Vägt genomsnitt under perioden utestående aktier.

Kapitalomsättnings-hastighet

Nettoomsättningen i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Kassaflöde per aktie

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Medelantal anställda

Antalet anställda vid varje månads utgång dividerat med antal månader.

Nettoskuld

Räntebärande skulder minus likvida medel.

Omsättningshastighet

Volym på börsen dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Operativt kassaflöde

Kassaflöde från den löpande verksamheten samt investeringsverksamheten, justerat för betald skatt och finansiella poster.

Operativt kassaflöde per aktie

Operativt kassaflöde dividerat med genomsnittligt antal aktier.

P/E-tal

Börskursen vid årets utgång i förhållande till vinst per aktie.

P/S-tal

Börskursen vid årets utgång i förhållande till nettoomsättning per aktie.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Riskbärande kapital

Eget kapital plus uppskjuten skatteskuld.

Räntetäckningsgrad

Rörelseresultat plus räntintäkter dividerat med räntekostnader.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättning.

Rörelseresultat

Resultat före finansiella poster; EBIT.

Rörelsens värde (Enterprise value)

Börsvärdet ökat med netto-skuld och eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuld i förhållande till redovisat eget kapital inklusive eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande.

Soliditet

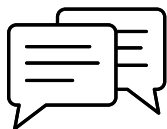
Eget kapital inklusive eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande i förhållande till balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Totala tillgångar minskade med likvida medel och icke räntebärande skulder.

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i förhållande till nettoomsättningen.

Specifika termer

After sales

Tillhandahållande av tjänster, support och reservdelar efter att ha gjort en första försäljning. Detta sker till exempel i tillhandahållandet av produkter som kräver uppgradering etc.

Blockchain-lösningar

En blockkedja, på engelska blockchain, är en decentraliserad databas som lagras i med kopia på varje dator i ett peer-to-peer nätverk. De många kopiorna gör det svårt eller omöjligt att i manipulera databasens ändringshistorik. Varje händelse i databasen lagras genom att ett så kallat block läggs till databasen och en sekvens av block kallas därför en blockkedja. Genom användning av blockchain-teknik kan slutanvändaren till exempel säkerställa att en produkt är genuin, då hela försörjningskedjan för produkten kan verifieras.

Business-to-business (B2B)

Omsättning av varor och tjänster mellan företag, till exempel mellan en tillverkare och en grossist, eller mellan en grossist och en detaljist.

Cross-docking

Avlastning av material från inkommande transporter och lastning av dessa direkt i utgående transporter, med liten eller ingen lagring däremellan. Detta kan göras för att ändra typ av förpackning, för att sortera material som är avsett för olika destinationer, eller för att kombinera material från olika ursprung till transporter med samma eller liknande destinationer.

Digitaltryck

Överföring av information till papper sker via en digital fil som skrivs ut i hög hastighet med hjälp av en skrivare (printer). Denna teknik är en förutsättning för Print-on-demand och möjliggör snabba leveranser i små upplagor. För större upplagor är fortfarande offsettekniken mer effektiv.

e-commerce

När beställning görs via e-handelsplattformar direkt av slutkunden. Det omfattar både de fall där Elanders säljer direkt till konsument samt som underleverantör till e-handelsföretag.

End-to-end-lösning

Med en end-to-end-lösning avses en komplett lösning från en enda leverantör, där samtliga mellanhänder tas bort i en process för att optimera produktivitet och effektivitet.

Fulfillment

Direkt översatt från engelskan: fullbordan. Termen används för processen mellan produktion och distribution och kan innefatta, plockning från lager, konfigurering, streckkodsmärkning samt packning för slutanvändarändamål.

Just-in-time (JIT)

Fritt översatt "exakt i tid". Leveransprecision – att leverera exakt när behovet uppstår. Begreppet innebär även att kunden inte behöver lagra sina produkter.

Kontraktologistik

Kontraktologistik är en affärsmodell inom ramen för supply chain management, och bygger på ett långsiktigt samarbete mellan en tillverkare eller

återförsäljare av varor och en logistikleverantör. Modellen regleras oftast av ett tjänsteavtal, innefattande en avsevärd affärsvolym och individuellt anpassad.

Life Cycle Services

Tjänster som utförs under hela eller delar av en produkts livscykel, från att produkten tillverkas till att den återvinns. Exempel på tjänster är leverans, hämtning, installation, utbildning, service, radering av data, uppdatering av mjukvara, renovering, vidareförsäljning eller återvinning. Tjänsten syftar till att maximera produktens livslängd och att optimera logistikflödet för att minska miljöpåverkan.

Offsettryck

Tryckmetod som innebär att färg och fuktig vatten fördelas på tryckplåtar som sedan går emot en gummiduk. Denna tar upp färgen och överför den till papperet. Uttrycket offset kommer av att tryckplåten aldrig är i kontakt med papperet.

Omnikanaler

Ett integrerat sätt att hantera människors relationer med organisationer. Snarare än att arbeta parallellt, är kommunikationskanaler utformade för att samarbeta och bygga en sammanhängande, utvecklande upplevelse på olika kanaler. Tillvägagångssättet inkluderar kanaler som fysiska platser, vanliga webbsidor, sociala medier, mobilapplikationer och telefonkommunikation. Företag som använder omnikanaler ger sina kunder möjlighet att vara i kontakt med dem via flera avenyer samtidigt.

Outsourcing

Företag eller organisationer väljer att lägga ut en aktivitet eller en process på extern part. Denna aktivitet eller process sägs då vara föremål för outsourcing.

Packaging

En produkt som är tillverkad för att skydda, hantera, leverera och presentera en vara.

Return logistics

Logistik innefattar normalt aktiviteter som för produkten till kunden. Reverse logistics innebär att produkten i stället rör sig bakåt i leveranskedjan. Exempelvis produkter som går tillbaka från kunden till distributören eller producenten. Reverse logistics innefattar hantering av överskottsprodukter, returter samt defekta produkter inklusive testning, demontering, reparation, återvinning eller avyttrande av produkten.

Supply chain

Flödet och hantering av varor och eller information från tillverkare till den slutliga kunden. Supply chain management kan beskrivas som planering, genomförande, kontroll och övervakning av aktiviteter med syftet att skapa värde, bygga en konkurrenskraftig infrastruktur med hjälp av globala logistiklösningar, synkronisering av utbud med efterfrågan och att mäta utförandet.

Value Recovery

Processen för att maximera värdet av ej använda eller obsoleta tillgångar genom till exempel återanvändning, återvinning eller försäljning.

Styrelse

CARL BENNET

Styrelsens ordförande.

Född: 1951.

Civilekonom, tekn. dr. hc.

Invald år: 1997.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ordförande valberedningen och ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Verkställande direktör Carl Bennet AB. Styrelseordförande Getinge AB och Lifco AB. Styrelseledamot Arjo AB, Holmen AB och L E Lundbergföretagen AB.

Tidigare uppdrag: Verkställande direktör och koncernchef Getinge AB.

Aktieinnehav via bolag: 1814 813 A-aktier och 15 903 596 B-aktier.

JOHAN STERN

Styrelsens vice ordförande.

Född: 1951.

Civilekonom.

Invald år: 1998.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ordförande i revisionsutskottet och ledamot i ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseordförande HealthInvest Partners AB, Fädriften Invest AB, Rolling Optics AB, Stiftelsen Harry Cullbergs Fond och Skånör Falsterbo Kallbadhus AB. Styrelseledamot Carl Bennet AB, Getinge AB, Lifco AB, RP Ventures AB, Swedish-American Chamber of Commerce, Inc. och Estea AB.

Tidigare uppdrag: Verksam inom SEB i Sverige och USA.

Aktieinnehav: 107 000 B-aktier.

PAM FREDMAN

Styrelseledamot.

Född: 1950.

Civilingenjör. PhD.

Invald år: 2016.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseledamot Sahlgrenska Science Park AB och för projektet "Attraktionskraft för hållbar tillväxt" inom Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).

Tidigare uppdrag: Rektor Göteborgs Universitet.

Aktieinnehav: 1609 B-aktier.

DAN FROHM

Styrelseledamot.

Född: 1981.

Civilingenjör, Industriell Ekonomi.

Invald år: 2017.

Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseledamot Carl Bennet AB, Getinge AB och Swedish-American Chamber of Commerce, Inc.

Tidigare uppdrag: Managementkonsult på Applied Value LLC i New York.

Aktieinnehav (eget och närståendes): 23 676 B-aktier.

ERIK GABRIELSON

Styrelseledamot.

Född: 1962.

Jur. kand.

Invald år: 2012.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Advokat och delägare Advokatfirman Vinge. Styrelseordförande Eldan Recycling A/S. Styrelseledamot Carl Bennet AB och Lifco AB.

Aktieinnehav: Inget.

LINUS KARLSSON

Styrelseledamot.

Född: 1968.

Berghs School of Communication.

Invald år: 2014.

Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Strategisk/kreativ rådgivare. Styrelseledamot World Childhood Foundation USA. Medlem i Facebook Creative Council.

Tidigare uppdrag: Creative Chairman i McCann Global brands.

Aktieinnehav: Inget.

CECILIA LAGER

Styrelseledamot.

Född: 1963.

Ekonom.

Invald år: 2009.

Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.**Andra uppdrag:** Styrelseordförande Navigera AB. Styrelseledamot Altor Fund Manager AB, Capacent Holding AB, Clemondo Group AB, Collector AB, Collector Bank AB, Evolution Gaming AB samt Greengold Group AB.**Tidigare uppdrag:** Verkställande direktör SEB Fonder. Marknadsdirektör Alecta. Styrelseledamot Cinnober Financial Technology AB, Eniro AB, Intellecta AB, Knowit AB, Oniva Online Group AB samt Vardia Insurance Group ASA.**Aktieinnehav:** 37 521 B-aktier.**ANNE LENERIUS**

Styrelseledamot.

Född: 1956.

Ekonom.

Invald år: 2014.

Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.**Andra uppdrag:** Styrelseledamot och verkställande direktör Arado AB.**Tidigare uppdrag:** Ekonomidirektör i Carl Bennet AB. Koncerncontroller på Ernström Holding AB. Ekonomichef på JMS/Q Systemhydraulik AB. Styrelseordförande för Entercircle Konfektion AB.**Aktieinnehav:** 6 892 B-aktier.**MAGNUS NILSSON**

Styrelseledamot.

Verkställande direktör och koncernchef i Elanders AB.

Född: 1966.

Utbildningar i grafisk teknik, design, företagsekonomi och marknadsföring.

Invald år: 2010.

Anställd i Elanders sedan 1999.

Aktieinnehav: 73 577 B-aktier.**CAROLINE SUNDEWALL**

Styrelseledamot.

Född: 1958.

Civilekonomexamen, Handelshögskolan i Stockholm.

Invald år: 2015.

Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.**Andra uppdrag:** Styrelseledamot och verkställande direktör Caroline Sundewall AB. Styrelseledamot Cramo (Finland), Hemfosa, Mertzig Asset Management och Sintercast. Styrelseordförande stiftelsen Streber Cup. Styrelseledamot stiftelsen Tillväxt Helsingborg.**Tidigare uppdrag:** Styrelseordförande Cloetta och Svolder. Styrelseuppdrag i TeliaSonera, Electrolux, Lifco, Haldex, Pågen, Ahlsell och Södra Skogsägarna.**Aktieinnehav:** 6 666 B-aktier.**MARCUS OLSSON**

Arbetslagarrepresentant.

Född: 1971.

Gymnasial utbildning.

Invald år: 2014.

Arbete: Arbetsledare.**Aktieinnehav:** Inget.**MARTIN SCHUBACH**

Arbetslagarrepresentant (suppleant).

Född: 1974.

Gymnasial utbildning.

Invald år: 2015.

Arbete: Prepare/Automation.**Aktieinnehav:** 267 B-aktier.

Koncernledning

MAGNUS NILSSON

Verkställande direktör och koncernchef i Elanders AB.

Född: 1966.

Anställd sedan 1999. Utbildning i grafisk teknik, design, företags ekonomi och marknadsföring. Verksam inom den grafiska industrin sedan 1987. Produktionschef Elanders i Ungern 2002. Verkställande direktör Elanders Berlings Skogs 2003-2005 och Elanders i Kina 2005-2009.

Aktieinnehav: 73 577 B-aktier.

ANDRÉAS WIKNER

Ekonomidirektör.

Född: 1971.

Anställd sedan 2007. Magisterexamen i företagsekonomi. Revisor under åren 1997-2007. Godkänd revisor 2004. Auktoriserad revisor 2005.

Aktieinnehav: 4 664 B-aktier.

DR. ANDREAS BUNZ

Supply Chain Solutions (LGI), President.

Född: 1958.

Anställd sedan 2016. Diploma i Business Management (tekniskt orienterad), Ph.D. från Stuttgart University. 30 års erfarenhet inom Supply Chain Management och Transportation Logistics, varav 22 år som koncernchef för LGI Logistics Group International. Kom till Elanders i samband med förvärvet av LGI Logistics Group International 2016.

Aktieinnehav: Inget.

ECKHARD BUSCH

Supply Chain Solutions (LGI), Senior Vice President.

Född: 1960.

Anställd sedan 2016. Diploma i Industrial Engineering från Karlsruhe Institute of Technology. 30 års erfarenhet inom Supply Chain Management och Contract Logistics som medlem av LGI:s Executive Committee och Managing Director (COO). Kom till Elanders i samband med förvärvet av LGI Logistics Group International 2016.

Aktieinnehav: Inget.

BERND SCHWENGER

Supply Chain Solutions (LGI), Senior Vice President.

Född: 1972.

Anställd sedan 2018. Diploma i Transport Economics och Logistics. Nästan 20 års erfarenhet inom Supply Chain Management och Transportation Logistics, varav 11 år som Manager på HP och 7 år som Director Transportation och verkställande direktör på Amazon Logistics i Tyskland.

Aktieinnehav: Inget.

KOK KHOON LIM

Supply Chain Solutions
(Mentor Media), President.

Född: 1955.

Anställd sedan 2014. Bachelor degree i Electrical & Electronics Engineering samt Master of Science i Industrial Engineering. Mer än 30 års erfarenhet från världsledande globala företag och innehaft positioner såsom General Manager för Hewlett Packards Handheld Mobile Products Division, Vice President och Chief Technology Officer för Philips Consumer Electronics Home Entertainment Business Group samt Managing Directors för Technology Solutions Business and Innovation Centres hos Wearnes Group. Kom till Elanders via förvärvet av Mentor Media 2014 där han var koncernchef.

Aktieinnehav: Inget.

PETER SOMMER

Print & Packaging Solutions,
President.

Född: 1957.

Anställd sedan 2007. Grafisk ingenjör. Ensam grundare av Sommer Corporate Media. Kom till Elanders via förvärvet av Sommer Corporate Media 2007 där han var verkställande direktör.

Aktieinnehav: 170 666 B-aktier.

Revisorer och valberedning

REVISORER

PricewaterhouseCoopers AB med de auktoriserade revisorerna:

Magnus Willfors

Född: 1963.

Huvudansvarig revisor i bolaget sedan 2015.

Övriga uppdrag:

Carl Bennet AB, Arjo AB, Arise AB och E.ON Sverige AB.

Tomas Hilmarsson

Född: 1981.

Revisor i bolaget sedan 2018.

Övriga uppdrag:

Lifco AB och BE Group AB.

VALBEREDNING**Carl Bennet**

Ordförande och kontaktperson, representant för Carl Bennet AB.

Hans Hedström

Carnegie Fonder.

Carl Gustafsson

Didner & Gerge Fonder.

Göran Espelund

Lannebo Fonder.

Sophie Nachemson-Ekwall

Representant för de mindre aktieägarna.

Valberedningen kan nås via e-post eller brev:
valberedning@elanders.com

Elanders AB

Att: Valberedningen
Flöjelbergsgatan 1 C
431 35 Mölndal

Kontakta Elanders

HEAD OFFICE

Elanders AB

Flöjelbergsgatan 1 C
431 35 Mölndal, Sweden
Web: www.elanders.com
E-mail: info@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00
President & CEO: Magnus Nilsson

SUPPLY CHAIN SOLUTIONS

LGI

Web: www.lgi.de
E-mail: info@lgi.de
President: Dr. Andreas Bunz
Senior Vice President: Eckhard Busch
and Bernd Schwenger

LGI Logistics Group International GmbH Corporate HQ

Hewlett-Packard-Straße 1/1
71083 Herrenberg, Germany
Tel: +49 7032 2291 0
Fax: +49 7032 2291 111

GERMANY

AREA STUTTGART-KARLSRUHE

Böblingen

Hewlett-Packard-Straße 2
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 402
Fax: +49 7031 3060 420
Schickardstraße 27
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 205
Fax: +49 7031 3060 420
Hans-Klemm-Straße 27
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 400
Fax: +49 7031 3060 465

Bondorf

Am Römerfeld 4+6
71149 Bondorf
Tel: +49 7457 955 605
Fax: +49 7457 955 6309

Butzbach

Am Magnapark 3-5
35510 Butzbach
Tel: +49 6441 8707 105

Ehningen

Mercedesstraße 10
71139 Ehningen
Tel: +49 7031 3060 400
Fax: +49 7031 3060 465

Esslingen

Fritz-Müller-Straße 116
73730 Esslingen
Tel: +49 711 45984 130
Fax: +49 711 45984 140

Freiberg am Neckar

c/o LGI FreightLog GmbH
Murrerstraße 1
71691 Freiberg am Neckar
Tel: +49 7032 2291 349

Gomaringen

Siemensstraße 4
72810 Gomaringen
Tel: +49 7121 9456 413

Großbottwar

Schleifwiesenstraße 25-27
71723 Großbottwar
Tel: +49 711 4598 4130

Herrenberg

Heisenbergstraße 2
71083 Herrenberg
Tel: +49 7032 2291 0
Fax: +49 7032 2291 111

Heilbronn

c/o AUDI AG
Alexander Baumann Straße 45
Building K40
74078 Heilbronn
Tel: +49 172 734 93 81

Reutlingen

Max-Planck-Straße 77-83
72766 Reutlingen
Tel: +49 7032 8939 343
Fax: +49 7032 8939 310

Markwiesenstraße 51
72766 Reutlingen
Tel: +49 7121 9456 363

Heubergstraße 6
72766 Reutlingen
Tel: +49 7121 9456 485

Sindelfingen

c/o Daimler AG
Building 38
71063 Sindelfingen
Tel: +49 162 1063317

Building 46/48
71063 Sindelfingen
Tel: +49 172 8307245

Stuttgart

c/o Daimler AG
Am Nordkai 3
70327 Stuttgart
Tel: +49 162 2594881

Stuttgart Airport

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Gottlieb-Manz-Straße 12
70794 Filderstadt-Bernhausen
Tel: +49 711 797 309 0
Fax: +49 711 797 309 15

Waghäusel

Karlsruher Straße 61
68753 Waghäusel
Tel: +49 7254 9580 113
Fax: +49 7254 9580 199

Winnenden

Max-Eyth-Straße 14
71364 Winnenden
Tel: +49 711 4598 4130

AREA HAMBURG-BREMEN

Bremen

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Pieperstraße 1-3
28195 Bremen
Tel: +49 421 175 69 0
Fax: +49 421 175 69 19

Hamburg

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Weg beim Jäger 218-222
22335 Hamburg
Tel: +49 40 500 62 0
Fax: +49 40 598 033

Hamburg-Altenwerder

Altenwerder Hauptstraße 17-23
21129 Hamburg
Tel: +49 4033 3966 160
Fax: +49 4033 3966 190

Hamburg-Billbrook

Werner-Siemens-Straße 39
22113 Hamburg
Tel: +49 40 19 735 22
Fax: +49 40 81973 520

AREA FRANKFURT-HEIDELBERG

Mörfelden-Walldorf (Frankfurt Airport)

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Hessenring 13
64546 Mörfelden-Walldorf
Tel: +49 6105 968 52 0
Fax: +49 6105 968 52 80

Wiesloch

c/o Heidelberger Druckmaschinen AG
Gutenbergring 19
Building 2+11
69168 Wiesloch
Tel: +49 6222 8221 36
Fax: +49 6222 8265 812

AREA MUNICH-NUREMBERG

Kösching

Einsteinstraße 6
85092 Kösching
Tel: +49 8456 916 7147

Manching

Königsau 2
85077 Manching
Tel: +49 8459 3334 150
Fax: +49 8459 3334 190

Nuremberg

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Andernacher Straße 53
90411 Nürnberg
Tel: +49 911 350 187 0
Fax: +49 911 350 187 19

Schwaig (Munich Airport)

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Eichenstraße 2
85445 Schwaig (Oberding)
Tel: +49 8122 567 0
Fax: +49 08122 567 1101

AREA BERLIN-DRESDEN

Neustadt in Sachsen

Kirschallee 6
01844 Neustadt in Sachsen
Tel: +49 3596 586 60
Fax: +49 3596 586 699

Werder

Am Magna Park 4
OT Plötzin
14542 Werder (Havel)
Tel: +49 33 275749 120
Fax: +49 33 275749 190

AREA DÜSSELDORF

Düsseldorf Airport

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Ungelsheimer Weg 6
40474 Düsseldorf
Tel: +49 211 566 236 0
Fax: +49 211 566 236 30

Herten

Friedrich-Bergius-Straße 1-3
45699 Herten
Tel: +49 2366 5011 110
Fax: +49 2366 5011 190

Hünxe

Werner-Heisenberg-Straße 1
46569 Hünxe
Tel: +49 281 16400 102
Fax: +49 281 16400 109

Neuss

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Graf-Landsberg-Straße 3-5
41460 Neuss
Tel: +49 2131 1282 0
Fax: +49 2131 1282 242

AREA ERFURT

Erfurt

c/o LGI TechLog GmbH
Joseph-Meyer-Straße 3
99095 Erfurt
Tel: +49 36204 722 201

AUSTRIA

LGI Austria GmbH

Vienna
Frankstalstraße 1
2361 Laxenburg
Tel: +43 2236 860 936 110
Fax: +43 2236 860 936 111

CZECH REPUBLIC

LGI Czechia s. r. o.

Prague

Poděbradská 601
25090 Jirny
Tel: +420 281 049 080
Fax: +420 281 049 099

Zákupy

Nadrazní 295
47123 Zákupy
Tel: +420 487 828 024
Fax: +420 281 049 099

HUNGARY

LGI Hungária Logisztikai Kft.

Budapest

M1 Úzleti Park B/6 épület
H 2071 Páty
Tel: +36 23 312 978
Fax: +36 23 312 978

NETHERLANDS

Amsterdam

c/o ITG Global Logistics BV
Kaaipstadweg 34A
1047 HG Amsterdam
Tel: +31 20 8515 740
Fax: +31 20 8515 701

Nieuw-Vennep

c/o ITG Global Logistics BV
Lireweg 5 F
2153 PH Nieuw-Vennep
Tel: +31 20 8515 700
Fax: +31 20 8515 701

Rotterdam

c/o ITG Global Logistics BV
Van Weerden Poelmanweg 10
3088 EB Rotterdam
Tel: +31 10 8511 600
Fax: +31 10 8511 601

POLAND

LGI Polska Sp. z. o. o.

Wrocław

ul. Magazynowa 2
Bielany Wrocławskie
55-075 Kobierzyce
Tel: +48 71 38 22 525
Fax: +48 71 72 24 142

RUSSIA

Moscow

c/o OOO ITG International
Transport + Logistics
Ostrovnyaya Ulitsa 2
121552 Moscow
Tel: +7 495 234 69 84
Fax: +7 495 234 69 84

SWEDEN

LGI Logistics Group International AB

Malmö

Lommavägen 39
S 232 35 Arlöv
Tel: +46 40 430 610
Fax: +46 40 430 644

UNITED KINGDOM**LGI Logistics Group International UK**

Milton Keynes
6 Deans Road
Old Wolverton
MK12 5NA Milton Keynes
England
Tel: +44 19 08318 748

USA

Boston
c/o ITG International Transports, Inc.
6 Kimball Lane
Suite 230
MA 01940 Lynnfield
Tel: +1 617 455 60 20
Fax: +1 617 455 60 15

MENTOR MEDIA

Web: www.mentormedia.com
E-mail: sales@mentormedia.com
President: Kok Khoon Lim

**Mentor Media Ltd
Corporate HQ**

47 Jalan Buroh, #08-02
Singapore 619491, Singapore
Tel: +65-6631 3333 / +65-6896 3773
Fax: +65-6896 3777 / +65-6896 3826

BRAZIL

**Mentor Gerenciamento
de Supply Chain (Brasil) Ltda**
Avenida Ferraz
Alvim 832 - Serraria
09980-025 - Diadema - SP
Tel: +55 11 3195 3430

CHINA

Asiapack (Shenzhen) Co., Ltd.
3rd floor, Nb.2 Jinsheng 4th Rd,
Lanzhu Rd North side,
Shenzhen Export Processing Zone,
Pingshan, Shenzhen, 518118
Web: asiapack.com
E-mail: info@asiapack.com
Tel: +86 755 8966 6950

Chengdu Mentor Media Co., Ltd
High-tech Comprehensive Bonded Zone
Chengdu Shuangliu Park, Gongxing
Town Chengdu City 610213
Tel: +86-28 6708 2288
Fax: +86-28 6708 2285

Mentor Media (Chongqing) Co., Ltd
Unit 4, 5, 6, Level 3, HP PC Factory,
No.22, Xi Yuan Yi Lu, Shapingba District,
Chongqing City, 401332
Tel: +86-23 8652 9808
Fax: +86-23 8652 9828

Mentor Media CBZ (Chongqing) Co., Ltd
No. 6-2 Zongbao Road, Shapingba
District, Chongqing City, 401331
Tel: +86-23 6562 0388
Fax: +86-23 6566 0985

**Mentor Supply Chain
(Chong Qing-CBZ) Co., Ltd**
The ground floor, No. 6-2
Zongbao Road, Shapingba District,
Chongqing City, 401331
Tel: +86-23 6562 0388
Fax: +86-23 6566 0985

Mentor Media (Kunshan) Co., Ltd
No.48, Factory Building,
Central Avenue, Kunshan Export
Processing Zone, Kunshan City,
Jiangsu Province 301
Tel: +86-512 5772 0005
Fax: +86-512 5772 0228

Mentor Media (Shenzhen) Co., Ltd
Unit 302-304, No.6 Hongmian Dao,
Futian Free Trade Zone,
Shenzhen, 518038
Tel: +86-755 8348 0418
Fax: +86-755 8359 5154

Mentor Media (Shenzhen) Logistics Ltd
4th Floor, Area A, A420-A423, North
Area No. 9 Road, Yantian Bonded Zone
ShenZhen, 518000
Tel: +86-0755-83480418
Fax: +86-0755-83595154

Mentor Media (Xiamen) Co., Ltd

No. 56 HuLi Dadao, 3rd Floor,
Unit S1 & S2, HuLi District,
Xiamen, Fujian, 361006
Tel: +86-592 570 3399 /
+86-592 570 3377
Fax: +86-592 570 3377

Shanghai Mentor Media Co., Ltd
Floor 2, Unit 4 East Side, Land 71#,
No. 211 Qinqiao Road, Pudong,
Shanghai, 201206
Tel: +86-21 5834 1893/5834
2368/5834 1699
Fax: +86-21 5834 0155

Mentor Shanghai Trading Co., Ltd
Unit A-808C, No.188 Yesheng Road,
China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone
(Yangshan), Shanghai, 201308
Tel: +86-21 5834 1893/5834
2368/5834 1699
Fax: +86-21 5834 0155

CZECH REPUBLIC

Mentor Media Czech s.r.o.
Vlastimila Pecha 2
Brno, 627 00
Tel: +420 515 577 401

HONG KONG

Asiapack Limited
Unit F, 25/F, Seabright Plaza
9-23 Shell Street, North Point
Web: asiapack.com
E-mail: info@asiapack.com
Tel: +852 2735 1163

INDIA

Mentor Printing and Logistics Pvt. Ltd
*Registered Office and Print Operations
(EOU Unit) - (Export Orientated Unit)*
B-50, SIPCOT Industrial Park,
Irukattukottai - 602 117,
Sriperumbudur Taluk, Tamilnadu.
Tel: +91 44 7110 3600
Fax: +91 44 7110 3902

**SCM Operations - DTA Unit.
(Domestic Tariff Area)**
B-51, SIPCOT Industrial Park,
Irukattukottai - 602 117,
Sriperumbudur Taluk, Tamilnadu.
Tel: +91 44 7110 3600
Fax: +91 44 7110 3902

**SCM Operations - SEZ Unit -
(Special Economic Zone)**
Plot No. DV-2,
SIPCOT HI-TECH SEZ,
Sriperumbudur, Kancheepuram (Dist.)
Tamilnadu.

MEXICO

Mentor Media Juárez S.A. de C.V.
Avenida Libre Comercio No. 2164,
Parque Industrial las Américas Cd.
Juárez, Chihuahua, C.P. 32596
Tel: +52 656 257 1600
Fax: +52 656 257 1601

SINGAPORE

**Mentor Media Ltd
Fulfillment Plant**
No. 40 Penjuru Lane, Block 1,
#02-01 & 03-21 Singapore 609216
Tel: +65-6631 3333 / +65-6896 3773
Fax: +65-6896 3777 / +65-6896 3826

TAIWAN

Mentor Media Taiwan Branch
Rm. 2, 7F., No.146,Wenxing Rd.,
Guishan Township,
Taoyuan County 33377
Tel: +886-3-3279389#429
Fax: +886-3-3279380/3279382

USA

**Mentor Media (USA)
Supply Chain Management, Inc**
3768 Milliken Avenue
Eastvale, CA 91752
Tel: +1 909 930 0800
Fax: +1 909 930 0807

PRINT & PACKAGING SOLUTIONS

President: Peter Sommer

GERMANY

d|o|n Deutsche Online Medien GmbH
Anton-Schmidt-Straße 5,
71332 Waiblingen
Web: www.deutsche-online-medien.de
E-mail: info@d-o-m.org
Tel: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99

Elanders Germany GmbH

Anton-Schmidt-Straße 15,
71332 Waiblingen
Web: www.elanders.com/ger
E-mail: info.germany@elanders.com
Tel: +49 71 51 95 63 0
Fax: +49 71 51 95 63 109

fotokasten GmbH

Anton-Schmidt-Straße 5,
71332 Waiblingen
Web: www.fotokasten.de
Tel: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99

myphotobook GmbH

Oranienstraße 183
10999 Berlin
Web: www.myphotobook.de
Tel: +49 180 5 846 846
Fax: +49 3052 0 047 441

Schmid Druck + Medien GmbH

Gewerbepark 5
86687 Kaisheim
Web: www.druckerei-schmid.de
E-mail: info@druckerei-schmid.de
Tel: +49 90 99 96 95 0
Fax: +49 90 99 96 95 30

HUNGARY**Elanders Hungary Kft**

Zalalövő
Újmajor u. 2,
8999 Zalalövő
Web: www.elanders-hungary.com
E-mail: info@elanders-hungary.com
Tel: +36 92 57 25 00
Fax: +36 92 57 10 78

Jászberény
5100 Jászberény,
Fémnyomó u. 1.
Web: www.elanders-hungary.com
E-mail: info@elanders-hungary.com
Tel: +36 92 57 25 00
Fax: +36 92 57 10 78

ITALY

Elanders Italy S.r.l.
Via Delle Industrie 8,
31050 Ponzano Veneto (TV)
Tel: +39 (0) 422 44 22 53
Fax: +39 (0) 422 44 22 53

POLAND**Elanders Polska Sp. z o.o.**

Płońsk
Ul. Mazowiecka 2,
09-100 Płońsk
Web: www.elanders.com/pol,
www.elanders.pl
E-mail: recepcja.plonsk@elanders.com
Tel: +48 23 662 23 16
Fax: +48 23 662 31 46

Wrocław

Wrocławska str. 33D,
55-095 Długołęka
Web: www.elanders.com/pol,
www.elanders.pl
E-mail: recepcja.plonsk@elanders.com
Tel: +48 71 346 06 78

SWEDEN**Elanders Sverige AB**

Mölnlycke
Box 137
435 23 Mölnlycke
Web: www.elanders.se
E-mail: info.sweden@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00

Vialed

Box 22035
50114 Borås
Web: www.elanders.se
E-mail: info.sweden@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00

Vällingby

Box 518
162 15 Vällingby
Web: www.elanders.se
E-mail: info.sweden@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00

UNITED KINGDOM**Elanders Ltd**

Merlin Way, New York Business Park,
North Tyneside, NE27 0QG, England
Web: www.elanders.com/uk
E-mail: addingvalue@elanders.com
Tel: +44 1912 80 04 00
Fax: +44 1912 80 04 01

**Elanders McNaughtan's Ltd
(Elanders Packaging)**

Unit 4, 21 James Street Righead
Industrial Estate Bellshill
ML4 3LU, Scotland
Web: www.elanders.com/uk
E-mail: info.scotland@elanders.com
Tel: +44 1236 733 833

Spreckley Limited

79 Arnold Road Nottingham
NG6 0ED, United Kingdom
Web: www.spreckleys.com
E-mail: davidcorthorn@spreckleys.com
Tel: +44 115 978 3786
Fax: +44 115 978 3784

USA**ElandersUSA, LLC**

Acworth
4525 Acworth Industrial Drive
Acworth, Georgia 30101
Web: www.elandersamericas.com
Tel: +1 770 917 70 00
Fax: +1 770 917 70 20

Kennesaw

Kennesaw 1925 Shiloh road
30144 Kennesaw, Georgia
Web: www.elandersamericas.com
Tel: +1 770 917 70 00
Fax: +1 770 917 70 20

**Midland Information
Resources Company**

5440 Corporate Park Drive
Davenport, IA 52807
Web: www.elandersamericas.com
Tel: +1 563 359 3696
Fax: +1 563 823 7651

Årsstämma och kalendarium

Aktieägare i Elanders AB (publ) hälsas välkomna till bolagets årsstämma måndagen den 29 april 2019 kl. 15.00, Gothia Towers, Mässans gata 24, Göteborg.

Aktieägare som önskar delta i stämman ska vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken avseende förhållandena tisdagen den 23 april 2019 och senast tisdagen den 23 april 2019 ha anmält sin avsikt att delta i stämman.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste inregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att få delta i stämman. Sådan registrering, som kan vara tillfällig, begärs hos den som förvaltar aktierna och måste vara verkställd senast tisdagen den 23 april 2019. Detta innebär att aktieägare i god tid före denna dag måste meddela sin önskan till förvaltaren.

Anmälan till stämman kan ske på bolagets hemsida www.elanders.com. Alternativt via e-post arsstamma@elanders.com, skriftligen till Elanders AB (publ), Årsstämman, Flöjelbergsgatan 1 C, 431 35 Mölndal, eller på telefon 031-750 07 21.

Vid anmälan ska anges namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer, antal aktier samt, i förekommande fall, det antal biträden (högst två) som avses medföras vid stämman.

På stämman behandlas de ärenden som enligt bolagsordningen ska förekomma på årsstämman samt ytterligare ärenden enligt separat kallelse.

Anmälan till årsstämman 2019

Webb: www.elanders.com

E-post: arsstamma@elanders.com

Skriftligen:

Elanders AB (publ)

Årsstämman

Flöjelbergsgatan 1 C, 431 35 Mölndal

Telefon: 031-750 07 21

Anmälan ska vara Elanders tillhanda senast tisdagen den 23 april 2019.

Kalendarium

Årsstämma	29 april 2019
Delårsrapport Q1, 2019	29 april 2019
Delårsrapport Q2, 2019	16 juli 2019
Delårsrapport Q3, 2019	21 oktober 2019
Bokslutskommuniké 2019	28 januari 2020

DISTRIBUTIONSPOLICY

Elanders årsredovisning distribueras till de aktieägare som aktivt har beställt en tryckt version, vissa kunder och övriga intressenter.

På Elanders webbplats går det att ladda ner årsredovisningen både på svenska och engelska. Intresserade kan via webbplatsen ta del av Elanders årsredovisningar tio år tillbaka i tiden.

BILDER

Globalgoals.org: sid. 53.
Haigwood Studios Photography: John Haigwood och Kyle Ripley, omslag och sid. 2, 21.
Jessica Lindhoff: sid. 28.
LGI: sid. 29.
LGI / Mikael Göthage: sid. 118.
Marcus Vetter: omslag och sid. 19, 24–27.
Mikael Göthage: sid. 2, 9, 114–117.
Shutterstock: imtmphoto, Kenneth Man, leungchopan, WAYHOME studio – omslag, slonme sid. 12–13, one photo sid. 18, VILevi sid. 28, NCS Production sid. 33, TierneyMJ sid. 59, MarvenBrant sid. 120–121.
Travis Wilkins, Digital Impact Studio: sid. 20.
Uli Schneider: omslag och sid. 22–23.
Unsplash: Andrew Butler sid. 10, AbsoluteVision sid. 37.

PRODUKTIONSFAKTA

Form: Narva.

Produktion: Elanders AB i samarbete med Narva.

Papper: Omslag: Algro Design Duo 300 g.

Inlaga: Lessebo Design Smooth bright 115 g.

Tryck: Schmid Druck + Medien GmbH, Tyskland.

FSC®-MÄRKT ÅRSREDOVISNING

De senaste åren har det hänt mycket på miljöområdet och miljömärkta trycksaker har blivit en självklarhet. På Elanders gör vi allt för att gå från ord till handling. Det gör vi för miljön, för våra kunder, för oss och för framtiden. Denna årsredovisning är FSC®-märkt.

